

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

22 februari 2000

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

BELEIDSNOTA VLAAMS WOONBELEID 1999-2004

BELEIDSNOTA JEUGD 1999-2004

BELEIDSNOTA BRUSSELSE AANGELEGENHEDEN 1999-2004

BELEIDSNOTA STEDENBELEID 1999-2004

BELEIDSNOTA DE VLAAMSE RAND 1999-2004

BELEIDSNOTA CULTUUR 1999-2004

Inhoud

Nr. 36

Dinsdag 22 februari 2000

Berichten van verhindering	1
Voorstel van bijzonder decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	1
Verslagen	
Indiening	1
Met redenen omklede moties	
Indiening	2
Mededelingen van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (MINA-Raad)	
Indiening	2
Mededelingen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)	
Indiening	3
Kennisgevingen van het Arbitragehof	
Indiening	3
Regeling van de werkzaamheden	3
Beleidsnota Vlaams Woonbeleid 1999-2004, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden – 143 (1999-2000) – Nr. 1	
Bespreking	4
Sprekers : mevrouw Veerle Heeren, de heer Carl Decaluwe, mevrouw Dominique Guns, de heren Francis Vermeiren, Tuur Van Wallendael en André Moreau, mevrouw Ann De Martelaer en de heer Dirk De Cock en minister Bert Anciaux	
Met redenen omklede moties	19
Motie van orde	
Voorstel tot spoedbehandeling	19
Spreker : de heer Ludo Sannen	
Beleidsnota Jeugd 1999-2004, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden – 144 (1999-2000) – Nr. 1	
Bespreking	19
Sprekers : de heren Joachim Coens, Peter Gysbrechts, André Moreau, Herman Lauwers, Felix Strackx en Chokri Mahassine, mevrouw Mieke Van Hecke, de heer Jos Stassen en minister Bert Anciaux	
Met redenen omklede moties	32

<p>Beleidsnota Brusselse Aangelegenheden 1999-2004, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden – 145 (1999-2000) – Nr. 1</p>	32
<p>Bespreking</p> <p style="padding-left: 20px;">Sprekers : mevrouw Brigitte Grouwels, de heren Jos Stassen, Etienne Van Vaerenbergh, Stefaan Platteau, Walter Vandenbossche, Eric Van Rompuy, André Denys, Luk Van Nieuwenhuysen, Dominiek Lootens-Stael, Christian Van Eyken, Ludo Sannen en Dirk De Cock en minister Bert Anciaux</p>	50
<p>Met redenen omklede moties</p>	50
<p>Beleidsnota Stedenbeleid 1999-2004, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden – 146 (1999-2000) – Nr. 1</p>	50
<p>Bespreking</p> <p style="padding-left: 20px;">Sprekers : de heren Bart De Smet, Dirk Holemans, Jan Penris en Sven Gatz en minister Bert Anciaux</p>	59
<p>Met redenen omklede moties</p>	59
<p>Motie van orde</p> <p>Voorafgaande vraag over de toepassing van de procedure</p> <p style="padding-left: 20px;">Spreker : de heer Joris van Hauthem</p>	60
<p>Beleidsnota De Vlaamse Rand 1999-2004, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden – 147 (1999-2000) – Nr. 1</p>	60
<p>Bespreking</p> <p style="padding-left: 20px;">Sprekers : mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Luk Van Nieuwenhuysen, mevrouw Dominique Guns, de heren Joris Van Hauthem, Etienne Van Vaerenbergh en Christian Van Eyken en minister Bert Anciaux</p>	70
<p>Met redenen omklede moties</p>	70
<p>Beleidsnota Cultuur 1999-2004, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden – 149 (1999-2000) – Nr. 1</p>	70
<p>Bespreking</p> <p style="padding-left: 20px;">Sprekers : mevrouw Mieke Van Hecke, de heren Herman Lauwers, Marino Keulen, Julien Librecht, Jos Stassen en Stefaan Platteau en minister Bert Anciaux</p>	82
<p>Met redenen omklede moties</p>	82
<p>Regeling van de werkzaamheden</p>	83

VOORZITTER : De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Norbert De Batselier, Niki De Gryze, Mark Van der Poorten : gezondheidsredenen.

Wivina Demeester-De Meyer : buitenslands.

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende voorstel van bijzonder decreet werd ingediend :

- Voorstel van bijzonder decreet van de heren Dirk Holemans en Sven Gatz houdende wijziging van artikel 24bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen – 209 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heren Felix Strackx en Luk Van Nieuwenhuysen betreffende het stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer
– 206 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.
- Voorstel van resolutie van de heren Eloi Glorieux, Frans Ramon, Jacques Laverge, Johan Weyts, Patrick Hostekint en Paul Van Grembergen betreffende de mensenrechten in Mexico en de toepassing van de democratische clausule in de bilaterale overeenkomst tussen de Europese Unie en Mexico
– 210 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport uitgebracht door de heer Peter Gysbrechts over het ontwerp van decreet houdende het gebruik van normen voor het uitzenden van televisiesignalen
– 106 (1999-2000) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Patrick Hostekint over het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de staat Israël anderzijds, met de bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, de protocollen 1 tot 5, en de slotakte, ondertekend in Brussel op 20 november 1995
– 168 (1999-2000) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Stefaan Platteau over het ontwerp van decreet houdende instemming met de over-

Voorzitter

eenkomst inzake economisch partnerschap, politieke coördinatie en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar Lid-Statens enerzijds en de Verenigde Mexicaanse Staten anderzijds, Slotakte en Bijlage, ondertekend te Brussel op 8 december 1997

– 169 (1999-2000) – Nr. 2.

- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Patrick Hostekint over de hoorzitting met de heer Shawki Armali, Palentijns algemeen afgevaardigde, over de huidige stand van het vredesproces in het Midden-Oosten
– 207 (1999-2000) – Nr. 1.

- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heren Gerald Kindermans en Paul Wille over het verzoekschrift betreffende het gebruik van alarmkanonnen in de land- en tuinbouw
– 208 (1999-2000) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van mevrouw Marijke Dillen en de heren Felix Strackx en Wilfried Aers tot besluit van de op 15 en 16 februari 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen 1999-2004

– 150 (1999-2000) – Nr. 4.

- Met redenen omklede motie van de heren Pieter Huybrechts, Jan Penris en Jean Geraerts tot besluit van de op 17 februari 2000 door de heer Jef Van Looy in commissie gehouden interpellatie tot de heer Steve Stevaert, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over de Kempense noord-zuid-as en de eventuele doorsnijding van beschermde landschappen
– 211 (1999-2000) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot besluit van de op 17 februari 2000 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen en mevrouw Mieke Van Hecke in commissie gehouden interpellaties tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de positie van de bijzondere vertegenwoordiger van de minister-president voor het investeringsbeleid

– 212 (1999-2000) – Nr. 1.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van mevrouw Patricia Ceysens, de heer Guy Swennen, mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot besluit van de op 15 en 16 februari 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen 1999-2004
– 150 (1999-2000) – Nr. 2.
- Met redenen omklede motie van mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx Van-Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid Van Kessel tot besluit van de op 15 en 16 februari 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen 1999-2004
– 150 (1999-2000) – Nr. 3.

MEDEDELINGEN VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN (MINA-RAAD)**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededelingen van de MINA-raad werden ingediend :

- Advies d.d. 10 februari 2000 over de sectorale afwijking van de meetfrequentie voor dioxines voor sommige installaties voor het verbranden van houtafval
(DOC 64/1999-2000) ;
- Advies d.d. 10 februari 2000 over het ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de Ruimtelijke Ordening en van het Decreet betreffende de Ruimtelijke Ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996
(DOC 65/1999-2000) ;

Voorzitter

- Advies d.d. 10 februari 2000 betreffende de aanvraag tot definitieve erkenning van het Regionaal Landschap Haspengouw (DOC 66/1999-2000).

Deze mededelingen van de MINA-raad liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELINGEN VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN (SERV)
Indiening

De voorzitter : De volgende mededelingen van de SERV werden ingediend :

- Advies d.d. 9 februari 2000 over de sectorale afwijkingsaanvraag inzake de frequentie van dioxinemetingen bij houtafvalverbranding (DOC 67/1999-2000) ;
- Advies d.d. 9 februari 2000 over het voorontwerp van decreet betreffende eindtermen, de ontwikkelingsdoelen, de basiscompetenties en de vakoverschrijdende thema's in het secundair onderwijs (DOC 68/1999-2000) ;
- Advies d.d. 9 februari 2000 houdende wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (DOC 69/1999-2000) ;
- Sociaal-Economische analyse van de Vlaamse milieu-industrie (Aanvullende regionale analyse) (DOC 70/1999-2000).

Deze mededelingen van de SERV liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF
Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement :

- Rolnummers 1786 en 1845 (samengevoegde zaken) ;
- Rolnummer 1814 ;
- Rolnummer 1837 en 1863 (samengevoegde zaken) ;
- Rolnummer 1870 ;
- Rolnummer 1872.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, op 9 februari 2000 heeft het Vlaams Parlement een motie aangenomen houdende raadpleging van diverse adviesorganen, waaronder de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, betreffende de problematiek van genetisch gemodificeerde organismen.

Het Vlaams Parlement heeft de adviestermijn bepaald op dertig dagen.

Bij brief van 18 februari 2000 vraagt de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen uitstel tot 30 maart 2000 om zijn leden toe te laten de gesprekken diepgaander te voeren.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Ik zal de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen hiervan in kennis stellen.

BELEIDSNOTA Vlaams Woonbeleid 1999-2004, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden – 143 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Vlaams Woonbeleid 1999-2004, ingediend door de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, we hebben heel lang uitgekeken naar de beleidsnota Huisvesting. Uiteindelijk kwam die dan toch tot stand. Dit document zou de krachtlijnen van het huisvestingsbeleid voor de komende vijf jaar moeten bevatten. Bij interpellaties en vragen aan uw adres en tijdens de bespreking van de begroting 2000 hebt u herhaaldelijk naar de nota verwezen. De antwoorden op de vragen die we de laatste maanden hebben gesteld, zouden we er allemaal in terugvinden.

Mijnheer de minister, op dat punt is mijn fractie nogal ontgoocheld. Uw nota is in grote mate een samenvattende herkauwing van wat uw voorganger heeft opgesteld. De aspecten waarin wel een nieuw accent zou worden gelegd, werden gewoon overgenomen uit het regeerakkoord zonder dat daarbij nadere uitleg wordt verstrekt. Ik denk met name aan het recht op voorkoop. We hadden meer verwacht. We hadden de grote trendbreuk willen zien. Misschien ligt het aan ons en hebben we niet hard genoeg gezocht, maar we hebben de grote stap naar het nieuwe beleid niet gevonden.

Mijnheer de minister, uw beleidsnota is opgebouwd rond een aantal hoofddoelstellingen waarmee iedereen wel in enige mate akkoord kan gaan. De manier waarop u een en ander concreet zal invullen, roept echter heel wat vragen op. Het is trouwens niet altijd even duidelijk of die beloftes ook werkelijkheid zullen worden. Ik zal enkele punten aanhalen.

De verbetering van de kwaliteit van de woningen schuift u terecht naar voren als een belangrijk uit-

gangspunt. Daarmee bouwt u verder op de fundamenten die de vorige regering heeft gelegd. Opvallend is dat u veel nadrukkelijker de nadruk legt op de kwaliteit dan op de noodzakelijke uitbreiding van het aanbod. Kwaliteitsvol wonen is inderdaad heel belangrijk – dat kan niemand ontkennen – maar het mag de inspanningen die nodig zijn om de woningzoekenden een gepaste woning te bezorgen, niet ondermijnen.

In de beleidsnota wordt helemaal geen aandacht besteed aan nieuwbouw. U gaat daarmee volledig voorbij aan de verschillende situaties in Vlaanderen. Niet overal kent de bevolking dezelfde samenstelling en leeftijdsstructuur. Niet overal is het woningpatrimonium even oud, en is de nood aan renovatie even groot. In bepaalde regio's is het woningaanbod even groot, maar rijzen ernstige problemen op het vlak van de kwaliteit. Het is logisch dat in die streken de klemtoon wordt gelegd op sanering en renovatie. Andere regio's worden geconfronteerd met een onvoldoende aanbod. Daar moet nieuwbouw mogelijk zijn. Het woonbeleid moet rekening houden met die specifieke situaties. In de huisvestingssector kunt u enkel door maatwerk uw resultaten bereiken. Enkele studies kwamen tot de conclusie dat maatwerk tot goede resultaten kan leiden, toch spreekt u daar niet over.

Over één zaak bent u wel duidelijk : de afbouw van de sociale eigendomssector. De maatregelen voor die sector moeten met een vergrootglas worden gezocht. Er wordt wel verwezen naar het in de pers aangekondigde stelsel van renteloze leningen voor gezinnen die zich in een van de vijftien kernsteden vestigen. Op dit moment valt niet te zeggen of dat systeem er daadwerkelijk zal komen, hoeveel het zal kosten en met welke middelen het zal worden betaald. Moet dat geld bijvoorbeeld uit de reserves van huisvestingsmaatschappijen die actief zijn in de eigendomssector komen ? Het is niet duidelijk. Die opmerkingen doen niets af aan het nut van het stelsel van renteloze leningen. De manier waarop u het wilt introduceren, ondermijnt evenwel de slaagkansen voor de inwerkingtreding. Ik denk vooral aan de financiële haalbaarheid op middellange en lange termijn.

Voor de eigendomsverwerving bent u een unicum in de geschiedenis van het huisvestingsbeleid, mijnheer de minister. Geen enkele van uw voorgangers heeft ooit een situatie geschapen waarin mensen die een woning willen bouwen of kopen, op geen enkele manier een tussenkomst van de overheid konden ontvangen. U bent daarin geslaagd. Alle kandidaat-kopers en -bouwers ondervinden aan

Heeren

den lijve dat deze regering hun zorgen niet deelt. Bovendien zijn de bouwgrondprijzen in heel Vlaanderen fenomenaal gestegen. Voor jonge gezinnen betekent kopen of bouwen een enorme opgave.

U ziet wel heel wat in de huursector, zowel de sociale als de privé-huursector. U verwijst, zowel in het regeerakkoord als in uw nota, naar 15.000 bijkomende sociale huurwoningen. De nood aan dergelijke woningen ontkennen we niet, integendeel. Voor heel wat mensen blijft het onmogelijk een eigen woning te verwerven. Zij moeten terechtkunnen in een degelijke en betaalbare huurwoning. Het aanbod moet dus voldoende groot zijn. Op het eerste gezicht zou de bouw van die 15.000 sociale huurwoningen dus een uitstekende zaak zijn, ware het niet dat u niet over de nodige financiële middelen beschikt en u de druk op de sociale huursector opdrijft. Doordat velen geen hulp meer krijgen om een eigen woning te verwerven, zullen ze hun heil zoeken in de sociale huurwoningen.

Mijnheer de minister, u zegt dat de huurmaatschappijen in het kader van de zogenaamde sociale mix tegen de gettovorming, woningen zouden verkopen. Hier rijst een dubbel probleem. Of die woningen worden ingericht als huurwoningen en nadien te koop gesteld. Dat betekent een afwijking van overheidsmiddelen, aangezien de huurwoningen ongeveer 3,5 maal meer worden gesubsidieerd dan de klassieke koopwoningen. Dit leidt dus tot verspilling van schaarse overheidsmiddelen. Of de kandidaat-koper dient zich via een soort BA2-formule te engageren tot de aankoop, waardoor de afwijking van middelen wordt voorkomen. De vraag is dan waarom de klassieke taak van de eigendomssector zonder overleg wordt overgeheveld naar de huursector. Kunnen dan voor de woningen die worden verkocht, sociale leningen worden verstrekt? Hoe wilt u dat realiseren?

Welke bestaansredenen heeft de sociale-eigendomssector in deze context nog? Een belangrijke groep van mensen die vroeger zelf bouwden, zullen door de stijging van de grondprijzen in toenemende mate hun heil zoeken bij de sociale-eigendomssector. De afgelopen maanden zijn de aanvragen bij heel wat van die huisvestingsmaatschappijen fenomenaal gestegen. Ze kunnen echter niet aan die vraag voldoen.

Een degelijk uitgewerkt huisvestingsbeleid laat de huur- en de eigendomssector samen evolueren. Als dat parallelisme wordt losgelaten, dan gaat dat ten koste van de hele sector. Geen nood, zegt u. De re-

gering zal dit oplossen. Wie een huurwoning zoekt, zal een beroep kunnen doen op een huursubsidie. Daarvoor hebt u wel in de financiële ruimte voorzien. Het nut van een dergelijke maatregel blijft echter zeer twijfelachtig. We zullen erop toezien dat men de verhuurder niet subsidieert.

Mijnheer de minister, op welke wijze kunt u garanderen dat dit niet zal leiden tot een verhoging van de huurprijzen? U hebt aangegeven dat u zult werken met righthuurprijzen. Enkele jaren hebben we hierover een – zeer nobel – debat gevoerd. Righthuurprijzen geven echter slechts een indicatie, waaraan de verhuurder zich niet al te veel zal storen. De woningzoekende, die toch al in een zwakke positie staat, zal niet anders kunnen dan de gevraagde prijzen betalen.

Op bepaalde ogenblikken heb ik de indruk dat u ofwel de Wooncode niet goed hebt gelezen, ofwel de erin vervatte krachtlijnen niet onderschrijft. In die code worden de VHM en de socialehuisvestingsmaatschappijen als de cruciale actoren van het huisvestingsbeleid omschreven. Als ik uw intenties lees met betrekking tot de socialeverhuurkantoren, dan heb ik de indruk dat u die een andere rol wil laten spelen dan zoals bepaald in de Wooncode. In uw beleidsnota worden de SVK's meer en meer gepositioneerd als concurrenten van de socialehuurmaatschappijen. Socialeverhuurkantoren hebben zeker hun verdiensten in de mate dat hun werking complementair is aan de werking van de socialehuurmaatschappijen. Dit wil zeggen dat ze de mensen die om één of andere reden niet aan bod komen binnen de sociale huisvesting, toch aan een degelijke, betaalbare woning helpen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mevrouw Heeren, als we de criteria die we voor de huisvesting als belangrijk beschouwen, toepassen op het onderwijs, dan zouden vandaag de welgestelde mensen in Vlaanderen kunnen rekenen op onderwijs. Ongeveer 20 procent van wie het niet goed hebben en zonder middelen zitten, zouden onderwijs krijgen. De toestand op de huisvestingsmarkt is dezelfde. Ongeveer 20 procent van de mensen die het moeilijk hebben, helpen we rechtstreeks. Voor de anderen hebben we geen middelen. In het licht van dit probleem is het voor mij niet zo belangrijk dat de historisch gegroeide evenwichten en machtsposities in de huurenkoopsector behouden blijven. Ik betwist dat ik geen aandacht heb voor de eigendomssector. U weet evengoed als ik dat er bijkomende inspanningen worden gedaan voor sociale leningen. Er komen renteloze renovatieleningen, en een gratis verzekering tegen inkomensverlies. En de maatre-

Anciaux

gelen in verband met verbeterings- en aanpassingspremie's blijven behouden.

Ik begrijp nog altijd niet waarom we de immense nood niet als vertrekpunt nemen, en proberen om zo goed als mogelijk, met verschillende instrumenten, de mensen aan een echt goede woning te helpen. In het licht van die doelstelling is dat evenwicht eigenlijk niet zo belangrijk. Binnen dat kader kan de privé-sector wel degelijk zijn rol spelen. Huursubsidies zijn een relatief goedkoop middel om het aanbod van kwaliteitsvolle en betaalbare woningen zeer snel te verhogen. Ik vind het vreemd dat u het hebt over de socialehuurkantoren, die concurrenten zouden worden van de socialehuurmaatschappijen. Ik begrijp niet waarom u beide tegenover mekaar stelt. De achterliggende idee van de beleidsnota bestaat erin de diverse partners op voet van gelijkheid aan het werk te zetten, en ze niet in een concurrentiepositie tegenover elkaar te plaatsen. Dat laatste wil ik nu net vermijden.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, blijkbaar ziet u geen verband tussen de huursector, de koopsector en eigendomsverwerving. Als u de huisvestingssector kent, dan weet u dat er een verband is. De tegenstanders van eigendomsondersteuning krijgen in uw beleidsnota genoegdoening. U bouwt alle maatregelen in dat verband systematisch af. Men stelt dat het aandeel van socialehuurwoningen in België het laagste is van de gehele Europese Unie. Dat is juist. Maar men moet daaraan toevoegen dat het aandeel van de eigenaars in België het hoogste is van de Europese Unie. En eigendom is nog altijd de beste vorm van pensioensparen.

Ik stel vast dat u de reeks van tegemoetkomingen vervangt door renteloze leningen. We hebben berekend dat 2000 leningen van 2 miljoen frank, tegen een rentevoet van 5,7 procent, en gespreid over 20 jaren, jaarlijks tussen 1,5 en 2 miljard frank kosten. Dat geld is niet in de begroting ingeschreven. U wilt dat geld halen uit de thesaurie van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij. Tezelfdertijd zegt u dat het kernbeleid ook moet worden gestimuleerd. Maar ook een parastatale kan een frank slechts één keer uitgeven.

Gettovorming moeten we actief bestrijden. Daarom moeten we inspanningen leveren om de eigen-

domssector te stimuleren. Maar dat gebeurt in de nota onvoldoende.

U pleit ook voor huursubsidies. Het rapport van koninklijk commissaris D'Hondt-Van Opdenbosch is vandaag nog altijd even actueel. Ze heeft daarin ook gepleit voor huursubsidies. Dit betekent voor Vlaanderen een jaarlijks kostenplaatje van 20 tot 25 miljard frank. Wanneer dit geld zou worden gebruikt voor de eigendomssector, dan zou deze problematiek zichzelf oplossen. Naar aanleiding van Batibouw hebt u in een interview verklaard dat u het systeem van de tegemoetkomingen hebt afgebouwd omdat u enkel de banken daarmee financiert. Dat is niet waar. Onder impuls van de heer De Batselier hebben in 1994 onderhandelingen plaatsgevonden over dit systeem. Daardoor zouden de banken hier geen frank aan winnen. Dat is zo tot op vandaag. Wanneer u echter niets doet voor de socialekredietvennootschappen, dan zult u Fortis en de ASLK tijdens de komende maanden fors financieren. Wanneer het systeem van huursubsidies wordt losgekoppeld, dan betekent dit gewoon een subsidiëring van eigenaars en van een groot aantal huisjesmelkers.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Dit is een grove leugen. Het is totaal onjuist dat ik de ASLK en Fortis daarmee bevoordeel. Wanneer ik niets doe, zullen de socialekredietvennootschappen verplicht zijn om hun activiteiten stop te zetten of zich moeten wenden tot de VHM.

De heer Carl Decaluwe : Wanneer ze hun activiteiten stopzetten, dan betekent dit dat het geld naar de aandeelhouders gaat; naar de ASLK dus.

Minister Bert Anciaux : Ik wil enkel zeggen dat ik een beslissing zal nemen. Geen beslissing nemen, is eigenlijk ook een beslissing nemen. Niet beslissen betekent ervoor opteren dat alleen de socialekredietvennootschappen onder de mantel van de VHM kunnen werken. Geen beslissing nemen, valt dus uit in het voordeel van Fortis. Wel een beslissing nemen, is opteren voor wat een aantal socialekredietvennootschappen vragen.

De heer Carl Decaluwe : Dat is pertinent onjuist. U moet uw dossiers beter bestuderen.

Minister Bert Anciaux : Dat doe ik elke dag. Ik zal trouwens nooit zo slim worden als u.

Anciaux

De VHM heeft niets liever dan dat ik geen beslissing neem.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : (*Applaus bij de CVP*) : Ik wil het nog even hebben over de socialeverhuurkantoren. We zijn ervan overtuigd dat deze complementair kunnen werken en een meerwaarde kunnen betekenen voor de privé-markt. Wanneer u vandaag ook in middelen voorziet voor de renovatie van woningen, dan is het toch evident dat de verantwoordelijken van deze kantoren niet staan te trappelen om ook nog renovatieprojecten uit te voeren. Het lijkt me dan ook aangewezen samenwerkingsakkoorden te sluiten met huisvestingsmaatschappijen die terzake over de nodige know-how beschikken. Het is zeker niet de bedoeling dat de SKV's de plaats innemen van de huisvestingsmaatschappijen.

We vinden in uw beleidsnota geen grote lijnen terug. U kondigt wel zaken aan waarvoor u momenteel nog geen geld hebt. Uw beleidsnota kan een beetje worden vergeleken met een dromenboek. Ik vrees echter dat van die dromen niet veel zal terechtkomen. U zult waarschijnlijk spoedig ondervinden dat men geen zaken in het vooruitzicht kan stellen wanneer men niet beschikt over de middelen om ze te verwezenlijken. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns (*Op de tribune*) : Tot groot genoegen van de VLD-fractie formuleert de beleidsnota Vlaams woonbeleid 1999-2004 duidelijk de belangrijkste beleidsintenties van de Vlaamse regering op het vlak van de sociale huisvesting. De VLD-fractie verheugt zich hierover. Naar aanleiding van het investituurdebat is reeds manifest gebleken dat de Vlaamse regering zich een zeer ambitieus doel heeft gesteld. Ze wil namelijk tegen het einde van deze legislatuur 15.000 bijkomende sociale huurwoningen beschikbaar hebben. Uit de voorliggende beleidsnota blijkt dat het de Vlaamse regering met deze beleidsopties ook menens is.

De VLD-fractie stelt met voldoening vast dat de beleidsnota reeds in de beleidsmatige inspanningen voorziet om een ander belangrijk beleidsdoel waar te maken, namelijk het uitbouwen van de huursubsidie. De particuliere huurder kan met behulp van die subsidie immers zelf bepalen waar hij zich wil vestigen. Dit zal ook de evolutie naar de zoge-

naamde sociale mix ongetwijfeld positief beïnvloeden. De Vlaamse regering kan via deze weg bovendien ook de bouwsector stimuleren. Het aantal huurders op de privé-markt en de hiermee gepaard gaande vraag naar kwalitatieve huurwoningen zal immers toenemen.

Ook het streven naar een mengeling van huur- en koopwoningen vindt in het voorliggende beleidsdocument verder invulling. Het belang van deze beleids optie mag niet worden verwaarloosd. Al te vaak leidt het gebrek aan koopwoningen in sommige buurten tot de aftakeling van het patrimonium en tot een waardeverlies voor de totale buurt. De VLD-fractie steunt deze nota. Alle relevante aspecten van het regeerakkoord krijgen hier immers een nader bepaalde en evenwichtige invulling.

Ik wil evenwel de minister namens onze fractie enkele beschouwingen op het vlak van de sociale huisvesting meegeven. Die beschouwingen zullen de Vlaamse regering bij de uitvoering van de beleidsbrieven en bij de opmaak van de toekomstige begrotingen van pas komen.

In de eerste plaats wenst onze fractie nogmaals het grote belang van de socialehuursubsidie te benadrukken. Op dit ogenblik creëert de huidige werkwijze op het vlak van de sociale huisvesting, namelijk het van overheidswege aanbieden van goedkope huurwoningen, maar al te vaak bijkomende problemen. Zo stelt men vast dat een deel van de huurders op de privé- markt naar het openbare aanbod verschuift. De prijzen van de woningen die door de socialehuisvestingsmaatschappijen worden aangeboden zijn nu eenmaal onvergelijkbaar laag in vergelijking met de privé-huurwoningen. Dit prijsverschil heeft een groter wordende leegstand, verwaarlozing en verkrotting van de privé-huurwoningen tot gevolg. Het eenvoudigweg bestraffen van deze negatieve gevolgen via de heffing op de leegstand gaat evenwel voorbij aan de fundamentele oorzaak van de leegstand en de verkrotting.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Uw steun aan het systeem van de huursubsidie verheugt me uiteraard. Toch meen ik dat u hier één fout maakt. Ik denk niet dat de verkrotting binnen de privé-woningmarkt momenteel in de schoenen van de sociale huisvesting kan worden geschoven. Er is een immens tekort aan sociale woningen. Ik wil dit met alle actoren op het terrein opvangen, ook met de privé-woningmarkt. Uw stelling dat er veel leegstand is binnen die markt omdat er een goedkoop publiek aanbod

Anciaux

bestaat, is gewoonweg fout. Meer nog, het publiek aanbod is beschamend laag.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Ik deel op dit vlak de mening van de minister. Toch zou ik hier nog graag een opmerking formuleren. De VLD zegt dat de beleidsnota een evenwichtige invulling geeft aan het globale concept van het Vlaamse woonbeleid. Ik heb altijd begrepen dat de VLD een grote voorstander is van eigendomsondersteuning. Ik stel nu vast dat deze regering die ondersteuning systematisch ondergraaft en verder huursubsidies invoert. Vindt de VLD het evenwichtig dat men eigendomsondersteuning voor de gewone mensen laat wegvallen ?

Mevrouw Dominique Guns : Mijnheer Decaluwe, zoals gewoonlijk gaat u weer veel te snel. Had u nog vijf minuten gewacht, dan was ik tot dat aspect gekomen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Decaluwe, het is waarschijnlijk moeilijk om kritiek te spuien omdat het duidelijk is dat deze regering van huisvesting een echte prioriteit heeft gemaakt. Het gaat hier niet om een keuze voor het ene of het andere, het gaat om een keuze voor het ene en het andere. Dat is wellicht nieuw.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, ik stel voor dat men de spreker de kans geeft de VLD-visie in haar totaliteit uiteen te zetten. De minister licht daar één bepaald punt uit. Het is typisch dat de heer Decaluwe daar onmiddellijk misbruik van maakt.

Ik wil reageren op de problematiek van de verkrotting. Er mag volgens ons inderdaad geen vorm van concurrentie ontstaan tussen sociale en privé-woningen. De VLD heeft steeds gezegd dat men een politiek moet voeren waarbij de mensen ertoe worden aangezet om zoveel mogelijk woongelegenheden ter plekke te brengen. We mogen niet in de fout vervallen die Nederland in het verleden heeft begaan. Daar was een immens tekort aan sociale en andere woningen, wat voor enorme problemen heeft gezorgd voor de Nederlandse woningmarkt.

Ze hebben dan ook 20 jaar nodig gehad om dit recht te trekken.

Toen de spreker het had over verkrotting, heeft ze meteen de vinger op de wonde gelegd : gezien de verschillende wetgevingen en de diverse evaluaties die moeten plaatsvinden, moeten we erover waken dat de minister gelijk krijgt, en dat hij een situatie bereikt waarin hij voor beide kan kiezen in plaats van te kiezen tussen het ene of het andere. Als men de privé-investeerder door de diverse wetgevingen angst inboezemt en hij daardoor niet meer investeert, dan zal men een dergelijke situatie niet bereiken. Dan rest alleen de oplossing van de sociale huisvesting, omdat de andere factor niet zal volgen.

Mijnheer Decaluwe, gisteren publiceerde de KBC hier een erg interessant document over. Ik beveel u dat aan : daarin staat een zeer goede benadering van de socialewoningproblematiek. U hebt daarnet de minister aangeraden een en ander te lezen : ik denk dat hij dat heeft gedaan. In het artikel staat percentsgewijs aangegeven dat de minister gelijk heeft en dat de VLD-stelling correct is. Alles moet inderdaad in het werk worden gesteld om die een-en-situatie te creëren, anders zal men nooit uit de problemen raken.

De voorzitter : Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns : Een positief bijsturend beleid moet dan ook worden gevoerd door middel van instrumenten zoals de huursubsidie. Door het invoeren van deze subsidie krijgt degene die een woning wil huren, de keuze om ofwel in de publieke sector, ofwel in de privé-sector op zoek te gaan. In dit laatste geval biedt de huursubsidie ook de mogelijkheid een geschikte en betaalbare woning te vinden. De privé-huurmarkt zal tevens worden aangespoord om te voorzien in een kwalitatief en kwantitatief verantwoord aanbod.

Met andere woorden : niet alleen zal de huurder over een verruimd aanbod beschikken, maar bovendien zal ook de bouwsector hier wel bij varen via de aangepaste verbouwingswerken die de eigenaar zichzelf zal willen en moeten opleggen. De VLD-fractie verzoekt de Vlaamse regering dan ook om in de komende jaren op budgettair en beleidsmatig vlak nog meer werk te maken van dit instrument.

Een tweede zorg van de VLD-fractie betreft het aspect eigendomsverwerving. De VLD-fractie vraagt om op middellange tot lange termijn ook binnen dit pakket te streven naar een ideale mix tussen het huren en het in eigendom hebben. Onze

Guns

fractie durft er dan ook op aan te dringen om het extra contingent sociale huurwoningen in de komende jaren niet uitsluitend te reserveren als huurwoningen. Binnen de inkomensgrenzen die van toepassing zijn op de socialehuurwoningmarkt, moet het mogelijk worden gemaakt om de prioritaire sociale huurders de kans te geven hun huurwoning in eigendom te verwerven. Ook op die manier kan een sociale mix worden verkregen, met alle positieve gevolgen voor de leefbaarheid van de buurt en de budgettaire situatie van de socialehuisvestingsmaatschappijen.

Om het gedeelte over de sociale huisvesting af te ronden, wil ik nog de volgende opmerking maken. Een proactief beleid dat aandacht heeft voor al deze punten, moet een streefdoel zijn.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mevrouw Guns, is dit het evenwichtig invullen van de ondersteuning van de eigendomssector ? Als men ervoor pleit om een belangrijk contingent huurwoningen te verkopen, moet men ook goed beseffen dat dit een afbouw betekent van het socialehuurpatrimonium. Met de opbrengst van de verkoop van 10.000 socialehuurwoningen kan men maximaal 6.000 of 7.000 nieuwe woningen bouwen. Dat is in het verleden al duidelijk gebleken. Men hoeft er de statistieken van de VHM uit de jaren '80 maar op na te kijken. Mevrouw Guns, er is dus echt sprake van een tegenstelling. U zult het socialehuurpatrimonium afbouwen en terzelfder tijd zult u huursubsidies geven in de privé-huurmarkt.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Het mag niet de bedoeling zijn om als absolute beleidsmaatregel de mogelijkheid te geven om alle huurwoningen te verkopen. Iedereen zal het er wel over eens zijn dat dit in bepaalde gevallen vanzelfsprekend is, als een dergelijke verkoop wel degelijk verantwoord is. In bepaalde gevallen wordt er immers voldaan aan alle vereisten.

We moeten het er ook over eens zijn dat die opbrengsten onmiddellijk dienen te worden geïnvesteerd. We kunnen dan nog de volgende vraag stellen. Dient dat door de betreffende socialehuisvestingsmaatschappij zelf te gebeuren, of kan het in het algemene contingent worden opgenomen met het oog op een betere spreiding ? Die vraag laat ik

momenteel open. Daarover kunnen we in de commissie verder debatteren.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, de heer Decaluwe luistert maar met één oor, en dan nog met het verkeerde. Ik hou mijn hart vast voor de dag dat de heer Decaluwe beleidsverantwoordelijke zou worden. Hij zou onmiddellijk de helft van de sociale woningen verkopen. Dat heeft mevrouw Guns echter niet gezegd. Zij heeft gepleit voor een gelijklopend beleid, waarbij men een sociale mix moet creëren om vele andere redenen en waarbij men naast de huurwoningen die men creëert, ook de mogelijkheid van koopwoningen moet bieden. De statistieken bewijzen dat dit een goede manier is. Mevrouw Guns heeft daarnet trouwens verwezen naar andere mogelijkheden, zoals de gunstige leenvoorwaarden of de interventies van de VHM. De heer Decaluwe moet leren om de zaken niet altijd negatief te interpreteren. Dat is niet goed voor de politiek. Het is ook niet in het belang van diegenen die aan een woning toe zijn.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer Vermeiren, daarnet had men het duidelijk over 'een belangrijk contingent'. Over de precieze aantallen wil ik het verder niet hebben.

De minister heeft wel een belangrijke uitspraak gedaan. Hij is er niet van overtuigd dat de opbrengst van de verkoop van woningen binnen dezelfde bouwmaatschappij in nieuwe huurwoningen moet worden geïnvesteerd. Mijnheer de minister, ik ga ervan uit dat u het systeem van financiering en leefbaarheid van erkende vennootschappen goed kent. Welke woningen worden in de eerste plaats verkocht ? Zoals mevrouw Guns zegt, zijn dat de woningen van huurders die aan de voorwaarden voldoen. Die woningen zijn in de meeste gevallen tien tot vijftien jaar oud. Meestal gaat het ook om de betere betalers. Als de bouwmaatschappijen worden gedwongen die woningen weg te halen uit hun patrimonium en deze middelen elders te herinvesteren, betekent dat het faillissement van een aantal erkende vennootschappen. Ik kan u daar in de commissie voor Huisvesting met simulaties concrete voorbeelden van geven. Dat kan perfect worden berekend.

Minister Anciaux, als u dit zou doen, in combinatie met het Solidariteitsfonds en met artikel 49 van de

Decaluwe

Wooncode, zullen goed gerunde bouwmaatschappijen systematisch hun middelen overhevelen naar eventueel minder goed gerunde maatschappijen. Dan zijn we ver van huis. Met deze trendbreuk hebben de bouwmaatschappijen geen goede minister van Huisvesting.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : U slaagt er voortdurend in een draai te geven aan wat de spreker of ik hebben gezegd, en dat dan als waarheid naar voren te brengen. Geloof me vrij dat het niet mijn ambitie is een goed minister van de huisvestingsmaatschappijen te zijn, maar het is wel mijn bedoeling een goed woonbeleid tot stand te brengen. (*Applaus bij VU&ID, de VLD, de SP en AGALEV*)(*Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe*)

Wie heeft er trouwens gesproken over een verplichting ?

De voorzitter : Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns : De Vlaamse regering heeft de kans en de ambitie om het geplande beleid derwijze te voeren, dat ze over tien jaar niet langer moet zoeken naar oplossingen voor verloederde en verwaarloosde buurten, of voor woonbehoefte die geen betaalbaar onderdak meer vinden. De VLD-fractie verwacht dan ook veel van de uitvoering van deze beleidsnota.

Verder wens ik ook even stil te staan bij het stedelijk beleid. De VLD-fractie apprecieert het ten zeerste dat de Vlaamse regering veel aandacht besteedt aan het probleem van de steden. Het is immers in deze grote centra dat samenlevingsproblemen, maatschappelijke achterstand en sociale uitsluiting het meest voorkomen. Ik ben blij, mijnheer de minister, dat u een droom hebt; vele politici kunnen zelfs dat niet meer zeggen. Maar dromen is een ding, de realiteit een ander. Mijn betoog is erop gericht om samen met u te trachten uw droom daadwerkelijk te realiseren en ervoor te zorgen dat hij niet in rook opgaat. (*Opmerkingen en gelach*)

In dit verband wil ik uw bijzondere aandacht vragen voor de volgende punten. Het eerste is de hervorming van het SIF, dat een van de voornaamste instrumenten is voor de realisatie van het stedelijk beleid. U stelt in uw beleidsnota een evaluatie in het vooruitzicht. Ik kan u niet verhelten dat onze fractie een meer concrete stellingname had verwacht. We moeten ons immers dringend bezinnen

over de verdeling van de SIF-gelden, en ons de vraag stellen of ze wel maximaal ten goede komen van de gemeenten waarvoor ze zijn bedoeld. Deze gelden moeten in de eerste plaats ten goede komen aan de steden.

Daarenboven dienen de SIF-middelen door de gemeenten op een uniforme wijze te worden aangewend. Het gebruik moet controleerbaar zijn, zowel voor het Vlaams Gewest, als voor de gemeenteraden. Dat kan enkel door deze middelen in te schrijven in de gewone begroting. Werken via oncontroleerbare VZW's dient daarom te worden vermeden. Daartoe dient de Vlaamse regering richtlijnen uit te werken.

Ik wil ook wijzen op de noodzaak om de SIF-gelden correct aan te wenden. We moeten erover waken dat de SIF-gelden resultaatgericht worden besteed. Dit wil zeggen dat we zo veel mogelijk moeten trachten de mensen zelf te ondersteunen, in plaats van de instellingen. Het komt mij voor, mijnheer de minister, dat in het kader van het SIF zeer veel energie wordt gestoken in het in stand houden van allerlei structuren en administraties en dat dit onevenredig veel middelen opsloopt, middelen die beter bij de minst gegoeden terecht komen. Ik denk daarom dat de regering ernstig dient na te denken over de structuren voor het grootstedelijk beleid.

Precies om die redenen, mijnheer de minister, blijf ik het jammer vinden dat de SIF-convenants met de gemeenten nu reeds – en dit zonder evaluatie – worden vervangen door nieuwe. Misschien was het het overwegen waard geweest de huidige aflopende convenants met een jaar te verlengen en ondertussen de door u aangekondigde evaluatie te doen. De nieuwe SIF-convenants hadden dan van deze evaluatie kunnen profiteren. Ik verwijs in dit verband naar minister Dua, die een dergelijke operatie heeft uitgevoerd voor de gemeentelijke milieuconvenants. Precies door de vernieuwing van de SIF-overeenkomsten zonder deze evaluatie zal een verscherpt toezicht noodzakelijk zijn.

Stedelijk beleid is een geïntegreerd beleid. Dat wil zeggen dat in alle aspecten van het beleid maatregelen kunnen worden genomen die erop gericht zijn het leven in deze centra aangenaam en kwaliteitsvoller te maken. Deze integratie van het stedelijk beleid in de beleidsbrieven van de overige ministers was dan ook het streefdoel van de regeringsverklaring. De minister is erin geslaagd maatregelen te nemen die het stedelijk beleid een rol laten spelen binnen de andere hem toegewezen beleidsdomeinen. Hoewel er een verbetering is ten

Guns

opzichte van de vorige regering, komt het mij voor dat de integratie in de beleidsdomeinen van uw collega's, alhoewel aanwezig, nog niet ver genoeg is doorgedrongen. Onze fractie vraagt dan ook aan de regering dat zij hier snel werk van zou maken.

Wonen in de stad moet aantrekkelijk worden gemaakt door het geven van financiële aanmoedigingen om woningen te vernieuwen en aan te passen. Men vergeet evenwel dat renovatie van een oude woning snel aanleiding geeft tot een verhoging van het KI, wat remmend werkt. Ik zou u dan ook willen vragen in deze aangelegenheid spoedig een initiatief te nemen. Wonen in de stad moet immers goedkoper zijn dan in de rand, doch uit de beleidsbrief kan ik niet duidelijk opmaken hoe de minister dit denkt te realiseren. Onze fractie zou daarom graag meewerken aan het zoeken naar en het invoeren van nieuwe parameters, die een differentiatie ad hoc op het vlak van onroerende voorheffing mogelijk maken.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de VLD zal de beleidsnota inzake het stedelijk beleid uiteraard goedkeuren. Zij heeft de verdienste een duidelijk beeld te geven op de geïntegreerde beleidslijn die de minister wenst te volgen. Onze fractie blijft echter aandringen op een snelle evaluatie van het SIF en het opstarten van een parlementair debat over de te nemen concrete maatregelen. (*Applaus bij de VLD, de SP, VU&ID en AGALEV*)

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, andermaal blijkt hoe moeilijk het is in deze vergadering om normaal te spreken. Mevrouw Guns werd voortdurend onderbroken voor opmerkingen die soms bijzonder interessant waren, maar niet terzake deden. Haar hele betoog werd erdoor opzij geschoven. Het is voor een neutraal toehoorder als mezelf bijzonder moeilijk om nog te volgen. (*Applaus bij de VLD en de SP*)

De heer Carl Decaluwe : Wilt u dan misschien dat de oppositie de zaal verlaat, zodat u rustig onder elkaar kunt debatteren ? Blijkbaar is dit een trendbreuk in de parlementaire democratie : wie lastige vragen stelt, gaat eruit. (*Rumoer*)

De heer Gilbert Vanleenhove : Anders komt er nog maar eens een meerderheidsoverleg, omdat de

meerderheidspartijen het weer niet onder elkaar eens kunnen worden.

De heer Jacques Timmermans : Mijnheer Decaluwe, bent u soms niet ingeschreven als spreker in dit debat ?

De heer Carl Decaluwe : Het debat is slecht georganiseerd. Onze fractie heeft voor deze beleidsbrief maar dertien minuten spreektijd gekregen.

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer de minister, de SP is het in grote lijnen eens met de kritiek die u in uw beleidsnota formuleert op de grote socialewoningbouwprojecten. Het verschil is dat wij het misschien iets genuanceerder zouden hebben verwoord. We willen immers rekening houden met de moeilijke omstandigheden waarin deze maatschappijen in het verleden hebben moeten werken. Ze hebben ervan gemaakt wat ze konden. Soms was dit niet erg veel, maar goed.

Veel projecten zijn naar onze smaak en normen al te grootschalig en vooral bijzonder onoordeelkundig ingeplant. Wie door de steden loopt, kan zich moeilijk van de indruk ontdoen dat het ene grote project het andere heeft aangetrokken. U spreekt in uw nota over een trendbreuk. Ik denk dat u gelijk hebt, maar u moet zich wel realiseren dat we nog maar aan het begin staan van deze trendbreuk. Er is nog enorm veel werk.

Tijdens de voorbije regeerperiode zijn er in mijn buurt, in het centrum van Antwerpen, drie grote projecten ingehuldigd. Concreet betekent dit dat er in Antwerpen-Noord drie- tot vierhonderd appartementen zijn bijgekomen. Ze werden bevolkt door een totaal onvoorbereide groep mensen. De mensen die er al waren, zijn van elke begeleiding gespeend gebleven. Dat heeft een schok gegeven die de kalmte in de wijk niet echt in de hand heeft gewerkt. Rekening houdend met de manier waarop sociale appartementen worden toegekend en met andere factoren, zoals het spreidingsplan van de federale regering, krijgen we een zeer labiele bevolking in deze toch al geteisterde buurt. Daar wordt nauwelijks over nagedacht.

Samen met u stel ik met een zekere grimmigheid vast dat de inplanting van socialewoningprojecten in de stad zich beperkt tot sommige buurten en dat ze in bepaalde gemeenten totaal ontbreekt. U wilt daar iets aan doen, waarvoor u onze volledige steun hebt. Als u het plan zou opvatten om een sociale woonwijk neer te planten in Sint-Martens-Latem, waar u machtige politieke vrienden hebt, zou u daarvoor onze volledige steun krijgen. Ik

Van Wallendael

weet wel niet of we het zouden halen. Met het instrumentarium dat we nu hebben, zullen we daar gelaten naar kijken, al hoop ik dat de uitvoeringsbesluiten van deze brief misschien een aantal doeltreffende instrumenten opleveren.

In Antwerpen zijn tijdens de afgelopen regeerperiode drie grote projecten van gezinswoningen ingeplant in een prostitutiebuurt waar, in samenhang met de prostitutie, drugs- en andere problemen heersten. Daar is nooit naar omgekeken.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Ik hoop dat ik uw betoog niet onderbreek, maar ik wil hier even op ingaan. U hebt gelijk. Dit is misschien een harde analyse, maar ik denk dat we in het verleden te vaak vanuit een schuldgevoel hebben gezegd dat we zo snel mogelijk woningen moeten bouwen voor zo veel mogelijk mensen. De regels zijn ook van die aard dat men vrij weinig kwaliteit aanbiedt. Misschien zeg ik vanuit een schuldgevoel dat we dit probleem snel moeten oplossen. Het geeft ons immers een goed gevoel als we veel woningen tot stand hebben gebracht.

Ik hoop dat de grootste trendbreuk in de beleidsnota is dat we kwaliteit moeten inbrengen. Dit houdt een keuze in voor kleinschalige projecten. Het houdt ook een keuze in voor heel Vlaanderen. Het kan niet dat sommige gemeenten hun verantwoordelijkheid ontlopen. Dit heeft ook te maken met de sociale vermenging die ontstaat door middel van gemengde projecten waarbij huurwoningen, koopwoningen, privé-woningen en winkels worden gecombineerd. Dit heeft wel tot gevolg dat we per wooneenheid een hogere kostprijs krijgen. Het is dat wel waard.

We mogen niet meer werken louter en alleen op basis van kwantitatieve criteria. De kwaliteit is immers fundamenteel en kan mensen gedeeltelijk hun trots teruggeven. Op deze manier worden de steden opnieuw opgebouwd. Steden worden niet opnieuw opgebouwd op basis van aantallen alleen, maar wel door de mensen opnieuw een gevoel van zelfrespect en eigenwaarde te geven. Dit kan maar door meer te investeren per wooneenheid. Dit moet een bewuste keuze zijn.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer Van Wallendael, ik vraag me af hoe men de gemeenten kan dwingen die complexen neer te zetten. Dat zal niet gemakkelijk zijn. Uit de beleidsnota heb ik begrepen dat de gemeenten een grotere coördinerende rol krijgen toegewezen. Dit zal het niet gemakkelijker maken. De ervaring op het werkveld leert dat men moet evolueren naar gemengde projecten. Vandaar dat we blijven hameren op gemengde projecten van koopwoningen, huurwoningen en sociale verkavelingen. Dat is niet onbelangrijk in het kader van de stijgende bouwgrondprijzen. Voor heel wat gemeenten waar vandaag al heel veel sociale huurwoningen aanwezig zijn, is dat wel haalbaar.

De heer Tuur Van Wallendael : De verplichtingen zijn inderdaad een enorm probleem. Binnen het bestaande instrumentarium is dit zelfs een onoplosbaar probleem.

Mevrouw Veerle Heeren : Nee, u kunt socialehuisvestingsmaatschappijen bijna verplichten in kernen van steden in de twee disciplines samen te werken. Dat is geen enkel probleem.

De heer Tuur Van Wallendael : Ook in Sint-Martens-Latem ? Ik wil u graag volgen. Momenteel zijn we wel niet voldoende gewapend om te doen wat u voorstelt. Er zijn wel aanwijzingen in deze richting. Ik heb hier schrik voor.

Mijnheer de minister, in uw beleidsnota lees ik een huldlied op de gemeentelijke autonomie. Dat is heel mooi. Het hart van de talrijke communards die hier aanwezig zijn, zal open bloeien als u stelt dat het gedaan is met hogere en lagere besturen. Dit zal wel juist zijn, maar ik ben een jakobijn. Dat moet voor iemand van de Volksunie verschrikkelijk zijn. (*Gelach*)

Het centraal bestuur zou toch een aantal zaken moeten opleggen. De bestaande maatregelen verschillen enorm van elkaar in de diverse gemeenten. Ik heb de meeste ervaring met mijn eigen gemeente. Ik merk duidelijk hoe ze moeite heeft met het handhaven van haar maatregelen in een kring van andere gemeenten. Dat is haar eigen fout, maar ook die van het systeem. Ik houd mijn hart vast. Ik pleit er daarom voor om een aantal zaken niet 'op te leggen', want dat is een lelijk woord in deze maatschappij van inspraak, maar een impuls te geven zodat eenheid ontstaat. Ik denk aan de strijd tegen leegstand en verkrotting. Alles gebeurt momenteel 'à la tête du client'.

Minister Bert Anciaux : Beide gaan samen. Als we de gemeenten meer verantwoordelijkheid geven en ze respecteren als partners in het beleid, dan hebben we een stok achter de deur voor de gemeenten die hun verantwoordelijkheid totaal ontlopen.

De heer Tuur Van Wallendael : In dat geval zijn we het eens.

Het Stadsvernieuwingsfonds zou bijzonder belangrijk kunnen worden. In Antwerpen is er sprake van een rollend fonds. Dat heeft uiteraard heel wat verwachtingen geschapen, maar het fonds is nog steeds niet in werking. Ik zal me beleefd uitdrukken waarom het nog niet werkt : in het college van schepenen bestaat er een misverstand over. Het nodige geld is er, iedereen vindt het een goed idee, maar er gebeurt niets. U zou in dergelijke zaken toch moeten kunnen optreden ? Indien niet, zullen allerlei misverstanden ontstaan die niet in ons voordeel zullen werken.

Mijnheer de minister, u houdt ook een stevig pleidooi voor de betrokkenheid van de huurders en zelfs van de wijkbewoners bij alles wat de sociale-woonsector aanbelangt. U hebt gelijk, maar ik wil u toch waarschuwen. We hebben het in onze buurt geprobeerd. Wat vroeger inspraak heette en waar nu nieuwe modieuze namen voor bestaan, is niet eenvoudig te realiseren. Het is voor mij niet helemaal duidelijk wie inspraak moet krijgen : de bewoners, de gebruikers, de burens of de passanten ? Alles gebeurt immers met hun geld. We moeten daar eens ernstig over nadenken. Ik heb ook ervaren dat elke betrokkene zijn eigen belang op de eerste plaats zet. Helaas leeft ook aan de basis wat men ons, politici, verwijt.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, ik ben werkelijk geboeid door de zeer genuanceerde uiteenzetting van de heer Van Wallendael. Een zin uit zijn pleidooi begrijp ik niet goed. Hij had het over de strijd tegen de verkrotting en leegstand en zei dat momenteel een beleid wordt gevoerd volgens de uitdrukking 'à la tête du client'. Dat laatste begrijp ik niet goed.

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer Moreau, u hebt gelijk, ik zal me beter uitdrukken. In een groot aantal gemeenten bestaan andere systemen tegen verkrotting dan in alle andere gemeenten. In mijn gemeente is er een eenvormige krotbelasting die niet in het Vlaamse systeem werd opgenomen. Als ik goed ben ingelicht, is er in Hasselt een exponentiële stijging. Elke gemeente doet zoals het haar

goeddukt, omdat ze hierdoor met elkaar kunnen concurreren. Dat bedoel ik met de uitdrukking 'à la tête du client', ik bedoel uiteraard niet à la tête van elke client apart. (*Gelach*)

Mijnheer de minister, toen de mensen uit mijn buurt vernamen dat de kans bestond dat er een rollend fonds kwam, hebben ze op eigen houtje een inventaris opgemaakt van de krotten. Dit gebeurde volgens hun eigen normen, niet volgens de officiële normen van de stad. Ik heb het over een buurt met ongeveer 30.000 inwoners, wat overeen komt met een fatsoenlijk stadje in dit land. De buurbewoners waren gefascineerd door het fonds. Op de lijst werden 90 krotten genoteerd. Er werd ook opgeschreven wat met de gebouwen kon gebeuren. Dit alles gebeurde in de hoop dat de krotten in het rollend fonds zouden worden opgenomen en dat er iets aan zou worden gedaan. We hebben de lijst overhandigd aan de burgemeester. Dit is het einde van het verhaal. (*Gelach*)

Ondertussen werd met de hulp van voormalig minister Peeters één krot opgekocht waar iets aan werd gedaan. Er blijven er dus nog 89 over.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Voor zover ik weet is dat krot gekocht door het VWF. Ik weet waarover u het hebt. Het rollend fonds werd aangekondigd door het regeerakkoord. Het kan zeer efficiënt zijn, maar we moeten het degelijk opbouwen. Ik zit met nog een aantal onbeantwoorde juridische vragen. Wie wordt eigenaar ? Hoe zit die eigendomsstructuur in elkaar ? Ik zou een rollend fonds kunnen oprichten met geld van het Vlaams Gewest zodra daar een decreet voor is goedgekeurd. De samenwerking tussen het gewest en de steden en gemeenten moet daarbij worden afgebakend, maar we willen ook middelen van het bedrijfsleven aanwenden om dat rollend fonds te spekken.

Op dat vlak zit ik met een juridische knoop. We hebben onszelf tot het jaar 2000 gegeven om juridische duidelijkheid te krijgen en een decreet uit te werken. Het gaat nooit snel genoeg, dat beseft ik wel. We mogen niet improviseren, en we mogen de PPS niet te snel afwijzen, want dat zou zonde zijn.

De heer Tuur Van Wallendael : Het enige wat we door de samenwerking met de privé-sector tot nu toe hebben bereikt, is dat de prijs van onze 89 overblijvende krotwoningen gestegen is.

Met uw goedkeuring, mijnheer de voorzitter, zou ik al enkele woorden willen zeggen over het stedelijk

Van Wallendael

beleid. We zijn het natuurlijk eens met uw prioriteiten voor het stedelijk beleid, mijnheer de minister. Wie zou dat niet zijn ? Ik vermoed dat zelfs onze collega's van het Vlaams Blok het ermee eens zijn. Ik wil u echter niet verhelen dat ik overvallen word door een gevoel van gelatenheid. Ondanks de enorme inspanningen van de vorige regering, die u voort wilt zetten en zelfs nog opdrijven, krijg ik de indruk dat de structuren van dit land tegen de steden gericht zijn. Als ik zie wat Frankrijk doet voor Parijs, dan valt mijn mond open van verbazing.

Uiteraard moet het SIF worden geëvalueerd. Het is leuk dat u er meer middelen in wilt pompen. U stelt daarvoor bepaalde voorwaarden en daarin hebt u overschot van gelijk. Het belang van preventie waar u voor pleit, kan niemand tegenspreken, maar wie moet die uitvoeren ? Is dat een taak voor de task force ?

Minister Bert Anciaux : In de commissie voor Binnenlands Beleid bleek dat we het allemaal eens zijn over een aantal aspecten van het SIF. De administratieve procedure moet worden vereenvoudigd, betutteling en administratieve structuren moeten van de baan.

Om met het SIF een echte stedelijke politiek te voeren, moeten we minder uitgaan van tekorten en de negatieve punten, maar juist de bestaande mogelijkheden meer uitbouwen. Dat vereist een andere aanpak en andere criteria. De huidige criteria zijn gericht op het wegwerken van de achterstand.

Het SIF richt zich naar 308 plus 1 gemeenten. Dat is niet direct de meest ideale organisatie voor een stedelijke politiek. Ik wil dan ook van een Sociaal Impulsfonds evolueren naar een stedelijk impulsfonds. Ik zie een aantal mogelijkheden, en daar zullen we in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid over praten. We kunnen vanzelfsprekend vereenvoudigen door een aantal middelen uit het SIF automatisch naar de gemeenten te laten vloeien. De gemeente blijft dan centraal staan. De samenwerking tussen gemeente en OCMW wordt dan verplicht. Dat is juist het groot voordeel van een SIF : men wordt verplicht samen aan tafel te gaan zitten.

Een aantal nadelen die daarnet werden aangehaald, erken ik. De verantwoordelijkheid van de steden en gemeenten is daarin niet te verwaarlozen. Het SIF is een instrument dat de lokale besturen ten goede en ten kwade kunnen aanwenden. De omvorming tot een stedelijk impulsfonds geeft

me echter de kans om beter in te spelen op de mogelijkheden in plaats van rekening te houden met de op dit moment gehanteerde criteria van het SIF.

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael : Het is positief dat u door een reeks maatregelen wonen in de stad goedkoper en aangenamer wilt maken. Voor een aantal fiscale maatregelen zijn we niet bevoegd. Daarover kunt u discussiëren met uw federale collega's. In de krant heb ik gelezen dat de premies tot 4 miljoen frank kunnen oplopen. Is dat cijfer uit de lucht gegrepen ? Ik neem aan dat u daarover later meer duidelijkheid zult verschaffen.

Over een andere fiscaliteit wil ik het wel hebben. We moeten grondig nadenken of we die niet moeten wijzigen ten voordele van de steden. De personenbelasting wordt geïnd waar men woont. In het buitenland zijn er systemen waarbij een deel wordt betaald waar men woont en een ander deel waar men werkt. Dit wil niet zeggen dat we moeten overgaan tot fusies. Ik zie de vertegenwoordigers van de Antwerpse randgemeenten al zenuwachtig worden. Wel zijn er andere samenwerkingsverbanden mogelijk, waardoor op een degelijke en structurele manier een einde komt aan de financiële moeilijkheden van de steden.

Het kan toch niet dat een randgemeente van mijn goede stad een aanvullende personenbelasting van 1 percent oplegt. Ik weet hoe dat komt. Ze bekomen inkomsten uit activiteiten in Antwerpen terwijl ze geen uitgaven hebben voor zaken waarvoor de inwoners naar de stad moeten komen. Professor De Brabander van de Ufsia heeft voor het einde van de jaren '80 een berekening gemaakt. Volgens die studie zou het verlies voor Antwerpen 7 à 8 miljard frank per jaar bedragen, en dit na aftrek van inkomsten uit het Gemeentefonds en inkomsten die worden gegenereerd door bezoekers van buiten de stad. Vijfentwintig percent van de leerlingen van de Antwerpse stadsscholen woont buiten de stad. Ze maken wel gebruik van het stedelijk onderwijs waarvoor ik betaal. Er zijn toch grenzen, ook aan mijn draagkracht. Ik weet dat dit mes aan twee kanten snijdt. Toch pleit ik ervoor dat men grondig nadenkt over een eenvormige aanvullende personenbelasting en voor een andere vorm van belasting in het algemeen.

Mijnheer de minister, ik ben het met u eens dat men de stad veiliger moet maken. Een geïntegreerde aanpak is een uitstekend middel. We moeten wel goed voor ogen houden dat we een steeds be-

Van Wallendael

tere politie hebben. Al de ter zake genomen maatregelen gaan in de goede richting. We hebben echter geen nood aan meer maar aan andere politie, die in de steden wordt gekweekt. We moeten weggaan van het oude systeem van enerzijds de al te sullige wijkagent en anderzijds de al te brutale mobiele brigade. We zijn op de goede weg, maar we zijn er nog niet.

Inzake cultuur heb ik enige bedenkingen over uw woordgebruik. De woorden 'anders' en 'vernieuwend' komen daar al te veel in voor. De Franse socioloog Bourdieu heeft het in dat verband over de neocratie : het moet nieuw zijn of het is niet goed. Dit is natuurlijk larie. In Humo, een weekblad dat niet bekend staat voor zijn conservatieve standpunten, zei tot mijn grote verbazing één van de vraagstellers dat 'nieuw' thuishoort op het Autosalon en niet in de cultuur. Daar is iets van aan. We moeten voorzichtig zijn met het vernieuwende. We moeten beslissingen durven nemen die niet alleen zijn gebaseerd op 'anders' en 'vernieuwend'.

Ten slotte wil men wanhopig de burger betrekken bij de hervorming van het stedenbeleid. Dat ervaart iedereen. De man en de vrouw in de straat worden erbij gesleurd en dat is wat men meestal ook moet doen. Vandaag zijn er drie of vier politieke en administratieve overheden, die voor elke beslissing, hoe klein ook, een rol spelen. De schepen van openbare werken van de stad Antwerpen heeft in overleg met uw voorganger geprobeerd om de procedure voor werken in de stad te verkorten. Tussen het advies van de districtsraad en de uitvoering ervan verlopen 24 maanden. In het tijdsbestek van 5 of 6 jaren kan men daarom onmogelijk een fatsoenlijk beleid voeren. Waarom moet dat zolang duren ? Onder hun beiden – de Vlaamse overheid en de stad – hebben ze van die termijn 5 of 6 weken afgeknepen. Ze hebben de tijd van de provincie ingekort. De provincie was niet vertegenwoordigd op de besprekingen. Het moet toch mogelijk zijn om die waanzinnig lange procedure nog te verkorten.

Vandaag wordt men geconfronteerd met drie of vier politieke en administratieve overheden, de bewoners, de gebruikers en de andere belangengroepen. Zou het niet beter zijn om al deze beslissingen te laten voorbereiden in de schoot van een permanente raad, die minstens de bevoegdheid moet hebben om een dwingend advies uit te werken, zo niet een beslissingsrecht uit te oefenen ? Dat zou

beter aansluiten bij die veel besproken idee van eenloket. Zo kan men de proceduretijd inkorten en de betrokkenheid van de verschillende groepen verbeteren.

Ik heb hier wellicht meer vragen gesteld dan u kunt beantwoorden. Maar aan het witboek en de task force moeten we werken, en ik denk en hoop dat het daar allemaal zal instaan. (*Applaus bij de SP, AGALEV, de VLD en VU&ID*)

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het recht op behoorlijke huisvesting is een grondrecht. Het is opgenomen in de Belgische grondwet. De Vlaamse wooncode omschrijft dat concreet : 'Iedereen heeft recht op menswaardig wonen. Daartoe moet de beschikking over een aangepaste woning van goede kwaliteit, in een behoorlijke woonomgeving, tegen betaalbare prijs en met woonzekerheid bevorderd worden.' Dat is uw en onze uitdaging, die door uw beleid moet worden gerealiseerd. Het recht op goed wonen is een immense uitdaging. 'Goed wonen' ligt immers aan de basis van het geluk en welzijn van vele mensen.

Iedereen heeft recht op een goede woning. Maar mijn aandacht gaat in de eerste plaats naar de arme huishoudens, de bestaansonzekere huishoudens, de daklozen – kortom : over diegenen die het het moeilijkst hebben in onze samenleving. Mijn verlangen om het op te nemen voor deze groep van mensen heeft te maken met mijn werkervaringen op de sociale dienst van een OCMW.

Er worden heel veel mooie beleidsnota's geschreven door verschillende overheden. Maar het is vaak een onmogelijke opgave om een betaalbare en kwalitatieve woning te vinden voor gezinnen met kinderen die uit hun woning wegmoeten omdat deze bijvoorbeeld onbewoonbaar is verklaard. Waarom hebben de bestaansonzekere gezinnen het extra moeilijk ? En welke oplossingen stel ik voor als onderdeel van een woningbeleid ?

Sommige gemeenten hebben geen huisvestingsdienst of haast geen sociale woningen. Ze sluiten hun ogen voor deze problematiek. Men heeft liever dat deze mensen in andere gemeenten of in de steden gaan wonen. Zelfs als deze gemeenten lid zijn van een sociale huisvestingsmaatschappij, is dat vaak alleen op papier. Een gemeente die geen sociale woningen heeft op haar grondgebied en ver-

De Martelaer

kaart dat ze daar geen behoefte aan heeft, liegt. Zelfs rijke gemeenten met rijke inwoners moeten een sociaal woningbeleid voeren. Dat is ook hun verantwoordelijkheid.

Daarom vind ik de passage in de beleidsnota over de verantwoordelijkheid van alle gemeenten voor sociale huisvesting veel te vrijblijvend. De stimuli worden niet benoemd. Ik sluit me op dat vlak aan bij de heer Van Wallendael. Gemeenten die nu hun ogen sluiten voor de problemen van deze bevolkingsgroep, kunnen dat ongestoord verder doen. Immers, het is niet omdat er SIF-convenants worden afgesloten, dat er iets wordt gedaan aan het woonbeleid.

Het is belangrijk dat er sociale woningen zijn in elke gemeente, omdat gezinnen of alleenstaanden met beperkte financiële mogelijkheden het moeilijk hebben om eigenaar te worden en daarom moeten huren. Het betalen van een huur betekent voor arme gezinnen een flinke hap uit het budget. In bepaalde streken van Vlaanderen zijn de huurprijzen onbetaalbaar. Bovendien zijn de huurprijzen die het meest stijgen, vaak deze voor de slechtste woningen, dus voor de laagste inkomens. We stellen ook vast dat de huur sneller is gestegen dan de kosten van de levensduurte.

Het voordeel van een sociale huurwoning is dat de huurders een huur betalen die is gebaseerd op hun inkomen. Als in elke gemeente een sociaal woningbeleid wordt gevoerd, kunnen mensen in hun gemeente van afkomst blijven wonen. Hierdoor voorkomen we sociale gettovorming en schuiven we de verantwoordelijkheid en de lasten niet af op de steden of gemeenten die wel een sociaal woningbeleid voeren.

Mensen met een laag inkomen, sociaal zwakkeren, mensen die moeten leven van een bestaansminimum of een invaliditeitsuitkering, nieuwe Belgen, enzovoort, men ziet ze liever niet komen. Daarom mag een woonbeleid niet alleen voorzien in woningen, maar moeten ook zorgtaken worden uitgevoerd. Ik pleit dan ook voor een verweving van het woonbeleid en het beleid in andere sectoren.

We moeten werk maken van een betere en volwaardige participatie van de bewoners van deze sociale woningen. Het is dan ook spijtig dat in de componenten van het recht op wonen, naast beschikbaarheid, aangepastheid, kwaliteit, betaalbare prijs en woonzekerheid, niet het element participa-

tie is opgenomen. In uw beleidsnota spreekt u gelukkig wel over het belang van een degelijk informatie- en communicatiebeleid met de bevolking.

U wijdt een apart hoofdstuk aan het inschakelen van de privé-huurmarkt in het sociaal woonbeleid. In dat kader wilt u een extra programma opstarten om de socialeverhuurkantoren slechte woningen uit de privé-woningmarkt te doen renoveren. Ik juich deze beslissing toe.

De socialeverhuurkantoren, die samen met de huurdersbonden zijn gegroeid uit de wetswinkels, zoeken immers mee naar structurele oplossingen voor de huisvestingsproblematiek van de zwakke bewonersgroepen. Ze staan met één been in de welzijnssector. Ten eerste bemiddelen ze tussen de privé-huurmarkt en de zwakke bewonersgroepen door het huren en onderverhuren van woningen. Ten tweede doen ze aan huurbegeleiding, waarbij een band wordt gelegd tussen wonen en zorg. Ten derde nemen ze een actieve rol op in het lokale beleidsnetwerk van organisaties.

Ook de woonwinkels spelen hierin een belangrijke rol. Als eerstelijnsdiensten voor woonproblemen staan ze in voor advies, analyse en begeleiding. Ze stimuleren en ondersteunen kansarme eigenaars met oude, ongezonde woningen. Ze zijn een belangrijke partner in een sociaal woningbeleid.

In het verleden – en ook nog in de voorliggende beleidsnota – werd een sociaal huisvestingsbeleid vaak in de vorm van financiële maatregelen gevoerd: fiscale kortingen, tegemoetkomingen in de leninglast, verbeterings- en aanpassingspremies, huursubsidies en huisvestigingspremies. Ook door goedkope sociale leningen probeert men sociale correcties uit te voeren.

– *De heer André Denys, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

In een studie die volgende maand zou verschijnen – ik citeer een artikel uit Knack –, zouden volgens onderzoeker De Decker rijkere burgers het meest profiteren van goedkope leningen. De oorzaak hiervan is dat de eigenaars veelal gezinnen met twee inkomens zijn. De slechtverdieners hebben een te onzeker of onvoldoende hoog inkomen. Bovendien beschikken ze niet over een startkapitaal. Een huisvestigingsbeleid dat de armsten centraal stelt, moet goed uitzoeken welke financiële voordelen voor deze doelgroep relevant zijn. Systemen met renteloze of goedkope leningen moeten meer aan evoluerende inkomens worden gerelateerd.

De Martelaer

Men moet een lening of een premie niet louter toekennen op basis van het inkomen van de voorbije twee jaar, men moet deze financiële tussenkomst blijvend aan het inkomen verbinden.

Ik pleit voor een financieel woonbeleid dat samen met de wijzigingen in de behoeften aan steun van gezinnen evolueert. Dit beleid moet aan wijzigingen in de inkomenssituatie van gezinnen, aan de gezinssamenstelling en aan de zorgbehoeften worden gerelateerd. Het voeren van een sociaal woonbeleid is een immense opgave. Het is – zoals ik aan het begin van mijn betoog reeds heb gesteld – een uitdaging. Agalev is bereid om mee te werken aan die uitdaging en heeft hierbij in de eerste plaats oog voor die mensen die sociale huisvesting het hardst nodig hebben. (*Applaus bij AGALEV, de SP, de VLD en VU&ID*)

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik kan in dit korte tijdsbestek onmogelijk over elk aspect van de beleidsnota Woonbeleid uitweiden. Ik stel evenwel vast dat de algemene doelstelling van het Vlaams woonbeleid neerkomt op het realiseren van het recht op wonen voor iedereen. Het beleid wil met andere woorden een mensenrecht realiseren.

Het gaat om een heel nobel streven. Het begrip 'recht op wonen' wordt niet enkel omschreven, het wordt ook aangevuld met de stelling dat het om aangepaste, goede, betaalbare woningen met woonzekerheid voor alle inwoners gaat. Dit is het credo van de minister inzake woonbeleid.

De beleidsnota is hieromtrent overigens duidelijk, voorzichtig en concreet. De minister hanteert zes argumenten om zijn stelling te ondersteunen. Hij streeft naar de verbetering van de kwaliteit van de woningen en van de woonomgeving, naar de verhoging van het aantal sociale woningen en de verbetering van hun kwaliteit, naar het stimuleren van de gezinnen om een eigen woning te verwerven, naar het inschakelen van de privé-huurmarkt in de sociale woonbeleid, naar selectieve maatregelen voor specifieke doelgroepen en naar een afzonderlijk actieplan voor de Vlaamse Rand.

Naast die doelstellingen hanteert de minister tevens vijf succesfactoren, namelijk de beleidscoördinatie op het lokaal vlak, het wetenschappelijk on-

derzoek, een Vlaamse Woonraad, de vereenvoudiging van de bestaande regelgeving en procedures en, ten slotte, de communicatie en het overleg met de lokale bevolking.

Een harde kern van slechte en onaangepaste woningen zorgt in Vlaanderen voor heel wat problemen in stedelijke en gemeentelijke centra. Dit veroorzaakt op zich weer een vicieuze cirkel. Het verloederen van de woonomgeving tast het weefsel van de samenleving aan. De minister wil verder gaan op de ingeslagen weg. Hij wil de verkrotting en de leegstand maximaal bestrijden. Het openbaar domein moet zich in de steden weer kunnen vernieuwen. Het maatschappelijk draagvlak voor gezonde culturele, economische en sociale initiatieven moet opnieuw kunnen groeien.

Het is belangrijk dat de minister de bestaande panden zoveel mogelijk wil hergebruiken. Dit betekent dat hij oog heeft voor inbreiding en renovatie. Het betekent ook dat bepaalde kankerplekken in onze stedelijke en gemeentelijke centra eindelijk kunnen worden gesaneerd.

Het feit dat de minister een lans breekt voor de volledige inbedding van de doelstellingen in het lokale woonbeleid blijft betekenisvol. Om de interactie met de lokale besturen nog vlotter te laten verlopen, volgt tevens een grondige evaluatie, eventueel gevolgd door een bijsturing, van het decreet op leegstand en verkrotting.

De plaatselijke besturen krijgen een sleutelrol in het lokale woonbeleid. Ze moeten alle actoren bij dit beleid betrekken. Ze moeten voor de coördinatie van het overleg tussen de verschillende partners in het lokaal woonbeleid zorgen.

De socialehuisvestingsmaatschappijen moeten de ontwaarding van het sociaal woonpatrimonium tegengaan. Ze zullen hiertoe met zachte hand worden gedwongen. De beheersovereenkomst van het Vlaams Gewest met de VHM zal inhouden dat een toenemend deel van de investeringskredieten voor renovatie en nieuwbouw moet worden gebruikt.

Een stadsvernieuwingsfonds, in gezamenlijk beheer van steden en het Vlaams Gewest, wordt in de steigers gezet om het wonen in de steden aantrekkelijker te maken en het openbaar domein te verfraaien. Men zal hier zoveel mogelijk gebruik maken van PPS.

De Cock

Een andere vaststelling is het feit dat Vlaanderen slechts een heel klein aandeel aan socialehuurwoningen heeft ten opzichte van het totale woningenpatrimonium. Het regeerakkoord stelt dan ook dat het aantal socialehuurwoningen tijdens deze zittingsperiode met 15.000 eenheden moet toenemen. Hiervoor zal cumulatief en per jaar 1 miljard frank aan bijkomende middelen noodzakelijk zijn. Dat betekent dat er bovenop de 2.000 woningen – nieuwbouw of gerenoveerd – die er nu per jaar op de markt komen nog eens 3.000 moeten bij komen. Daarbij is het nodig dat er een betere spreiding komt, volgens objectieve criteria, en dat de sociale woningen gevarieerder en moderner worden, om de vaak stereotiepe eentonigheid te doorbreken. Hier kan men het milieuvriendelijk bouwen een plaats geven en het gebruik van ecologisch verantwoorde materialen en energiebesparende technieken stimuleren.

Bij de bestaande wooncomplexen moet men de leefkwaliteit door middel van leefbaarheidsplannen en renovatie optimaliseren, waarbij de leefbaarheid van de wijken wordt vergroot. Dit alles kan natuurlijk niet zonder de inspraak van de bewoners en zonder voldoende begeleiding en aangepaste wederhuisvesting. Ook moet dit zo mogelijk de terugkeer van de oorspronkelijke bewoners tot doel hebben. Het is heel belangrijk dat men streeft naar sociale vermenging, waarbij men de voorkeur moet geven aan kleinschalige projecten. Vooral de armsten der armen, de kansarmen in de echte zin van het woord, moeten actief in dat woonbeleid worden betrokken. Dat betekent dat deze groep volledig aan zijn trekken moet komen.

De minister van Huisvesting zal de eigendomsverwerving blijven stimuleren en eigenaars aanmoedigen om hun woning te renoveren. Eigenaar zijn van een woning is over het algemeen de beste garantie voor het onderhoud ervan. Een nieuwe klemtoon hierbij is dat de minister de jonge gezinnen die in de stad een woning kopen om ze te renoveren, extra wil ondersteunen door een systeem van renteloze leningen. Ook het systeem van de gratis verzekering tegen inkomensverlies blijft behouden. Bovendien zal men strategieën uitwerken met de lokale besturen om particulieren ertoe aan te zetten hun huurwoningen te saneren.

De vele slechte woningen op de privé-huurmarkt tasten het algemene woonklimaat aan. De privé-huurmarkt is veel groter dan de socialehuurmarkt.

Als de overheid erin slaagt het aantal betaalbare en kwalitatief hoogstaande huurwoningen op de privé-markt te verhogen, dan daalt de vraag naar socialehuurwoningen. Een groot onderdeel van de privé-huurmarkt vormt het aspect van de kamerverhuur in de secundaire huurmarkt, vooral in universitaire steden. Renovatie hangt daar ook samen met veiligheidsaspecten : denken we maar aan de huidige actie inzake CO-vergiftiging.

De socialeverhuurkantoren spelen hier een heel belangrijke rol : via een extra programma zullen ze de slechte woningen uit de privé-huurmarkt kunnen renoveren, terwijl de huurder van een bijdrage kan genieten om de huurprijs betaalbaar te houden. Belangrijk in dit verband is de notie van de actieve participatie van de bewoners in de renovatie. De hervorming van het stelsel van de huursubsidies zal ervoor zorgen dat ouderen met een laag inkomen de kans krijgen een behoorlijke woning te huren. De invoering van een systeem van richtuurprijzen wil het economisch minder rendabel maken om onvolwaardige woningen te verhuren. Het woonquotum is voor vele gezinnen aanzienlijk toegenomen en voor sommige groepen nog moeilijk om dragen. Een specifiek doelgroepenbeleid is hierop het antwoord, met als belangrijke beleids optie het aanpassen van de woningen aan de uiteenlopende bewonersbehoeften.

In deze beleidsnota komen een aantal belangrijke beleidsaspecten ter sprake. We onthouden dat het lokale niveau als belangrijke factor in de coördinatie van het huisvestingsbeleid de nadruk krijgt, dat er een engagement is om tegen het einde van de zittingsperiode 15.000 bijkomende socialehuurwoningen te realiseren, dat bewonersparticipatie heel belangrijk is en dat er aandacht komt voor het totaalproject wonen, waarbij naast de woning ook de woonomgeving een belangrijke rol speelt. We onthouden eveneens dat jongeren betrokken partij zijn in de sociale woonprojecten, dat de regelgeving wordt vereenvoudigd, dat er belangrijke klemtonen liggen op milieuvriendelijk bouwen, dat het belang van inbreiding en renovatie sterk wordt geaccentueerd, dat de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij meer de dienstverlenende toer opgaat en dat er aandacht is voor en overleg met de nieuwe wooninitiatieven.

Om te besluiten speel ik even in op de actualiteit. Misschien moeten onze architecten broodnodig wat inspiratie halen bij de gisteren overleden Weense architect Friedensreich Hundertwasser, die met het doorbreken van de eentonigheid in de woonomgeving van sociale woonwijken baanbre-

De Cock

kend werk heeft verricht. Hij verklaarde immers de oorlog aan de tirannie van de rechte lijn en liet zijn concepten altijd naadloos overgaan in hun omgeving. Hundertwasser wantrouwde trouwens elke vorm van tirannie, en was op zijn manier een Oostenrijker om 'U' tegen te zeggen. (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Vermeiren, door mevrouw Heeren en door de heer De Cock werden tot besluit van de behandeling van deze beleidsnota met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk donderdag 24 februari 2000 om 17 uur zijn ingediend.

De bespreking is gesloten.

Wij zullen op woensdag 15 maart 2000 om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de moties en de beleidsnota houden.

MOTIE VAN ORDE**Voorstel tot spoedbehandeling**

De voorzitter : Met toepassing van artikel 46 van het Reglement heeft de heer Sannen bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, ik vraag hierbij de spoedbehandeling van het voorstel van resolutie van de heren Glorieux, Ramon, Laverge, Weyts, Hostekint en Van Grembergen betreffende de mensenrechten in Mexico en de toepassing van de democratische clausule in de bilaterale overeenkomst tussen de Europese Unie en Mexico (Stuk 210/1).

In de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden heeft de bespreking plaatsge-

vonden van het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst inzake economisch partnerschap, politieke coördinatie en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar Lid-Statens enerzijds en de Verenigde Mexicaanse Staten anderzijds, Slotakte en Bijlage, ondertekend te Brussel op 8 december 1997 (Stuk 169). In het verslag werd door de commissieleden gesuggereerd om de spoedbehandeling te vragen van de voormelde resolutie, zodat het ontwerp van decreet en het voorstel van resolutie samen kunnen worden besproken.

De voorzitter : Zelfs al is het een unanieme suggestie van de commissie, dan nog moet deze plenaire vergadering zich uitspreken over dit voorstel tot spoedbehandeling.

Ik stel voor dat we ons morgen voor de stemmingen uitspreken over dit voorstel tot spoedbehandeling.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

BELEIDSNOTA Jeugd 1999-2004, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden – 144 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Jeugd 1999-2004, ingediend door de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden.

De bespreking is geopend.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, de beleidsnota oogt mooi, fris, ambitieus, experimenteel, jong en stedelijk. Die laatste twee adjectieven kan men vertalen met 'young' en 'urban'. Die adjectieven zijn ook van toepassing op

Coens

de huidige regering. De vorige ministers kwamen uit Zoersel, Bonheiden, Peer, Kapellen en Roeselare. Nu komen ze uit Antwerpen, Gent, Brugge, Brussel en Hasselt. Het beleid is dus zeker en vast jong en stedelijk. Ik bedoel dit ook als een positieve opmerking.

Toch moet men zich ervoor hoeden dat een beleid dat terecht vertrekt van jong en stedelijk niet uitmond in een yuppiebeleid. Het beleid mag dus niet als doel hebben het versterken van wat we als problemen ervaren : het kortstondige, het feitelijke, het individualistische, het inhoudsloze, het inspiratieloze en het eenmalige. Wij willen een signaal geven dat we inderdaad vanuit de realiteit moeten vertrekken, maar dat we toch ook moeten proberen om die realiteit enigszins om te vormen in plaats van ze te versterken.

Mijnheer de minister, u hebt veel aandacht voor experimenten, en dat is goed. Die experimenten zijn echter geen doel op zich. Ze dienen om te komen tot betere werkvormen, sterkere aansprekpunten en inhoudelijke bevraging.

Vernieuwing moet hand in hand gaan met een streven naar duurzaamheid. U moet niet, naast het bestaande, voortdurend losse flodders ondersteunen of uitproberen, maar juist het bestaande prikkels geven om zich voortdurend te versterken door vernieuwing. Naast een decreet dat misschien nuttig kan zijn voor experimenten, moeten de bestaande decreten en vooral de begeleiding meer ruimte krijgen voor experimenten. Daarenboven mag dit geen aanleiding geven om de bestaande en goed bevonden initiatieven middelen te ontnemen ten gunste van het experimentele.

Ik begrijp uw aandacht voor het feitelijke, het kortstondige, het individuele en voor de stedelijke jongeren die vluchtig van het ene naar het andere surfen. We moeten inderdaad vertrekken van die realiteit. De CVP wil echter dat die realiteit wordt gestuurd naar engagement, een jaarwerking en naar groepsverbondenheid. We mogen de zaken niet omkeren en het jeugdwerk niet duwen in de richting van het vluchtige, het tijdelijke of het kortstondige. We moeten eerder het kortstondige begeleiden en nagaan hoe we kunnen komen tot vastere vormen, tot banden tussen mensen en tot langdurige engagementen.

Cultuurwaardebons leiden niet noodzakelijk tot meer cultuurbeleving. Participatie veronderstelt

een omkadering en een uitgebreide begeleiding. Een nota over bijvoorbeeld een uitbreiding van het deeltijds kunstonderwijs zou een belangrijke toevoeging aan uw beleidsnota kunnen zijn. U kunt mogelijkheden creëren voor vormen van kunst- en cultuurbeleving die aansluiten bij wat bij jongeren leeft. Zo zijn bijvoorbeeld cursussen voor elektrische gitaar bijna onmogelijk te vinden in het reguliere systeem. Daar moet ook binnen het bestaande systeem meer aandacht worden aan besteed, wat meer cultuurbeleving zou kunnen betekenen.

Engagementen tussen jongeren kunnen zich ook aftekenen in een versterking van de buitenlandse dimensie van het jeugdwerk. Het Erasmusproject voor studenten was een goede start, maar we moeten verder evolueren naar een Erasmusproject voor iedereen. We moeten nagaan hoe we meer jongeren tot deelname kunnen aanzetten.

U wilt in het jeugdbeleid dwarsverbanden aanmoedigen. Verscheidenheid en dwarsverbanden zijn belangrijk, nodig en goed, maar zijn pas mogelijk als er ook aandacht is voor eigenheid en identiteit. Ik wil een pleidooi houden voor de eigenheid, de inhoud en de boodschap, en ook voor inspiratie, vorming en engagement, ook in het jeugdbeleid. Engagement in het jeugdwerk heeft ook te maken met een kijk op het leven, met voorbereiding op de ideale wereld die we voor ogen hebben. Daarom wil ik ook concreet aandacht vragen voor het vormingswerk voor maatschappelijk kwetsbare jongeren. Zij krijgen nu aandacht in het decreet op het landelijk georganiseerd jeugdwerk. Ze mogen echter niet uit het jeugdwerkbeleid verdwijnen.

Het werkveld en de administratie moeten worden versterkt. Inspectie moet evolueren naar echte begeleiding. Er zijn geregeld spanningen, waar u als minister oog voor moet hebben. De extra middelen en mensen die in de nota worden aangekondigd, moeten ook worden ingezet om het bestaande jeugdwerk beter te ondersteunen, en niet alleen voor projectmatige experimenten. Het is ons inziens ook logisch dat, als de bijzondere doelgroepen uit de 20-percentregeling worden gelicht en in de 80-percentregeling terechtkomen, er ook voor die 80 percent wordt voorzien in 20 percent meer middelen.

Mijnheer de minister, u kondigt aan dat de beleidsnota wordt geconcretiseerd in een Vlaams jeugdwerkbeleidsplan, over de verschillende bevoegdheden heen, onder de deskundige leiding van een reflectiegroep. Dat is goed. We hopen echter dat bij die opmaak de Jeugdraad wel degelijk om advies

Coens

wordt gevraagd. Dat is voor deze nota immers niet gebeurd, hoewel het een decretale verplichting is. We hopen ook dat in dit plan aandacht zal worden besteed aan jongeren en kinderen. Kinderen komen in deze beleidsnota weinig aan bod. Bij de opmaak van het jeugdwerkbeleidsplan kan worden geput uit de beleidsaanbevelingen die recent door het jeugdwerk zelf naar voren werden geschoven, bijvoorbeeld in het welzijnscongres Veer10-Acht10.

Het zal vooral aankomen op de taakstelling tussen de betrokken overheden, tussen de overheid en het werkveld en tussen de steunpunten en de administratie. Het is belangrijk dat dit verder wordt uitgeklaard.

Tot slot mogen we niet vergeten wat het vrije initiatief kan doen. De jeugd kan ons immers meer leren dan we wel denken. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, sta me toe de VLD-visie op het voorliggende jeugdbeleid en het betreffende plan toe te lichten.

Volgens ons is het de grote verdienste van deze beleidsnota dat het jeugdbeleid de plaats toegewezen krijgt die het verdient. Deze regering is afgestapt van de enge interpretatie waarbij men enkel focust op het jeugdwerk, hoewel daar waar een totaal beleidsmatige benadering van de jeugdproblematiek zoveel meer is.

Zoals de NIS-statistieken aantonen, vertegenwoordigt de leeftijdscategorie van 0 tot 19 jaar 23,25 percent van de bevolking van het Vlaams Gewest. Het is bijgevolg niet meer houdbaar om het jeugdbeleid nog langer als het achtergestelde broertje van het cultuurbeleid te behandelen. In de vorige regeerperiode ging het enkel over het jeugdwerk en dit kreeg in de laatste beleidsbrief voor cultuur welgeteld één bladzijde toegemeten. Als teken van een verfrissende en nieuwe aanpak wordt nu tenminste een volwaardige beleidsnota gewijd aan jeugd en het jeugdbeleid.

In de inleiding staat uitdrukkelijk dat 'de beleidsnota op een aantal vlakken de nodige speling toelaat'. We zien dit niet als een gebrek aan visie vanwege de Minister van Cultuur. Neen, de beleidsno-

ta heeft het expliciet over 'een bewuste tactiek om flexibel te kunnen inspelen op de noden en verzoeken van de jeugd alsmede om geregeld overleg te kunnen plegen over de te nemen beleidsstappen'. In 2001 zal in een jeugdbeleidsplan de in de beleidsnota geëtalereerde visie concreet worden uitgewerkt. De regering verdient dus op zijn minst het voordeel van de twijfel en het nodige krediet om op het terrein te kunnen aantonen dat zij bereid is om kort op de bal te spelen en zo de toch al niet zo overvloedige financiële middelen op de best mogelijke manier te besteden.

Hierin valt er bovendien enige coherentie op te merken met de visie van de Minister van Onderwijs om eindelijk af te stappen van het te zeer netgebonden denken en zich veeleer te concentreren op diegenen waarover het uiteindelijk allemaal gaat, namelijk het onderwijzend personeel en de schoolgaande jeugd. In het jeugdbeleid gaat het in de eerste plaats om de jeugd en diegenen die zich elke dag opnieuw voor hen inzetten. Een positief en emanciperend beleid waarbij de jeugd ernstig wordt genomen en dat naar hen luistert, is inderdaad de beste garantie voor een samenwerking met toekomst.

Mag ik u even meenemen voor een korte wandeling door de beleidsnota. Ik wil het daarbij eerst hebben over enkele aandachtspunten voor een positief en emanciperend jeugdbeleid.

Een dergelijk constructief, ontvoogdend en niet-betuttelend jeugdbeleid dient te vertrekken vanuit een aantal trends die in onze samenleving geïdentificeerd dienen te worden. Omdat deze allerm minst een statisch gegeven zijn, is een poging tot inventarisatie reeds bij voorbaat achterhaald. Dit mag ons er echter niet van weerhouden om een aantal maatschappelijke evoluties bij de uitstippeling van het beleid als uitgangspunt te nemen. Positief hierbij is de beoogde interactie in een driehoeksverhouding tussen het beleid, de jeugd en de omgeving. Voor elk van deze drie niveaus werden een aantal aandachtspunten uitgewerkt.

In eerste instantie wil ik het hebben over de jeugd. De jeugd en haar cultuur verdienen oprechte interesse en respect. De samenleving moet blijvend oog hebben voor de signalen van de jeugd en deze opvangen en interpreteren met het doel een beter zicht te krijgen op wat de jeugd belangrijk vindt.

Ook de terugkoppeling van de jeugd naar het beleidsniveau is essentieel. De jongeren zijn mondig, mede omdat ze kunnen beschikken over steeds be-

Gysbrechts

tere communicatietechnieken. Helaas worden ze vaak niet ernstig genomen en dat is nefast. De jeugd dient derhalve permanent en uiteraard op vrijwillige basis te worden geprikkeld en aangezet tot participatie.

De bijsturing van een positieve beeldvorming van jongeren begint bij een accuratere woordkeuze. De negatieve geladenheid van een bepaald woordgebruik draagt geenszins bij tot een betere verstandhouding tussen de drie actoren van de driehoeksverhouding. In de beleidsnota wordt bij wijze van voorbeeld gewag gemaakt van het verschil tussen georganiseerde en niet-georganiseerde jongeren. In de toekomst verdient het aanbeveling te spreken van maatschappelijk gewaardeerd en maatschappelijk niet gewaardeerd jeugdgedrag. Onmiddellijk valt op dat, niettegenstaande hetzelfde wordt bedoeld, de scherpe, negatieve ondertoon wegvalt. Dit betekent evenwel niet dat negatief gedrag kan worden getolereerd. Verdraagzaamheid is immers geen synoniem voor permissiviteit.

Zonder de Vlaamse eigenheid te verloochenen, kan een degelijk jeugdbeleid niet voorbijgaan aan het multiculturele karakter van onze samenleving. Op deze manier creëert men een jeugd die open-minded is. Jeugd moet ruimte krijgen, geografisch en temporeel, om te spelen, creatief te zijn en elkaar te ontmoeten.

Zoals de minister aanhaalt, is er een bijzondere aandacht vereist voor de jongeren in verstedelijkt gebied. De beeldvorming in het algemeen mag zich niet blindstaren op de problemen alleen. De problemen moeten zo correct en getrouw mogelijk worden ingeschat, opdat ze kunnen worden opgelost. Daarnaast dienen de beleidsmensen aan probleemvoorkoming te doen. Dit kan maar door met inzicht en kennis van zaken preventief te werken. In achtergestelde wijken moet het sociaal weefsel worden hersteld: basisvoorzieningen, gepaste hulpverlening en ondersteuning zijn vooral daar dringend noodzakelijk.

De ontzuiling is ook bij jongeren, tot spijt van wie het benijdt, een vaststaand feit. Het nastreven van de belangen van de betrokkenen binnen het jeugdwerk mag geen doel op zichzelf worden. Samenwerking is het credo om te vermijden dat aan het oorspronkelijke doel wordt voorbijgegaan: de uitbouw van goede jeugdvoorzieningen op de meest diverse terreinen.

Het bestaande jeugdwerk dient inderdaad de functie te vervullen van een laboratorium, waar geëxperimenteerd kan worden met alles wat kan bijdragen tot verbetering van het jeugdbeleid. Een jeugdbeleid dat zich laat leiden door economische en productgerichte motieven, is gedoemd te mislukken. Kwaliteit is belangrijker dan wat ook. Er wordt immers gezorgd voor het welzijn van diegenen die de toekomst zullen bepalen.

Tot op heden is jammer genoeg maar al te vaak gebleken dat een gebrek aan overleg de efficiënte realisatie van het jeugdbeleid op het terrein in de weg stond. De schaarse middelen moeten optimaal besteed worden. Reeds in de nabije toekomst zou het ondenkbaar moeten zijn dat meerdere actoren met mekaar rivaliseren door gelijkaardige initiatieven te ontwikkelen.

De nota omvat drie doelstellingen voor een positief en emanciperend jeugdbeleid. Ten eerste is er een geïntegreerd jeugdbeleid met volwaardige participatie van de jeugd. Het pad van de partiële en sectorale benadering moeten we verlaten en inruilen voor een geïntegreerd jeugdbeleid waarbij de minister van Jeugd naast de eigen bevoegdheden toch oog heeft voor andere aspecten die jongeren aanbelangen. Hierbij is het essentieel dat alle categorieën van jongeren worden gehoord en betrokken.

Ten tweede is het jeugdwerk een vanzelfsprekende tussenschakel. Het jeugdwerk wordt gezien als een objectieve partner voor de uitbouw van een positief jeugdbeleid. Zoals reeds in de beleidsnota werd aangegeven, waren de levensbeschouwelijke en ideologische betrokkenen zeer ijverig in het sturen van de vrije tijd. Primair dienen wij voortaan oog te hebben voor de kwaliteit van het aanbod. Intersectorale en internationale samenwerking kan hier enkel toe bijdragen.

Ten derde moeten kinderen psychische en fysieke ruimte krijgen. Met enige gelatenheid wordt vastgesteld dat de onverdraagzaamheid jegens de jeugd almaar toeneemt. Jongeren worden in hun bewegingsruimte beknot omdat er steeds minder ruimte voor hen wordt voorbehouden. Het ruimtelijke beleid moet jeugdvriendelijker worden. Niettemin verdient het aanbeveling dat de verschillende beleidsniveau's in de praktijk streven naar een leefbaar compromis waarbij de noden van de jongeren in de mate van het mogelijke verzoend worden met deze van de omgeving.

Gysbrechts

De voorgestelde maatregelen voor een positief jeugdbeleid kunnen ten volle onze steun genieten. Dit geldt vooral voor het engagement om een jeugdwerkbeleidsplan tegen 2000 en daarna, in 2001, een ruimer, geïntegreerd jeugdbeleidsplan op te stellen. Om dit alles voor te bereiden zal er een stuurgroep en een reflectiegroep worden opgericht. Ze moeten concrete voorstellen formuleren en het beleid ondersteunen. Het welslagen zal ook afhangen van de samenstelling, zowel politiek als objectief, en van de graad van deskundigheid van beide organen.

Een lijst van complementaire decreten wordt voorgesteld. De ideeën zijn goed, ze moeten enkel uitgewerkt worden. Pas dan kunnen ze op hun bestuurlijk, juridisch en praktisch nut getoetst worden.

De toegankelijkheid en gebruiksmogelijkheden van sportaccommodatie, de scholen en de culturele infrastructuur komen tegemoet aan de verzuchtingen van onze commissieleden in de Commissie voor Cultuur, Media en Sport. Dit werd ook verwoord door de heer André Denys in zijn uiteenzetting in de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid op donderdag 10 februari jongstleden. Jongeren doen te weinig aan sport. Een efficiënter gebruik van de sportinfrastructuur, ook in de scholen, is dan ook een must.

De problematiek van de fuifzalen is een acuut probleem in talrijke gemeenten. Jongeren uiten bijna een noodkreet. Vandaar het grote belang van de intentie om initiatieven te ondernemen. Het uitbreiden van het tentenbestand is een oud zeer. Reeds bij de bespreking van de uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1999 werd gewag gemaakt van het prangende tekort aan tenten. De zomer voordien kon aan 20 percent van de aanvragen voor kampeermateriaal niet worden voldaan. Een bijkomende inspanning waarbij voor 105 miljoen frank nieuw materieel werd aangekocht, bleek niet voldoende. De minister uitte hierover reeds enige tijd geleden in de commissie zijn bezorgdheid. We vinden dit nu terug in de beleidsnota. We hopen dat er naar oplossingen wordt gezocht.

De internationale samenwerking op het vlak van jeugdwerking moet ten volle profiteren van de Europese realiteit. Dat is er een van verscheidenheid. Deze rijkdom binnen de Europese Unie dient ten volle geëxploiteerd te worden.

Het steunpunt moet een autonoom karakter hebben. Zoniet wordt een goede, objectieve werking gehypothecerd.

Wetenschappelijk onderzoek om de evoluties onder de jongeren te bestuderen en na te gaan hoe men beleidsmatig het best reageert, is noodzakelijk maar mag niet als schaamlap gehanteerd worden om zich te verschuilen achter immobilisme.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, collega's, de heer Gysbrechts benadrukt terecht de driehoekssamenwerking.

De voorzitter : De bedoeling van een interruptie is kort een opmerking te formuleren of een vraag te stellen.

De heer André Moreau : Hij klaagt ook aan dat de jeugd niet altijd au sérieux wordt genomen. Ik kan daar inkomen. Ik begrijp niet dat het jeugdwerkbeleidsplan 2000 zou zijn opgesteld zonder dat advies werd gevraagd aan de Vlaamse Jeugdraad. Is dit juist ?

Minister Bert Anciaux : Zoals iedereen weet, is het jeugdbeleidsplan er nog niet. Bovendien wordt er niet enkel advies gevraagd aan de Jeugdraad, maar is de Jeugdraad ook actief betrokken bij het opmaken van het jeugdwerkbeleidsplan. Wees gerust, er is een zeer goede en intense samenwerking.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Bent u met deze beleidsnota naar de Jeugdraad gestapt ? We hebben immers geen advies gevonden, hoewel daarin decretaal wordt voorzien.

Minister Bert Anciaux : We zijn inderdaad met de beleidsnota naar de Jeugdraad gestapt, maar we hebben geen advies gevraagd. Het spijt me, maar ik wist niet dat dat decretaal verplicht was. We hebben de beleidsnota wel samen met de Jeugdraad besproken. Er heeft een dialoog plaatsgevonden. Ik was me niet bewust van het feit dat het decretaal verplicht was hierover een advies te vragen. Eigen lof stinkt, maar de Jeugdraad was verdomd tevreden over deze beleidsnota.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, ik hou het kort. Ik heb het gevoel dat u zich daarnet een beetje ongerust maakte omdat u dacht dat ik

Moreau

lang zou praten, maar ik heb het bondig gehouden. Bovendien heb ik vastgesteld dat ik een heel te-rechte vraag heb gesteld.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers : Mijnheer de voorzitter, dat het een decretale verplichting zou zijn, is veel gezegd. Een beleidsnota is immers geen decreet. Het is wenselijk dat de nota's ter advies worden voorgelegd. Ik kan me niet herinneren dat beleidsnota's vroeger werden voorgelegd aan adviesraden.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de voorzitter, in artikel 27 van het ontwerp van decreet ter erkenning en subsidiëring van het landelijk gesubsidieerd jeugdwerk staat onder de titel 'amendement van mevrouw Van Hecke, de heren Coens, De Ridder en Keulen' : '... legt op voordracht van de bevoegde minister de beleidsnota van de Vlaamse regering op het jeugdbeleid vast bij het begin van elke kabinetsperiode en na advies van de Jeugdraad van de Vlaamse Gemeenschap'.

De voorzitter : De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts : Mijnheer de voorzitter, nog een paar slotwoorden. Het jeugdbeleid is een van de domeinen waarop men in het verleden veel te lang heeft gedraald. De tijd van handelen is aan gebroken. De regering en deze minister hebben de ambitie om daaraan iets te doen. Ze kunnen ten volle op onze steun rekenen. (*Applaus bij de VLD, de SP, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, geachte collega's, het strakke tijdschema noopt mij ertoe zeer kort te zijn bij de bespreking van deze beleidsnota. Mijn uiteenzetting zal dan ook noodgedwongen onvolledig zijn.

Mijnheer de minister, ik deel uw mening dat de media het probleemgedrag van enkelen zo opblazen dat dit meer dan ooit wordt geprojecteerd op een hele generatie kinderen en jongeren. Of het nu gaat om overvallen, diefstallen of drugshandel door jeugdbendes, of over vandalisme en geweld op school, steevast hebben de media het nogal eufemistisch over jongeren. Door alle jongeren zo op één hoopje te gooien, wordt de indruk gewekt dat

het slecht zou gaan met de Vlaamse jeugd. Niets is minder waar. Met de overgrote meerderheid van de Vlaamse jeugd gaat het integendeel zeer goed. Natuurlijk horen we volwassenen wel eens zuchten en klagen over de jeugd van tegenwoordig, maar is dit niet van alle tijden ? Is het niet veeleer normaal dat jonge mensen niet alles slikken wat hen door de oudere generatie wordt voorgehouden ? Hoort de jeugd niet een gezonde kritische houding aan te nemen ten aanzien van wat hen door leerkrachten, politici en dies meer wordt verteld ?

We mogen ook niet uit het oog verliezen dat de eisen die tegenwoordig aan jonge mensen worden gesteld, een stuk hoger liggen dan vroeger. De studiedruk is enorm toegenomen. Ouders verwachten bijna zonder uitzondering dat hun kinderen verder studeren en een diploma hoger onderwijs behalen, ook al is dat niet altijd realistisch. Ook het leggen van sociale contacten is een stuk ingewikkelder geworden dan enkele decennia geleden, toen het nog de gewoonte was heel informeel bij elkaar aan te lopen. In de huidige individualistische samenleving is het leggen van sociale contacten veel meer geformaliseerd. Dit alles neemt gelukkig niet weg dat een flink deel van de Vlaamse jeugd nog steeds idealistisch is ingesteld. Duizenden Vlaamse jongens en meisjes die zich belangeloos inzetten in de jeugdbeweging, voor het milieu of voor de derde wereld zijn daarvan het bewijs. Jammer genoeg wordt dit idealisme niet zelden misbruikt voor louter politieke doeleinden.

Mijnheer de minister, ik kan het echter niet met u eens zijn dat de onverdraagzaamheid ten overstaan van jongeren toeneemt. Het volstaat om slechts één generatie terug te gaan om vast te stellen dat jongeren vandaag de dag veel meer wordt toegestaan dan pakweg dertig jaar geleden. Persoonlijk vind ik dat niet noodzakelijk een slechte ontwikkeling. Jongeren hebben nu eenmaal de natuurlijke drang om grenzen te verleggen, op voorwaarde dat dit binnen bepaalde perken blijft natuurlijk.

Jongeren hebben recht op ontspanning, en dat mag niet volledig worden overgelaten aan het commerciële circuit. De overheid – en met name de gemeenten – moeten op dat vlak een belangrijke taak vervullen. In de eerste plaats moet het jeugdwerk worden ondersteund met infrastructuur, kampvervoer en dergelijke. De gemeentelijke jeugddiensten moeten verder worden uitgebouwd. Er moet onder andere een uitleendienst komen waar tegen een kleine vergoeding allerhande materiaal kan worden gehuurd, zodat ook jongeren met een bescheiden budget de kans krijgen om creatief bezig te zijn. Voor beginnende muziekgroepjes kunnen be-

Strackx

taalbare repetitieruimten ter beschikking worden gesteld. Voor adolescenten die nog te jong zijn of niet de financiële of verplaatsingsmogelijkheden hebben om de commerciële dancings te bezoeken, zou er in elk dorp of woonkern een ontmoetingsplaats voor de jeugd moeten zijn, waar ze zich tegen democratische prijzen kunnen ontspannen.

Een van de grote problemen van de jongeren is de mobiliteit. Ik pleit voor convenants met De Lijn, zodat er in het weekend regelmatige busverbindingen met de uitgaanscentra komen.

Sportcentra en -hallen moeten op bepaalde uren openstaan voor occasionele recreatiesporters, zodat ook de jongeren die niet bij een sportclub zijn aangesloten op een spontane manier aan sport kunnen doen.

Mijnheer de minister, in deze beleidsnota kondigt u ook aan dat u de Jeugdraad voor de Vlaamse Gemeenschap zult hervormen en verruimen. We nemen aan dat u een nieuw decreet in die zin voorbereidt. Om met de nodige deskundigheid en objectiviteit de opmaak en de implementatie van een Vlaams geïntegreerd jeugdbeleidsplan te kunnen opvolgen, zoals u de taak van deze nieuwe Jeugdraad omschrijft, moet die nieuwe raad, veel meer dan de oude, op een objectieve en representatieve manier worden samengesteld. Een goede Jeugdraad is mijns inziens een afspiegeling van de samenleving waarin alle maatschappelijke strekkingen die bij de jeugd leven, vertegenwoordigd zijn en niet – zoals thans het geval is – één strekking die oververtegenwoordigd is en het laken voortdurend naar zich toehaalt. Ik heb het hier over de linkse, multiculturele lobby.

Mijnheer de minister, in een vorig leven ging u er nogal prat op dat u zich op tijd en stond al eens bezondigde aan een of andere illegale substantie. *(Opmerkingen van de heer Francis Vermeiren)*

Op een bepaalde moment noemde u dat zelfs het hoogtepunt van intellectueel genot. Ik heb nooit geweten of u dat meende of dat u in de smaak wou vallen bij een bepaald electoraat. In ieder geval vond ik dat – en samen met mij vele anderen – een bijzonder betreurenswaardige uitspraak, zeker omdat het drugsgebruik bij de jeugd een zwaar probleem is dat zeer moeilijk te bestrijden valt. Uw uitspraken hierover deden dan ook onrecht aan de talloze mensen die dag in dag uit in de weer zijn om de jongeren ervan te overtuigen van de drugs af te blijven.

Sinds u minister geworden bent heb ik dergelijke uitspraken uit uw mond niet meer gehoord. Dat verheugt mij, want als minister van Jeugd vervult u ongetwijfeld een voorbeeldfunctie voor de Vlaamse jeugd. Ik zou het echter nog correcter vinden mocht u publiekelijk afstand doen van uw vroegere uitspraken. Van iemand zoals u die onbetwistbaar als rolmodel voor de moderne jeugd wilt fungeren, zou dat een belangrijk signaal zijn aan alle jongeren die experimenteren met allerhande drugs. *(Applaus bij het VB)*

De voorzitter : De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we willen u in de eerste plaats proficiat wensen. De voorliggende beleidsnota is een degelijk en ambitieus document.

U wilt werk maken van het jeugdbeleid en gebruikt daarbij de juiste toon. Jongeren en jongerencultuur worden niet langer als een probleem ervaren, maar als een permanente bron van kritische reflectie en uitdagende creativiteit. We zouden wel graag zien dat de ambitie wordt vertaald in duidelijke prioriteiten. Alle voorstellen in één keer aanpakken resulteert dikwijls in een onzorgvuldig en ondoordacht beleid en is wellicht financieel niet haalbaar. We wensen dan ook zelf enkele hoofdoelen naar voren te schuiven.

Mijnheer de minister, u moet in de eerste plaats werk maken van de herziening van enkele decreten. Het decreet inzake landelijk jeugdwerk moet worden omgevormd tot een soepeler systeem dat niet alleen de grote verenigingen steunt maar ook kleinere organisaties subsidieert, zodat de werking goed kan worden uitgebouwd. Deze organisaties nemen vaak een unieke plaats in door hun specifieke werking, hun maatschappelijke keuzes of hun doelgroep. Het kan toch niet dat er meer dan twintig organisaties, die op dit moment niet volledig in orde zijn met de voorschriften van het decreet, zouden verdwijnen.

Voor de kwantitatieve normen die het decreet oplegt, zijn vaak te zwaar. De Jeugddienst voor Maatschappelijke Participatie levert bijvoorbeeld al jaren bijzonder zinvol werk in het kader van de jongereninspraak. Deze dienst moet zich in allerlei bochten wringen om de werking in het decreet in te passen en moeten daarbij vooral aandacht hebben voor de kwantiteit. De klemtoon ligt daarbij op het aantal deelnemers en de vormingsuren.

Mahassine

We zijn het in dit verband volledig eens met de Vlaamse Jeugdraad. In zijn recent rapport stelt de raad dat, niettegenstaande het soepeler uitvoeringsbesluit, een grondige wijziging van het decreet noodzakelijk is en dat de betrokken organisaties op dit ogenblik niet negatief moeten worden beoordeeld op basis van een decreet en uitvoeringsbesluiten die niet deugen.

In het kader van het decreet inzake het lokaal jeugdwerkbeleid moet men inderdaad dringend een oplossing zoeken voor de werking met maatschappelijk kwetsbare jongeren. Men mag deze werking echter niet isoleren, men moet ze blijven opnemen in het lokaal jeugdwerkbeleidsplan. Men moet daarbij zoeken naar een goed evenwicht tussen lokale autonomie en beleidsprioriteiten van de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse Gemeenschap mag niet teveel verplichtingen opleggen. Ze moet garanties inbouwen zodat de middelen op een kwaliteitsvolle manier worden aangewend voor initiatieven met maatschappelijk kwetsbare jongeren. De Vlaamse Gemeenschap zou ten slotte in haar beleidsplannen een goede afstemming tussen decreten over landelijk, provinciaal en lokaal jeugdwerk moeten ontwikkelen.

Het experimenteel jeugdbeleid moet vernieuwende jeugdwerkinitiatieven een kans geven om zich te ontplooien. We hopen dat deze middelen bestemd zijn voor nieuwe projecten en niet weer in de eerste plaats vloeien naar projecten die voorheen werden opgenomen in de werking van gesubsidieerde organisaties. Interessante initiatieven die door het landelijk jeugdwerk worden ontwikkeld moeten in de eerste plaats binnen het landelijk decreet zelf worden gehonoreerd.

Initiatiefnemers van projecten moeten vlot en eenvoudig geld krijgen. Men zou er goed aan doen hiervoor binnen de administratie een cel op te richten, die in belangrijke mate zelfstandig kan werken en actief op zoek gaat naar vernieuwende projecten. Het is een goede zaak dat er een onafhankelijke commissie wordt gevormd voor de advisering. De promotie, de begeleiding en follow-up van de projecten moet echter gebeuren binnen de administratie.

Mijnheer de minister, indien we de nota correct hebben gelezen, dan wenst u twee nieuwe subsidiekanalen te openen.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : U hebt het over een aparte cel en experimentele initiatieven. Wat bedoelt u daar precies mee ?

De heer Chokri Mahassine : Die cel moet binnen de administratie werken.

De heer Joachim Coens : Ze moet er wel totaal los van staan.

De heer Chokri Mahassine : Inderdaad.

De heer Joachim Coens : Hoe gebeurt dan de continuïteit van die experimenten ? Ik begrijp niet goed wat u bedoelt.

De heer Chokri Mahassine : Dat is juist eigen aan experimenten.

De heer Joachim Coens : Gaat het om een eenmalig experiment ?

De heer Chokri Mahassinne : Men zou kunnen overwegen om dat bijvoorbeeld na drie jaar, en na een positieve evaluatie, in het reguliere jeugdwerk op te nemen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, een van de fouten in de beleidsnota van de minister zijn de vage terreinafbakeringen. Vanavond laat zal ik het daarover hebben. Ik vind niet dat de administratie zelf mag zoeken naar experimenten. Ik vind dat we ruim kenbaar moeten maken waar er experimenten kunnen worden aangemeld. Daarna moeten deskundigen een advies uitbrengen. De minister moet echter beslissen, en de administratie moet de controle uitoefenen. Men kan niet tezelfdertijd experimenten aandragen en achteraf ook nog controleren of de gekregen middelen goed zijn besteed. De taakafbakening bestaat misschien wel in realiteit, maar ik heb ze nog niet op papier gezien.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Ik deel de mening van mevrouw Van Hecke. Ik zie niet in waarom dit aan een afzonderlijke cel moet worden toegekend, want we kiezen voor een integraal jeugdbeleid. Mijns inziens is dat niet allemaal op te splitsen. De relatie met het jeugdwerk moet worden gelegd, en de heer Mahassinne heeft het daar trouwens zelf over.

Anciaux

Ik begrijp wel zijn bekommernis. De ingediende projecten moeten ook voldoende worden ondersteund. Dat kan mijns inziens volgens een transparante, toegankelijke en publieke aanpak. De beoordeling moet objectief zijn. Het is wel zo dat de huidige administratie die zich over het jeugdwerk ontfermt, onderbemand is. Een echt jeugdbeleid vereist een stevig onderbouwde administratie Jeugd.

De voorzitter : De heer Mahasinne heeft het woord.

De heer Chokri Mahasinne : In Limburg werkt men met een aparte cel, en dat gaat zeer goed. Over mijn voorstel om dat op Vlaams niveau over te nemen, kan natuurlijk worden gediscussieerd.

In de nota is sprake van het Jeugdcultuurfonds. In de regeerverklaring zelf was dat al aangekondigd. Het concept is echter erg zwak uitgewerkt en in de begroting vinden we daar niets specifiek over terug. Ik veronderstel dat daarover later meer duidelijkheid wordt geschapen.

We stellen vast dat de wetgever of de decreetgever bij de uitwerking van nieuwe wetten en decreten vaak niet nadenkt over de gevolgen op de vrijetijdsbesteding en de cultuurbeleving van jongeren en kinderen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de recente wetgeving over de billijke vergoeding en de bewakingsfirma's, die de organisatie van fuiven en concerten moeilijk maken. Het kan toch niet dat de inspanningen van de Vlaamse Gemeenschap en de lokale besturen om meer kansen en mogelijkheden voor de vrijetijdsbeleving van jongeren te creëren, teniet worden gedaan door ondoordachte federale wetten ? We hopen daarom dat de minister dringend werk maakt van een geïntegreerd beleid.

In de beleidsnota staat terecht dat elke jongere de kans moet krijgen te genieten van interculturele contacten. We zouden dat erg concreet willen vertalen. Ik loop al lang met dat idee rond. Tijdens een commissievergadering stelde ik vast dat ook minister Anciaux in die richting denkt. We vinden dat fantastisch en willen hem hierin ten volle steunen. De groep die op dit ogenblik aan buitenlandse uitwisselingen kan deelnemen, is spijtig genoeg erg beperkt. JINT doet zeer goed werk maar kan jaarlijks maar een beperkt aantal jongeren uitwisselen. We weten dat hier zeker ook maatschappelijk kwetsbare jongeren aan bod komen. De modale jongere die niet is aangesloten bij een of andere organisatie, vinden we echter veel minder terug. Jongeren die verder studeren, maken vaak reeds tij-

dens hun studie kennis met de grootstedelijke context, en kunnen ook steeds meer gebruikmaken van allerlei uitwisselingsprogramma's, bijvoorbeeld Erasmus.

Jongeren uit het beroeps- en technisch onderwijs, die vaak op hun achttiende stoppen met studeren, krijgen veel te weinig kansen om de wereld rondom hen goed te verkennen. Ze blijven onder hun kerktoren wonen en ontmoeten geen andere culturen of leefwijzen. We hebben het dan vooral over jongeren in landelijke gebieden, die we ook later in het sociale leven veel minder terug zien. Daarom stel ik voor om jongeren uit het beroeps- en technisch onderwijs na hun secundaire studies een kans te geven om 2 tot 3 maanden in het buitenland te vertoeven en er kennis te maken met andere culturen. Met het buitenland bedoelen we niet zozeer West-Europa, maar veeleer bestemmingen als Zuid-Amerika, Afrika, Azië en Oost-Europa. Dit idee moet verder worden uitgewerkt. We zijn ons bewust van een aantal praktische problemen. Deze jongeren moeten immers worden begeleid, ook in het land waar ze naartoe gaan. Een dergelijk initiatief kan uitgroeien tot een belangrijk maatschappelijk project.

– *De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Hebt u dit project reeds voor uzelf geconcretiseerd of gaat het om een idee ?

De heer Chokri Mahassinne : Het is een voorstel.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Het verheugt me dat we dezelfde ideeën hebben. Ik zal binnenkort in de commissie een toelichting geven bij de uitwerking van ons plan voor een internationale uitwisseling van individuele jongeren. De enige vraag die we ons moeten stellen, is of we opteren voor een snelle introductie met als gevolg dat slechts een beperkt budget kan worden ingezet, of dat we zorgen voor een gedegen uitwerking zodat er voldoende informatie is en we kunnen beschikken over de nodige middelen.

Tijdens de voorstelling van de begroting 2000 in de commissie heb ik vastgesteld dat we ons op dat vlak op dezelfde golflengte bevinden. Daarbij moeten we een al te zware administratieve rompslomp vermijden om de toegankelijkheid niet te onder-

Anciaux

mijnen. Een van de terechte verwijten is immers dat de bestaande Europese uitwisselingsprojecten niet voor iedereen toegankelijk zijn.

De heer Chokri Mahassine : Tot slot wil ik het nog even hebben over de popmuziek. We willen de aanzet van de minister om het popbeleid gedeeltelijk te verzelfstandigen, stevig ondersteunen. De goede voorbeelden van popbeleid in Nederland en Limburg bewijzen dat een of andere vorm van verzelfstandiging noodzakelijk is.

Pop en klassiek blijven twee verschillende werelden die een totaal andere aanpak vereisen. Dit betekent niet dat er nooit interactie mag zijn. Interactie moet echter natuurlijk groeien en niet kunstmatig worden gecreëerd. We pleiten niet voor een afzonderlijk decreet. Wel moet binnen het Vlaams Muziekcentrum een stevige poppoot worden gecreëerd die met eigen personeel, eigen middelen en de nodige zelfstandigheid kan werken. Deze cel kan op het vlak van de productie of de internationale dimensie op het Vlaams cultuurbeleid inspeelen, en voor de ondersteuning van jeugdhuisen, het jeugdcultuurfonds of de jeugdinfrastructuur, op het jeugdbeleid. Daarvoor moet uiteraard een afzonderlijke beoordelingscommissie worden samengesteld.

Er moet ten slotte intens worden samengewerkt met gemeenten en provincies die reeds een popbeleid voeren. Dit houdt in dat ook voldoende middelen moeten worden vrijgemaakt. Op die plaatsen waar een dergelijk popbeleid nog niet bestaat, kan de Vlaamse Gemeenschap de nodige stimulansen geven.

Ik denk dat dit alles is wat ik bij deze beleidsnota wou opmerken. Ik dank u allen voor uw aandacht. (*Applaus bij de SP, de CVP, AGALEV, de VLD en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen (*Op de tribune*) : Ik zal bij het bespreken van deze beleidsnota kort een aantal zaken bekijken. Ik wil eerst een algemene appreciatie van de beleidsnota Jeugd geven, gevolgd door een algemene, de grenzen van de nota overstijgende, bemerking. Verder wil ik nog een aantal structurele lijnen uitzetten.

Deze beleidsnota is de beste nota die inzake het jeugdbeleid binnen de Vlaamse overheid ooit is neergelegd. Dit geldt zowel voor de aandachtspun-

ten als voor de doelstellingen en de gehanteerde instrumenten. Het is weliswaar de eerste beleidsnota Jeugd, maar men mag niet vergeten dat er in het verleden ook al een hele reeks nota's over jeugd zijn ingediend bij de beleidsnota's Cultuur. Ik vind dat deze nota de op voorhand gestelde ambities heeft gerealiseerd. Eigenlijk zou ik met deze woorden zelfs kunnen afsluiten. (*Applaus bij VU&ID*)

Ik zou toch een aantal opmerkingen willen maken. De eerste opmerking zal ik straks ook maken in verband met de beleidsnota Cultuur. Deze nota is mijns inziens vanuit een libertaire mensvisie geschreven. Ze schenkt meer aandacht aan de individuele vrijheid dan aan georganiseerde verbanden. Ze bevat een overmatige aandacht voor het individu dat zelf zijn netwerken kiest en uitbouwt en dat vervolgens van het ene netwerk naar het andere zapt. Zoals gezegd, vind ik die visie ook terug in de beleidsnota Cultuur.

Die visie bevat me wel, maar ik geloof niet dat ze voor het algemene jeugdbeleid geldt, laat staan voor het algemene cultuurbeleid. Ik vind de aandacht voor de laboratoriumfunctie binnen het – om nog even de oude term te hanteren – niet-georganiseerde jeugdwerk dan ook overdreven en niet in verhouding tot de realiteit op de werkvloer. Zoals onlangs nog door onderzoekers als professor Elchardus is vastgesteld, zijn de realisaties van het sociaal-culturele middenveld, waartoe het jeugdwerk behoort, in Vlaanderen zeer belangrijk voor de versterking van de democratie in Vlaanderen. De heer Van Wallendael had het daarstraks over de neocratie. Het georganiseerde sociaal-culturele middenveld is enorm belangrijk. Niet enkel het vernieuwende en experimentele jeugdwerk mogen aandacht krijgen, zeker niet als dit ten koste gaat van de realisaties van het middenveld.

Men kan zich de afgelopen 25 jaar geen enkele maatschappelijke vernieuwingsbeweging in Vlaanderen voorstellen waarbij het georganiseerde jeugdwerk geen vooraanstaande rol heeft gespeeld. Ik zou in dit halfroond een test kunnen uitvoeren en nagaan hoeveel van de aanwezigen veel van hun huidige vaardigheden in het jeugdwerk hebben aangeleerd. De aandacht voor het nieuwe, vernieuwende en experimentele is goed, maar het mag het goede dat reeds bestaat, niet ondersneeuwen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Die opmerking hoor ik ook over mijn beleidsnota Cultuur, maar daar zullen we het later over hebben. Men wekt totaal ten onrechte de indruk dat ik het jeugdwerk niet naar

Anciaux

waarde zou schatten. Integendeel, elke objectieve lezer van mijn beleidsnota moet beamen dat ik het jeugdwerk in Vlaanderen bejubel als het beste van de hele wereld. Het jeugdwerk zelf weet dat ook. Misschien overdrijf ik enigszins met die uitspraak, maar veel zal dat niet zijn.

Bij de beleidsnota Cultuur kan men wellicht beweren dat het evenwicht dat ik zelf nastreefde, niet echt uit de verf is gekomen. Maar de indruk wekken dat ik meer aandacht heb voor de niet-erkende organisatievormen, is niet correct. Ik zou het echter onvoldoende hebben gevonden om bij het ontwikkelen van een beleidsvisie inzake jeugd slechts uit te gaan van wat bestond. Die niet-erkende organisatievormen zijn wel degelijk georganiseerd: indien we de jongeren die zich daarin bewegen meer willen betrekken bij het beleid, zullen we inderdaad het jeugdwerk nodig hebben. Maar we zullen minstens ook de durf moeten hebben om af te stappen van de gedachte dat er alleen maar zoiets bestaat als jeugdwerk.

Ik vind het onterecht dat zowel inzake jeugd- als cultuurbeleid voortdurend de indruk wordt gewekt dat ik uitga van een puur libertijnse beleidsvisie. Het is niet zo dat ik de vaststelling van professor Elchardus over de sociale banden naast me neerleg. Het sociaal-culturele en georganiseerde jeugdwerk zoals dat vandaag bestaat, is voor mij zeker een zeer belangrijke partner, op dit ogenblik de belangrijkste.

Bij de beleidsnota Cultuur kan men opmerken dat het evenwicht niet helemaal tot uiting komt. Dat is te verklaren door het feit dat ik zelf uit het sociaal-culturele veld kom. Wellicht deels uit zelfbevestiging, deels om het verwijt te vermijden dat ik me teveel met mijn stokpaardjes bezighoud, heb ik getracht me zeer sterk te concentreren op het kunstenbeleid. Ik wil de verbondenheid tussen het sociaal-culturele aspect en het kunstenbeleid echter heel sterk benadrukken.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, ik wou niet op uw ziel trappen, maar heb ook niet zomaar iets gezegd. Ik heb ook gezegd dat ik dit de beste beleidsnota vind die ooit werd ingediend, en dat meen ik. Ik heb alleen opgemerkt dat ik vind dat er in het geheel iets te veel aandacht is voor het nieuwe, het experimentele en het vernieuwende. Ik vind dat die libertijnse mensvisie terecht is voor een bepaald deel van het jeugdwerk. Maar daarnaast moeten ook het maatschappelijk geëngageer-

de, de sociale actie en de vorming aandacht krijgen in het jeugdwerk.

Dat is de klemtoon die ik wou leggen, zonder u te kwetsen. Als u de nota nog eens herleest, kunt u het toch wel met me eens zijn dat er iets te veel aandacht wordt geschonken aan het ene ten nadele van het andere. Misschien komt dat wel omdat dit nieuw is. Het is belangrijk dit op te merken, hoewel mijn waardering nog steeds dezelfde blijft.

Het zou goed zijn om de beleidsnota eens door te lichten en ze naast de beleidsaanbevelingen te leggen die door het Welzijnscongres veer10-acht10 zijn neergelegd voor de verkiezingen van juni vorig jaar. Ik wil daar twee zaken uit halen. In het ruimtelijke-orderingsbeleid en het mobiliteitsbeleid van de Vlaamse regering zou er een soort van jeugdparagraaf moeten zijn. Dat is in ieder geval de vertaling die ik maak. Misschien moet het anders worden ingevuld.

Het gaat hier in ieder geval om twee ontwerpen van decreet die zijn goedgekeurd door de Vlaamse regering. Die ontwerpen van decreet zijn nog niet in het Vlaams Parlement ingediend. Men zou er goed aan te doen om eens na te gaan in welke mate de beleidsaanbevelingen van veer10-acht10 terug te vinden zijn in de ontwerpen van decreet over de ruimtelijke ordening en de basismobiliteit.

Op het vlak van de participatie gaat u een zeer grote uitdaging aan. U vraagt zelf een aantal methodieken om bepaalde mensen te bereiken. Dat is net de achilleshiel van uw beleid. Hoe kunt u mensen bereiken die niet binnen de georganiseerde al dan niet erkende netwerken zitten? Daarvoor zult u een beroep moeten doen op het bestaande al dan niet erkende jeugdwerk. Samen met dat jeugdwerk moet u dan op zoek gaan naar manieren om die kinderen en die jongeren te bereiken.

Dan is er ook nog de discussie over het steunpunt. De tekst die u hebt ingediend, is vrij duidelijk. U moet echter ook naar de realiteit durven te kijken. U zei net dat de administratie met een tekort aan mensen kampt. U kunt niet alles zelf doen. Het gevaar bestaat dus dat dit steunpunt gedeeltelijk ook daarvoor zou worden gebruikt. Dat geldt trouwens ook voor andere steunpunten. Het steunpunt zou zo meer beleidsvoorbereidend en -ondersteunend werk krijgen. Dat is echter niet de bedoeling. De bedoeling is om een ondersteuning van 'jeugdwerkvloer' in Vlaanderen te zijn. Het is belangrijk om daar oog voor te hebben. Anders zal het steunpunt evolueren naar een steunpunt voor de minis-

Stassen

ter in plaats van een steunpunt voor de jeugdsector.

Tot slot wil ik nog iets zeggen over het experimentele jeugdwerk. U hebt daar een aantal verklaringen over afgelegd in de commissie en de pers. Ik heb ook de tekst van de beleidsnota goed gelezen. Toch vind ik het nog altijd zeer moeilijk om te vatten wat daar precies mee wordt bedoeld. Ik begrijp uiteraard wel dat men dergelijke experimenten moeilijk vooraf kan beschrijven. Toch is het belangrijk dat er een duidelijk kader wordt gegeven, zodat we weten welk soort van experimenten er kunnen worden uitgetekend. Er moet op zijn minst doorzichtigheid komen in de keuze voor bepaalde experimenten.

Mijnheer de minister, vernieuwing is goed, maar we moeten ook nagaan op welke manier we de goede kanten van het bestaande kunnen behouden. Op die manier zult u de komende vier jaar uw beleidsnota op een goede manier op het terrein kunnen invullen. (*Applaus bij de VLD, de SP, de CVP, VU&ID en AGALEV*)

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, u zult zich misschien herinneren dat ik op het ogenblik dat ik deze beleidsnota voor de eerste keer las, een e-mailtje heb gestuurd naar u en uw medewerkers. Daarin wenste ik u proficiat. Ik was immers van mening dat dit écht goed was. Ik meen dat ook. Dezelfde reactie komt van de VVSG, de Jeugdraad, het Forum voor Pluralistisch Jeugdwerk en andere organisaties. Ze vinden het echt goed, en dat verheugt me. Het heeft niet alleen de verdienste een eerste beleidsnota Jeugd te zijn, het is inhoudelijk al onmiddellijk een referentiepunt in de geschiedenis van het jeugdbeleid in Vlaanderen.

Ik wil u echter ook twee bezorgdheden over de instrumenten meedelen, die passen in de zeer overtuigende medewerking die wij aan het uitvoeren van deze nota willen verlenen. De grote uitdaging van deze beleidsnota is het realiseren van een dubbele beweging. Die bestaat enerzijds uit een streven naar een grotere participatie van jongeren aan het beleid, en anderzijds uit het opentrekken van het jeugdwerkbeleid naar een inclusief jeugdbeleid over alle departementen heen.

De ervaring heeft geleerd dat experimenten met een interdepartementale cel in de schoot van de

administratie niet lukken. Het coördineren van de verschillende departementen via de administratie is niet gelukt. Ook uw voorgangers hebben dat geprobeerd. Ik pleit ervoor dat deze integratie minstens door middel van een interkabinettenwerkgroep zou worden gerealiseerd, maar ook door middel van bilateraal overleg tussen de ministers onderling. Een eerste toets is dat het jeugdwerkbeleidsplan zal worden opgemaakt met de kabinetten, de administratie en het werkveld samen. Dan zullen voor het eerst de drie bij elkaar worden gebracht.

We hebben al een interkabinettenwerkgroep, een stuurgroep voor het jeugdwerkbeleidsplan, een reflectiegroep, een nieuw Steunpunt en de Jeugdraad. Daarmee is de bovenbouw meer dan voldoende gestructureerd. We mogen niet aan overstructurering doen. De verleiding zou kunnen bestaan om ook de participatie van jongeren in structuren te gieten, naast de Jeugdraad. Ik sluit me hiermee aan bij wat anderen al hebben gezegd. De participatie van jongeren moet enerzijds verlopen via het bestaande jeugdwerk, dat er daardoor een functie bij krijgt, en via de Jeugdraad op gemeentelijk, provinciaal en Vlaams niveau, maar anderzijds ook via hoorzittingen, enquêtes, nieuwe technieken zoals het internet, en stadskiosken. Zo wordt het een indringend instrument, maar dat echter niet is verankerd in vaste structuren. U zou in de verleiding kunnen komen om een soort permanent jongerenparlement in het leven te roepen. Dat zou ik, naast al die andere structuren, niet doen.

Een tweede bemerking betreft de administratie. Destijds heeft minister Weckx, om de werking met de pas ingevoerde plaatselijke jeugdwerkbeleidsplannen te organiseren, een vijftal nieuwe inspecteurs aangeworven, die werden gerecruteerd in het jeugdwerk. Die zijn nu allemaal – op een na – weg. Dat is voor die mensen zelf een normaal carrièreverloop, maar het is ook tekenend. Omwille van de jeugdwerkbeleidsplannen, omwille bovendien van het Vlaams jeugdwerkbeleidsplan dat er nu aan komt, de verruiming van de experimentele werkingen, het omgaan met kwaliteitscriteria in plaats van kwantitatieve criteria in de verschillende decreten, hebben we nochtans meer en bovendien meer ervaren ambtenaren nodig. Zo niet lukt deze beleidsnota niet en dreigt hij vast te lopen door onderbesteding.

We moeten de rol van het Steunpunt en van de administratie goed afbakenen. Ik pleit ervoor dat het Steunpunt een echt steunpunt zou zijn – met name ondersteunend en begeleidend voor het jeugdwerk. De administratie moet haar rol van beleids-

Lauwers

voorbereider en beleidsuitvoerder waarmaken. Mijns inziens moet de Jeugdraad dan ook worden gekoppeld aan de administratie, en niet zozeer aan het Steunpunt. Ik vraag me dan ook af of het wel zin heeft bepaalde jeugdorganisaties met eigen specifieke opdrachten – bijvoorbeeld VVJ, ADJ en JINT – te integreren in één enkel steunpunt. Zij kunnen wel participeren via hun raden van beheer, maar ik zou er toch voor pleiten het Steunpunt niet te veel beladen met al te specialistische opdrachten. De ondersteuning van het veld dient zijn uitsluitende taak te zijn.

De verwachtingen zijn dus zeer hoog, maar we moeten er wel over waken dat u geen Icarusval maakt. Wij zullen in ieder geval al het mogelijke doen om de jongeren niet te ontgoochelen. (*Applaus bij de SP, de VLD, VU&ID en AGALEV*)

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, vandaag is nog niet geweten waar we overal heen willen gaan. Dit is een beleidsnota waarin nog relatief veel open staat. De goede samenwerking met het jeugdwerk en met de jongeren moet voor de verdere invulling van het jeugdbeleidsplan en van het jeugdwerkbeleidsplan zorgen.

Sta me toe het eerst even te hebben over participatie. Net zoals de heer Lauwers denk ook ik niet dat er maar één methode bestaat om de jongeren meer in het jeugdbeleid te laten participeren. Er zijn meerdere methodes mogelijk via het bestaande jeugdwerk, terwijl andere methodes nog moeten worden uitgedacht. Daarbij moet worden vertrokken van organisatievormen die echter nog niet altijd erkend zijn. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren via een voetbalclub, een muziekvereniging, de school en dergelijke meer. We moeten daarin op zoek gaan naar netwerken, maar ik geef toe dat ik die zoektocht naar die methodes nog niet helemaal heb afgerond. Een Jeugdparlement zag ik eerst wel zitten, maar eigenlijk staat dit haaks op wat ik eerder heb verteld, met name het feit dat heel wat van die jongeren wel nood hebben aan de mogelijkheid tot participeren, maar absoluut niet warm lopen om tot participatie te worden verplicht. Zij wensen geen vaste structuur voor participatie.

Ik wens in te gaan op een aantal concrete vragen. De heer Coens merkte op dat de cultuurwaardebons op zich niet tot cultuurbeleving leiden. Ik ben het daarmee eens. Ik ben me zeer sterk bewust van

het belang van de omkadering van de cultuurwaardebons. We kunnen er een aantal van uitdelen aan jongeren van het technisch onderwijs en het beroepsonderwijs, maar dit betekent niet dat ze de dag daarna met veel enthousiasme naar de Vlaamse Opera zullen gaan. Ik ben me ervan bewust dat begeleiding, omkadering en educatie nodig zijn. Toch moet het een betrachting zijn om deze jongeren meer bij cultuur te betrekken. Ik geloof in de immense invloed die cultuur kan hebben in de opbouw van een samenleving.

De internationale dimensie van het jeugdbeleid is al diverse malen aan bod gekomen in dit debat. Ik heb daarnet tegen de heer Mahassine gezegd dat ik zijn mening over dit thema deel. We moeten de internationale dimensie van het jeugdbeleid open trekken, zodat niet steeds dezelfde, te beperkte groep er gebruik van kan maken.

Mevrouw Van Hecke hield een pleidooi om het vormingswerk voor kansarme jongeren in het landelijke decreet te houden. Deze oplossing kan me echter niet ten volle overtuigen, wat niet wil zeggen dat ik het tegenovergestelde standpunt aanhang. Men moet immers heel concreet werken met die jongeren, wat haaks staat op de intentie om dit vormingswerk in het landelijke decreet te houden. Ik ben me ervan bewust dat die organisaties daarvoor vragende partij zijn, maar ze willen deels ook voor zichzelf zorgen. Het is best mogelijk dat het vormingswerk in het landelijke decreet blijft, maar we moeten toch onderzoeken of dit in de praktijk ook voor de jongeren de beste oplossing is.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, aan welk alternatief denkt u dan : de lokale organisaties of het onderwijs ? Er is een zeker spanningsveld met het onderwijs, en ik zou het erg vinden als deze materie binnen de onderwijsmaterie zou worden ondergebracht. U denkt misschien aan een verschuiving van het landelijke naar het lokale niveau. In dit geval denk ik dat u beide alternatieven naast elkaar moet leggen.

Ik geloof dat er een begripsverwarring was bij de heer Mahassine : het gaat niet over de 20 percent voor achtergestelde jongeren, maar over de deeltijdse vorming. De vraag is of het lokale niveau dit aankan. We moeten deze discussie voeren.

Minister Bert Anciaux : Over de deeltijdse vorming bestaat geen discussie. Het gaat hierbij over de vorming voor kansarme jongeren. Het alternatief hier-

Anciaux

voor ligt voor mij op het lokale vlak, niet bij het onderwijs.

De WKJ's vallen binnen de 20 percent voor het plaatselijke jeugdwerk. Indien zij bij de 80 percent van het lokale jeugdwerk worden gevoegd, dan moeten de middelen daar bijkomen. Met die 20 percent zou men dan een prioriteitenbeleid kunnen voeren. Zo kan men de problemen van de WKJ's definitief en structureel oplossen. Het is niet netjes dat ze nu onder de 20-percentregeling vallen.

Ik begrijp perfect de zorg om niet alleen aandacht te hebben voor het experimentele en het vluchtige aspect, maar ook voor duurzaamheid, identiteit, eigenheid en ontwikkeling. Voor mij is dit zeer belangrijk, maar het mag geen betutteling worden. Sommigen zeggen dat de nadruk op de duurzaamheid kan leiden tot een maatschappelijk engagement. Ik ben ervan overtuigd dat dit automatisch gebeurt van zodra men jongeren waardeert in hun eigenheid en in de verbanden waarin ze zich bevinden. In de beleidsnota staat dit niet los van waarden. Waarden blijven voor mij belangrijk. Het mag wel niet gaan om een betuttelende visie, maar ik denk niet dat de aanwezige parlementsleden dit zo opvatten.

Voor de fuifzalen zijn er een aantal mogelijkheden. Indien de WKJ structureel wordt opgevangen, kan men een deel van de middelen uit het decreet voor het plaatselijk jeugdwerk via de prioriteitsregeling naar infrastructuur laten gaan. Men zou in een samenspel met het departement Cultuur een aantal infrastructuren kunnen openstellen of beter toegankelijk maken. Een deel van het cultureel investeringsfonds zal worden gebruikt om jeugdinfrastuctuur sterker te ontwikkelen in de centrumsteden. Er bestaan verschillende instrumenten. We willen hier wel degelijk middelen voor vrij maken. Hetzelfde geldt voor de tenten. We hebben dit jaar een verdubbeling bereikt. Indien mogelijk zetten we dit nog enkele jaren voort. Het probleem wordt in elk geval versneld aangepakt.

Rekening houdend met het immense onderscheid tussen enerzijds cannabisproducten en anderzijds hard drugs, kan ik me niet voorstellen dat ik ooit zou hebben gezegd dat drugs het grootste intellectueel genot zijn, ongeacht mijn eigen standpunt over drugs en het soort drugs waarover het gaat.

Dat zeggen, zou trouwens getuigen van een immense domheid. Ik spreek me niet uit over het feit dat drugs enig genot tot stand kunnen brengen. Het is wel belangrijk met de jeugd een eerlijk en open debat te durven voeren zonder vooroordelen. Ik meen dit uit de grond van mijn hart. Dit is in het belang van de jongeren, de ouderen en de hele samenleving. (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Vermeiren, door de heer Strackx en door de heer Lauwers werden tot besluit van de behandeling van deze beleidsnota met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk donderdag 24 februari 2000 om 17 uur zijn ingediend.

De bespreking is gesloten.

Wij zullen op woensdag 15 maart 2000 om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de moties en de beleidsnota houden.

BELEIDSNOTA Brusselse Aangelegenheden 1999-2004, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden – 145 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Brusselse Aangelegenheden 1999-2004, ingediend door de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mijnheer de minister, het nadeel aan dit soort debatten is dat we van het ene thema op het andere moeten over-

Grouwels

stappen. Nu bespreken we de beleidsnota Brusselse Aangelegenheden die een periode van vijf jaar moet bestrijken.

Bij het lezen van de nota heb ik de volgende bedenking gemaakt : in onze wereld is zowat alles te koop. Zelfs lucht wordt verkocht. Ik geef toe dat een beetje frisse lucht een goede zaak is. De voorliggende beleidsnota kan ik niet anders bestempen dan opgewarmde lucht. Ik zal deze harde toespraak toelichten.

Een half jaar geleden waren we enthousiast. We hoorden de regeerverklaring vol ronkende beloften over Brussel. Wij wilden vanuit de oppositie het beleid voor Brussel kritisch-constructief bekijken en erop toezien dat het regeerakkoord wordt uitgevoerd. We keken reikhalzend uit naar de vertaling van de beloften in een beleidsvisie. Die zou uit de begroting en uit de bespreking van de beleidsnota vandaag moeten blijken.

In december hebben we de begroting voor 2000 besproken. Toen werd ons gevraagd om voor de beleidsvisie nog enkele maanden geduld te oefenen. Blijkbaar raakte de nieuwe regering sneller klaar met het verdelen van de middelen dan met het ontwikkelen van een visie over hoe die middelen konden worden aangewend.

Voor de begrotingspost Brusselse Aangelegenheden vormde dit geen probleem. Er is geen nood aan een nieuwe beleidsvisie, want er werd niet in nieuwe middelen voorzien. Van de ronkende beloften uit het regeerakkoord kwam helemaal niets in huis. Zelfs de meest concrete belofte, de verhoging van de dotatie voor de VGC, werd met de begroting niet waargemaakt. Dat belette de minister niet om alle beloften nogmaals te herhalen met de verzekering dat ze zullen worden uitgevoerd bij de begrotingscontrole. Vandaag staan we opnieuw een paar maanden verder.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mevrouw Grouwels, u hebt het mij makkelijk gemaakt, want gisteren hebt u net dezelfde tekst gebruikt in een persconferentie. U beweert dat met de middelen die op de begroting staan ingeschreven niets kan worden aangevangen omdat ik ze niet heb verhoogd. Ik heb de middelen evenmin verlaagd. Wat hebt u in het verleden kunnen doen met hetzelfde bedrag ?

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de minister, u wist zeer goed dat er een begrotingsdeficit zou ontstaan bij recurrent beleid. Dat staat letterlijk in het regeerakkoord.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mevrouw Grouwels, u mag niet proberen er u te makkelijk vanaf te maken. U zegt dat niets kan worden aangevangen met de middelen die in de begroting zijn ingeschreven. Ik heb de middelen verhoogd voor de post Brusselse Aangelegenheden. Vorig jaar en het jaar daarvoor waren de middelen veel kleiner, niet enkel voor de VGC, maar voor het Brussels beleid in het algemeen. U noemt de begroting gebakken lucht. Legt u mij eens uit wat u als voormalig bevoegd minister kon realiseren.

Heb ik het VGC-probleem veroorzaakt ? Of is het een probleem dat al vier jaar of langer door de voormalige minister van Financiën en Begroting de facto werd veroorzaakt ? De vorige minister ging er immers vanuit dat de VGC moest worden gepluimd tot de laatste frank, voor kon worden overwogen om in bijkomende middelen te voorzien. Tot zeven maanden geleden was u de minister voor Brusselse Aangelegenheden. Hebt u ook maar één zaak voor de VGC gerealiseerd ? U verwijt dat ik de problemen van de VGC niet heb opgelost via de begroting. Ik zal er in elk geval in slagen om de structurele problemen van de VGC op korte termijn op te lossen.

Als ze eerlijk zijn, zullen zelfs mensen van uw fractie toegeven dat ze tijdens en na de commissiebesprekingen over deze aangelegenheid zeiden dat het getuigt van goed beheer om ernstig te onderzoeken wat structureel is en wat niet. De vorige regering heeft de problemen voor zich uit geschoven. Ik ben dit grondig beu. (*Applaus bij VU&ID, de VLD, de SP en AGALEV*)

Mevrouw Brigitte Grouwels : Maar wij zijn dat ook.

Minister Bert Anciaux : Ja, dat zal wel. Gisteren hoorde ik mevrouw Grouwels op TV Brussel uitweiden over het feit dat deze minister voor Brusselse Aangelegenheden het nalaat om ook maar één initiatief te nemen in de bicommunautaire sector, en daardoor de problemen met de Vlamingen in de Brusselse ziekenhuizen niet opvangt. Mevrouw Grouwels, mag ik u erop wijzen dat de Vlaamse minister van Brusselse Aangelegenheden geen enkele bevoegdheid terzake heeft ? Degene die dat wel heeft, is de heer Chabert. Hij is de be-

Anciaux

voegde minister sinds tien jaar. Het is grotesk hoe mevrouw Grouwels voortdurend leugens verspreidt. Ik neem dit niet meer.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik heb mijn parlementaire verantwoordelijkheid.

Minister Bert Anciaux : Mijn opdracht als voogdijminister van de VGC en het college van de VGC, dat ik wel degelijk volg, bestaat erin mijn collega's van het VGC op voorhand te wijzen op mogelijke aandachtspunten voor de vergaderingen van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. U had misschien de tijd om daar naartoe te gaan, maar ik heb mijn handen vol. Ik heb werkelijk niet de tijd om dat er ook nog eens bij te nemen. Mijn kabinet is even groot als het uwe destijds met zoveel minder bevoegdheden.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Dat is niet waar.

Minister Bert Anciaux : Dat is de realiteit. Maak me geen verwijten over zaken waar ik niet eens bevoegd voor ben.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Het is uw taak om toe te zien op de belangen van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. De vertegenwoordiger van de Franse Gemeenschap daagt daar blijkbaar nooit op, zij hebben misschien minder zaken te verdedigen. Ik betreur dat u daar niet aan deelneemt, en niet probeert uw invloed aan te wenden om tot een evenwichtige uitbouw van die sector te komen.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Ik stel voor dat we de ruziën-de excellentie en ex-excellentie straks laten verdergaan. Wij kunnen intussen tot de kern van de zaak komen.

Mevrouw Grouwels, als u een greintje gevoel hebt voor politieke deontologie, zegt u zulke dingen niet. U verwijt minister Anciaux een probleem dat u mee hebt gecreëerd, niet te hebben opgelost.

Mevrouw Brigitte Grouwels : We hebben de problemen zien aankomen.

De heer Jos Stassen : Slechts een klein beetje politieke deontologie zou u tot bescheidenheid hebben gebracht. U zou dit op zijn minst door een collega hebben laten uitzetten. Het is op zijn zachtst gezegd grof dat uitgerekend u, die de problemen

hebt gecreëerd, een ander verwijt dat hij ze nog niet heeft opgelost.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ieder heeft het recht op zijn mening. Ik zou deze zaak niet zo duidelijk in dit parlement hebben aangekaart indien ze niet prominent in het regeerakkoord had gestaan. Men zag het probleem aankomen. Het heeft te maken met de veelheid aan middelen waarover de VGC op een bepaald ogenblik beschikte. Deze bron raakte echter opgedroogd. Het stuwmeer waar de VGC op een bepaald moment over beschikte, is er niet meer. Het beleid, dat aan de reële noden op het terrein is aangepast, zou vanaf 2000 te kampen hebben met een structureel probleem.

Dit staat in het regeerakkoord. U kunt niet zeggen dat men het niet wist. De partijen van de vroegere meerderheid en huidige oppositie wist dit net zoals die van de vroegere en huidige meerderheid. We zijn ontzettend verbaasd dat bij de begroting voor 2000 dit probleem niet is opgelost. Mijnheer de minister, ik begrijp natuurlijk dat u zich nu een houding wil geven. We vinden de situatie echter niet geruststellend. U vraagt ons nogmaals om geduld tot de begrotingscontrole. Op dat ogenblik zou men het probleem oplossen. Ik hoop dat dit gebeurt. Ik neem ook akte van de uitspraak van de vertegenwoordiger van de Agalev-fractie.

Vandaag worden we geconfronteerd met de beleidsnota inzake Brusselse Aangelegenheden. De beloften die in het regeerakkoord stonden, worden hierbij herhaald. Men hanteert een hele reeks frasen zonder dat daar een algemene visie achter schuilgaat. Deze nota geldt voor vijf jaar. Mijnheer de minister, uw visie over Brussel en de plaats van Brussel in Vlaanderen blijft voor ons een mysterie. Het valt ook op dat er niet over de corresponderende middelen wordt gesproken.

U belooft dat u inzake het Vlaams beleid in de hoofdstad uit zult gaan van een doelgroep van 300.000 Brusselaars. We hebben deze belofte toegejuicht. Zonder blikken of blozen blijft u stellen dat men deze norm voortdurend zal hanteren als toetssteen voor uw politiek handelen en voor uw financieel engagement. De realiteit is echter dat we noch in de beleidsnota van de minister van Brusselse Aangelegenheden, noch in die van andere ministers met gemeenschapsbevoegdheden enige concrete invulling vinden van wat dit betekent voor het beleid. De nieuwe middelen om dit waar te maken ontbreken eveneens.

Mijnheer de minister, het valt op dat u op het ogenblik van de begrotingsbesprekingen hebt ver-

Grouwels

wezen naar een beleidsnota. In deze nota worden we dan weer doorverwezen naar een nieuw beleidsplan dat u ons belooft vooraleer de begroting voor 2001 wordt opgemaakt. We hebben het gevoel dat we aan het lijntje worden gehouden. Ik hoop dat we zeer snel een degelijke discussie kunnen voeren in de commissie. Op dit moment kunnen we niet grondig debatteren.

Wanneer u concreter wordt, zoals bij de hoofdstukken over het communicatiebeleid, stadsleefbaarheid, jeugd, sport, sociaal werk en onthaalbeleid, wenst u zoveel mogelijk door te schuiven naar de VGC. We zijn niet gekant tegen de principes van subsidiariteit en decentralisatie, maar zoals het hier staat, lijkt het wel te gaan om abdicatie. U wilt verantwoordelijkheden doorschuiven naar de VGC. Het is mij overigens niet duidelijk of de VGC akkoord gaat om deze opdrachten zomaar uit te voeren. Die VGC wordt door u financieel niet geholpen om deze opdrachten aan te kunnen, wel integendeel.

Maar u hebt andere plannen. Het moet gaan om een groots, mediatick, prestigieus project. U wilt een groot Europees theater. We hebben niets tegen grote, ambitieuze projecten voor Brussel. Op het eerste gezicht klinkt dat goed : een groot Europees theater. We vragen ons wel af of dit de manier is om de hoofdstedelijke en internationale uitstraling van Brussel het best te realiseren. Zijn we niet eerder toe aan een echt beleid van ontmoeting en samenwerking met de internationale gemeenschap in Brussel ? We moeten begeistert bezig zijn met de vele culturen die in Brussel leven. Dat laatste ontbreekt echter in uw beleidsnota.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mevrouw Grouwels zou hier toch de belangen van Brussel moeten verdedigen. Ze verwijt minister Anciaux dat hij te ambitieus is. Dat verwondert me. Het is toch terecht dat de minister ambitieuze ambities koestert voor Brussel en die in zijn beleidsnota opneemt ? We vinden de beleidsnota erg goed, precies omdat hij zo ambitieus is voor Brussel. Het verwondert me dat mevrouw Grouwels daar bezwaren tegen heeft.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : We zijn voorstanders van begeisterende projecten, maar het accent ligt verkeerd. Men zou beter een project ontwikkelen voor ontmoeting en samenwerking met de internationale gemeenschap. We hebben geen nood aan een zoveelste cultuurtempel.

In het verleden heeft het Vlaamse beleid hard gewerkt aan Brussel. Als er één domein is waarin veel is gerealiseerd, dan is het wel de cultuursector. Er is echter te weinig aandacht gegaan naar de blinde vlekken die te maken hebben met de dagelijkse noden van de Brusselse Vlamingen. Ik denk dan onder meer aan het welzijnsbeleid. Al tijdens de vorige zittingsperiode is gezegd dat de blinde vlekken op vlakken zoals onderwijs en welzijn moeten worden weggewerkt. Men is daarmee begonnen, maar er is nog veel te doen. We vinden daarover niets terug in de nota.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Collega's, ik durf te hopen dat iedereen van u de beleidsnota Brusselse Aangelegenheden heeft gelezen, en als dat nog niet is gebeurd, dat u dat alsnog zou doen. Mevrouw Grouwels moet toch werkelijk stekeblind zijn om dit te durven zeggen. De beleidsnota is ambitieuzer dan hier wordt voorgesteld. Daarin wordt wel degelijk een standpunt ingenomen over onderwijs en welzijn en worden doelstellingen geformuleerd. Dat internationale ontmoetingsforum krijgt heel concreet vorm. Het Vlaams-Nederlands Huis wordt opgevat als een internationaal ontmoetingsforum. Er is sprake van de onthaal- en informatiebalie en het onthaalhuis van de gehele Vlaamse Gemeenschap in Brussel, die zich richten tot de gehele Brusselse en de internationale gemeenschap. Het staat er allemaal letterlijk in. Wees in godsnaam toch een beetje ernstig !

Als er sprake is van doorschuiven naar de VGC, dan vloeit dat voort uit het respect voor de VGC als lokale partner. In mijn beleidsnota staat dat zoiets alleen kan als daarvoor ook middelen worden vrijgemaakt. Ik kan u een bladzijde geven van ernstige kritiek op mijn beleidsnota. Hier wordt echter een totaal verkeerd beeld gegeven.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik heb uw nota gelezen maar ik vind dit er niet in terug. (*Opmerking van de heer André Denys*)

Het spijt me vooral de nadruk te moeten leggen op wat ontbreekt. Ik heb het dan niet alleen over de blinde vlekken van het beleid, maar ook over bijvoorbeeld het contact met de gemeenten. Ik wil

Grouwels

aannemen dat u ervan uitgaat dat de Costa een belangrijke bijdrage moet leveren om de Vlamingen in de Brusselse gemeenten aan hun trekken te laten komen. Alle heil kan echter niet van de Costa worden verwacht. Het mag geen alibi zijn om ondertussen als Vlaamse Gemeenschap niets te doen. We worden geconfronteerd met het praktische probleem dat de Vlaamse decreten in Brussel niet afdwingbaar zijn. Een rechtstreeks contact met de Brusselse gemeenten is belangrijk. Daar vinden we spijtig genoeg niets van terug in de beleidsnota. Ik hoop dat de Costa tot goede resultaten leidt maar ondertussen moeten we een assertief en proactief beleid uitbouwen met die gemeenten.

Hetzelfde geldt voor de samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Daarbij baseert u zich op de bestaande situatie en op de verworvenheden van de vorige legislatuur. Daar moet echter een nieuwe ambitie tegenover worden gesteld. Er is immers nog heel wat te doen in verband met beroepsopleiding, werkgelegenheid, verkeersleefbaarheid, openbaar vervoer enzovoort. Misschien wilt u terzake wel een en ander doen, maar dat wordt in elk geval niet duidelijk uit uw beleidsnota.

Voor ons is niet duidelijk geworden wat uw visie op termijn is voor Brussel, met name wat u precies wilt bereiken, welke middelen u daarvoor wilt uittrekken, hoe u de hoofdstedelijke functie van Brussel wilt uitbouwen, hoe u de tweetaligheid wilt versterken en vooral hoe u de belangengemeenschap tussen Brussel en de rest van Vlaanderen verder wilt ontwikkelen. De begroting was een eerste kans, de beleidsnota een tweede om iets te doen voor Brussel. Bij de begrotingscontrole zal de haan voor de derde maal kraaien. U kunt het moment van de waarheid niet blijven uitstellen. (*Applaus bij de CVP*)

De heer Jos Stassen : Volgens mevrouw Grouwels bevat de nota alleen lucht. Toch is ze erin geslaagd, tegen de wil van de voorzitter in, veel te lang te praten over die lucht.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik hoop dat we tijdens een commissiebespreking concreet zullen vernemen wat de minister precies van plan is. Ik zie dat hij zich verongelijkt voelt. Voor ons is echter niet duidelijk wat hij met Brussel wil doen in de context Brussel-Vlaanderen.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben een beetje optimistischer dan de vorige spreker, niet over de situatie van de Vlamingen in Brussel – want die is slecht – maar over de beleidsnota die in elk geval goed oogt. Ik zal zeker minder adjectieven hanteren dan de heer Coens bij het bespreken van de vorige beleidsnota. De nota oogt goed en krijgt onze steun.

Het dossier van Brussel is ons niet onbekend. Uit de reeds jarenlang aanslepende discussies naar aanleiding van begrotingen, beleidsnota's, plannen en hoorzittingen, leiden we af dat we steeds een antwoord op dezelfde vragen proberen te vinden. Ten eerste, hoe kunnen we de Vlamingen in Brussel houden? Ten tweede, hoe kunnen we van Brussel een volwaardige hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap maken? Ten derde, hoe kunnen we de Vlamingen een gegarandeerde vertegenwoordiging in de Brusselse instellingen bezorgen? Aangezien ik slechts over tien minuten beschik, zal ik daar niet dieper op ingaan. Ik wou enkel deze hoofdvragen schetsen.

Wat de eerste vraag betreft, staan we na al die jaren nog steeds geen stap verder. Ook vandaag verlaten mensen Brussel nog steeds. Heel wat jongeren vluchten de stad uit, vooral als ze kinderen krijgen. De stadsvlucht wordt door de instroom uit Vlaanderen onvoldoende gecompenseerd. Bovendien rijst het probleem van de vergrijzing.

Toch vallen er enkele lichtpunten aan de horizon te bespeuren. Recent zouden 10.000 Vlamingen naar Brussel zijn verhuisd. Deze hoopgevende trend ondersteunt mijn optimisme. Vooral bij de jonge Vlamingen blijkt er wat beweging in de zaak te komen. Misschien zit de politiek van burgemeester de Donnée en zijn ploeg daar voor iets tussen. Zij ondernemen heel wat om Brussel te saneren en om de stad terug aantrekkelijk te maken voor jonge mensen. Veel van die jonge mensen zijn Vlamingen uit de Rand die naar het stadscentrum verhuizen. Deze trend verbaast sommige mensen wellicht, maar ik vind het een prachtige beloning voor de in het heden en verleden geleverde inspanningen. Ik pleit dan ook voor een samenwerking met de heer de Donnée. Dit kan tot een prachtige symbiose leiden, die zeker in het voordeel van ons volk zou zijn.

De minister beschikt over heel wat middelen en heeft er in de beleidsnota voor gekozen om die ook te gebruiken. Een belangrijke rol binnen de communicatiestrategie is weggelegd voor TV-Brussel. De minister heeft hier daarstraks zelf naar verwe-

Platteau

zen. Afgezien van het risico van mogelijk misbruik, blijft deze zender een belangrijk informatiekanaal voor de verdere profilering van de Vlaamse aanwezigheid. Ook de overweging om de VRT in te schakelen in een betere informatiespreiding over Brussel, verdient onze steun.

Naast een specifieke aandacht voor de Vlaamse aanwezigheid, moeten we ook in een ruimer aanbod voor alle inwoners van de eigen hoofdstad investeren. Brussel moet volgens mevrouw Grouwels een stad van ontmoetingen zijn. Ik ben het daarmee eens. Brussel is de Europese, Belgische en Vlaamse hoofdstad. Dit in mijn ogen nog steeds mooie Brussel moet de ruimte voor ontmoetingen bieden.

Ik zou het hier ook uitgebreid over cultuur en sport kunnen hebben, maar de tijd daarvoor ontbreekt me. Toch wil ik enkele korte opmerkingen verwoorden. Het cultuurbeleid in Brussel moet zich mijns inziens richten op het scheppen van een klimaat waarin vele kleine en veelzijdige initiatieven tot ontwikkeling kunnen komen. Naast de grote bestaande cultuurhuizen moeten vooral kleinere initiatieven die in en met de stad werken, de nodige aandacht krijgen.

Ik wil tevens een verband leggen met de onrust die in bepaalde cultuurhuizen en -centra in de Rand leeft. Ik zal daar straks nog op terugkomen bij de bespreking van de nota over de Vlaamse Rand. Onder meer de Westrand en het cultureel centrum van Strombeek-Bever zijn ongerust over bepaalde formuleringen in uw beleidsnota. Ik ben er evenwel zeker van dat u ons allen zal kunnen geruststellen. Het belang van die centra moet voor iedereen duidelijk zijn. Zij hebben in het verleden tenslotte enorm veel verwezenlijkt, niet het minst het verbinden van de Vlaamse Rand met de stad Brussel.

Het Europees theater is inderdaad een prestige-project. De heer Van Vaerenbergh heeft gelijk : we moeten prestigeprojecten durven uitbouwen. Brussel is belangrijk en Europees. Vlamingen zijn belangrijk en moeten tonen wie ze zijn. Ik stel me er alleen enkele vragen bij, vooral dan over de financiering.

Als er één zaak is in Brussel waarmee we gelukkig kunnen zijn, dan is dat het Nederlandstalige onderwijs. Dat onderwijs heeft nog nooit zo gebloeid als nu. Bij steeds meer Brusselse ouders, allochtoon en autochtoon, groeit het besef dat twee- en meertaligheid een troef is in een meertalige stad als Brussel, vooral op de arbeidsmarkt. We mogen dus ge-

lukkig zijn met dat onderwijs en die drang naar tweetaligheid, ook bij allochtonen.

Ik wil nog even stilstaan bij de maatregelen uit het hoofdstuk over de taal. Ik ben het volledig eens met de stelling dat tweetaligheid noodzakelijk is om tot een leefbare samenleving te komen. Ik heb dat trouwens ook toegepast in mijn eigen leven. Maar ik constateer dat de Vlamingen er op dat vlak op achteruit gaan. Ik heb 20 jaar in Brussel gewoond. Ik werk er al 40 jaar. Twintig jaar geleden ging het in Brussel op taalgebied de Vlamingen beter voor de wind dan nu. Vooral in de privé-sector constateren we dat het Nederlands erop achteruit gaat. Dat vind ik jammer. We moeten daar iets aan doen.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Kwalitatief gaat het goed met de Vlamingen : we zijn meer dan ooit aanwezig in het bedrijfsleven en de top van de samenleving. Dat geeft ons nieuwe hefboomen. Maar het aantal Vlamingen in de stad is niet wat het zou moeten zijn. De studie Wonen in Brussel heeft wel aan het licht gebracht dat er een vrij belangrijke nieuwe instroom van Vlamingen in Brussel is.

De heer Stefaan Platteau : Men heeft het inderdaad over tienduizend Vlamingen, hoewel ik niet weet of die cijfers kloppen. Ik constateer dat er wel degelijk een instroom is. Dat is een lichtpunt. Toch stel ik vast dat men in Brussel op sommige plaatsen minder Nederlands spreekt. Een typisch voorbeeld is een appartementsgebouw met diverse medeëigenaars. Twintig jaar geleden waren de statuten dan opgesteld in het Nederlands of minstens in twee talen. Nu gebeurt alles in het Frans en gaat men ervan uit dat de Vlamingen het wel zullen verstaan. Ik constateer die trend, ook op de markt, op straat. Er is helaas een achteruitgang.

Het is duidelijk dat Vlaanderen Brussel niet loslaat : dat heeft de minister met zijn nota nogmaals bewezen. Dit is niet alleen omdat er een klein deel van onze gemeenschap woont, maar ook omdat Brussel de hoofdstad is van de Vlaamse Gemeenschap, omdat er een economische belangen-gemeenschap bestaat tussen Vlaanderen en Brussel, en omdat de Brusselaars verwachten dat Vlaanderen vanuit zijn sterke economische positie zijn verantwoordelijkheid zou opnemen ten opzichte van Brussel. (*Applaus bij de VLD, VU&ID, de SP en AGALEV*)

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Ik wil me even tot de heren Platteau, Denys en minister Anciaux richten. Tijdens de vorige zittingsperiode hebben VLD en VU de Brusselse instellingen lam gelegd na het vertrek van staatssecretaris Anciaux. Die laatste zei toen dat het klimaat onhoudbaar was geworden, en dat het taalhoffelijkheidsakkoord de druppel was die de emmer deed overlopen. VLD en VU verklaarden gewoon niet meer te kunnen leven met het FDF en de sfeer die daar heerste. Men heeft daarna ook systematisch sabotage gepleegd. In de VGC kon men zelfs het verdrag van Maastricht niet meer ratificeren.

Daarna is er de discussie over het eurostemrecht geweest. VLD en VU hebben toen altijd gezegd dat er voor de Vlamingen op gemeentelijk vlak waarborgen dienden te komen. Dat was het grote punt, waar niet vanaf zou worden geweken. Men koppelde daar het eurostemrecht aan. Ik vraag me nu echt wel af wat er is gebeurd is met al die verklaringen.

Binnenkort zijn er gemeenteraadsverkiezingen. De VU heeft eind augustus op de weide van de IJzer beloofd daar niet te verschijnen zonder de regionalisering van de gemeente- en de provinciewet, met de waarborgen voor de Brusselse Vlamingen. Dat heeft men beloofd aan Lionel Van den Berghe. Waar is die Vlaamse VLD en waar is de VU ? In oktober zijn er de gemeenteraadsverkiezingen, maar wij zien geen concrete resultaten.

Vorig jaar heeft men een hele 'cinema' opgevoerd met het vertrek van Vic Anciaux en het lamleggen van de Brusselse instellingen. Men heeft toen echt wel met vuur gespeeld. Door het paralyseren van Brussel was het gevaar immers zeer reëel dat het Vlaams Blok daar voordeel uit zou halen. Brussel kon dan eventueel als wapen worden gebruikt om de staat op te blazen.

De VU is nu in de nieuwe Vlaamse regering gestapt. Het taalhoffelijkheidsakkoord werd onmiddellijk overgenomen. We zien nu dat er van de gemeentelijke waarborgen totaal niets wordt gerealiseerd. Het wordt uitgesteld tot 2006. Inmiddels is er ook de snel-Belg wet. Mijnheer Denys, van alle eisen die ook door u werden geformuleerd en die werden 'gematrakkeerd' naar de CVP, horen we niets meer.

In het begin van de legislatuur werd heel wat aangekondigd, ook over de middelen die naar Brussel zouden gaan. Mevrouw Grouwels heeft een positieve toespraak gehouden over het gedeelte over Brussel. Ook wij hebben de optelsom gemaakt van

alles wat naar Brussel zou gaan, en vonden dat formidabel. Wij kregen zelfs kritiek van onze Brusselse vrienden over het verschil tussen de vorige regeringen en de nieuwe. Met al die woorden in de regeerverklaring is echter niets gebeurd. Mijnheer Platteau, waar is die Vlaamse VLD ? Wat is er gebeurd met al die Vlaamse eisen ?

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer Van Rompuy, in Brussel is er op een bepaald moment inderdaad een incident geweest. De enigen die het incident niet hebben doorgedreven, zijn diegenen die hebben afgehaakt. Vooral de CVP heeft dus niet de nodige conclusies getrokken. Zij heeft de zaken gewoon verder laten rotten. Wij hadden gehoopt door onze vastberaden houding zaken te kunnen afdwingen.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Van Vaerenbergh, wat is er sindsdien veranderd ?

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ik vraag me af of u wel op de IJzerbedevaart was. Ik heb daar inderdaad de eed afgelegd tegenover Vlaanderen. We moeten immers streven naar een zo groot mogelijke autonomie. Ik heb wel gehoord dat er een oproep was van de voorzitter van het IJzerbedevaartcomité om inderdaad te proberen vooruitgang te boeken in bepaalde zaken, zoals de defederalisering van de gemeente- en provinciewet.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer Van Rompuy, u hebt het over twee zaken. Ten eerste hebt u het over de inhoud, en ten tweede hebt u het over de manier om een bepaald resultaat te bereiken.

Inhoudelijk is de VLD nog even Vlaams als voorheen. De heer Platteau kan daarvan getuigen. Voor ons blijft een gegarandeerde politieke vertegenwoordiging van de Vlamingen van cruciaal belang. We zullen dat blijven bepleiten.

Wat is nu de beste manier om tot resultaten te komen ? Tijdens de vorige zittingsperiode heerste er een gespannen klimaat tussen Vlamingen en Franstaligen. Dat werd gedeeltelijk ook veroorzaakt door de houding van de CVP. De heer Van den Brande had geen contact meer met zijn Franstalige partners. De heer Dehaene vulde op federaal vlak niet in wat we hier naar voor brachten. Vlamingen en Franstaligen stonden met getrokken messen tegenover elkaar. De huidige sfeer is an-

Denys

ders. Door overleg proberen we in de mini-Costa en de Costa tot resultaten te komen. *(Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy)*

Ik blijf erin geloven dat we zowel in de mini-Costa op Brussels niveau, als in de Costa op het federaal en Vlaams niveau, resultaten zullen bereiken. De huidige aanpak is beter dan de aanpak van het verleden. Inhoudelijk blijven we echter achter de eisen staan die we meerdere malen hebben geformuleerd in resoluties.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik vind niet dat de fractievoorzitter van de CVP belangrijk genoeg is om hem met zijn allen van antwoord te dienen. Er zijn al antwoorden gegeven ; ik wil alleen nog een vaststelling doen.

De leden van Agalev en ikzelf hebben zonet een aantal bedenkingen gemaakt over de deontologie van mevrouw Grouwels. Ik vind het bijzonder erg dat de fractieleider van de CVP de onderhandelaars, ook die van zijn partij, waaronder mevrouw Grouwels, in hun blootje zet met de bewering dat de Vlaamse meerderheid in Brussel niets heeft bereikt. Mevrouw Grouwels, u krijgt niet alleen kritiek van andere partijen, maar ook van uw fractievoorzitter.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Daar gaat het helemaal niet om.

De heer Eric Van Rompuy : Er is dan ook niets bereikt. Over de waarborgen voor de Vlamingen moeten Vlamingen en Franstaligen in het federale parlement onderhandelen, met een tweederde meerderheid. We waren naïef. Mijnheer Van Vaerenbergh, u weet toch wat er is gebeurd in het begin van 1997 ? U hebt de instellingen lamgelegd. We konden zelfs het verdrag van Maastricht niet ratificeren. U hebt met vuur gespeeld. De CVP en de SP hebben de instellingen nog een tijdje laten werken, ondanks alle beperkingen. De vraag was toen echter dat er waarborgen moesten komen voor de Vlamingen op gemeentelijk vlak.

Mijnheer Platteau, u hebt nu de macht. U hebt een premier in België en in Vlaanderen. U zit in de Brusselse instellingen. De Volksunie kan nu nog uitpakken met de heer Bourgeois. Er zullen echter ook realisaties moeten komen. Sinds Sint-Elooi weten we echter dat ze er niets voor over hebben. Waarom is het hier op dit ogenblik een dodenhuis

op het vlak van de staatshervorming ? Omdat iedereen weet dat wat hier wordt gezegd, geen enkel effect meer heeft. Men weet waaraan men zich moet houden met de Franstaligen. Heel de eis met betrekking tot oktober is vergeten. Er komen geen waarborgen. De heer Denys vindt de Costa formidabel, maar de bespreking van de gemeente- en provinciewet is afgevoerd tot na de verkiezingen. Er komen dus geen waarborgen. De machtsinstrumenten werden niet gebruikt. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

We zijn inderdaad naïevelingen geweest. Met ons zou dat programma van het Vlaams Parlement au sérieux worden genomen. Er was zelfs spanning tussen de heer Dehaene en de heer Van den Brande. De heer Dehaene waarschuwde ervoor dat hij mee zou moeten realiseren wat er in het Vlaams Parlement werd goedgekeurd. Hij was daar bang voor. Daarom hebben we in ons verkiezingsprogramma een aantal elementen niet overgenomen. We hebben er vijf punten van overgehouden. Onder andere betreffende Brussel hebben we een aantal dingen niet behouden, omdat ze totaal niet realiseerbaar waren. Het Vlaams Gewest kon inzake gewestaangelegenheden in Brussel geen initiatieven nemen. We hebben dit er dan ook bewust uitgelaten.

Mijnheer Van Vaerenbergh, u hebt nu wel een mooie glimlach op uw gezicht, maar het irriteert me mateloos dat er werkelijk niets gebeurt. Het verschil tussen woord en daad, het verschil tussen wat men zegt en wat men uiteindelijk doet, zal deze coalitie blijven achtervolgen. *(Opmerking van de heer André Denys)*

Lees er maar het interview met federaal minister Onkelinx op na dat dit weekend in La Libre Belgique werd gepubliceerd.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : De heer Platteau heeft terecht gezegd dat de situatie van de Brussels Vlamingen er niet op vooruit is gegaan.

Er werd hier ook verwezen naar het feit dat de heer Vic Anciaux tijdens de vorige regeerperiode omwille van het taalhoffelijkheidsakkoord uit de Brusselse executie was gestapt. De reden was dat dit akkoord indruiste tegen de taalwetgeving die de heer Van Vaerenbergh in dit parlement steeds sterk heeft verdedigd. Nu lees ik in de beleidsnota dat er thans precies wegens dat taalhoffelijkheidsakkoord een positieve evolutie merkbaar is in Brussel. Dit

Van Nieuwenhuysen

stemt mijns inziens helemaal niet overeen met de werkelijkheid. Ik zie geen enkele verbetering op het vlak van de naleving van de taalwetgeving in Brussel, wel integendeel. Ik vraag me daarom af waarom dit er in staat.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer Van Rompuy heeft gezegd dat het verschil tussen woord en daad ons zal blijven achtervolgen. Welnu, de CVP heeft veertig jaar de tijd gehad om de daad bij het woord te voegen, maar voor de Vlamingen in Brussel is er in al die tijd niets verbeterd.

Er werd hier gezegd dat Vic Anciaux de instellingen heeft verlaten en daardoor alles heeft platgelegd. Ik kan natuurlijk niet in zijn plaats spreken, maar ik kan aannemen dat hij wel een goede reden zal hebben gehad om dat te doen. Wat de heer Van Vaerenbergh heeft gezegd, is juist. Ik vermoed dat Vic Anciaux daar een incident heeft willen uitlokken om aan de wereld te tonen dat die situatie niet langer houdbaar was.

Ook de heer Denys heeft de waarheid gesproken. Ik weet dat niet alleen de Brusselse instellingen, maar het hele communautaire overleg vlak voor de verkiezingen plat lag. Er waren toen voortdurend incidenten tussen de heren Dehaene en Van den Brande. Er waren voortdurend spanningen tussen het federale en de gewestelijke niveaus. Voortdurend moesten brandjes worden geblust om alles toch maar samen te kunnen houden. Zo probeerde men op een serene manier de verkiezingen te halen, tot de dioxinecrisis plotseling roet in het eten kwam gooien.

Nu stellen we vast dat de gemeenschappen eindelijk weer met elkaar praten. Dat is alvast een goede basis, een basis waarop ook een huwelijk rust. Bovendien is er nu ook de Costa, een instrument dat tot vereniging en tot oplossingen kan leiden. Dit is toch een grote vooruitgang? We gaan toch vooruit, zelfs al moeten we tot oktober wachten.

De voorzitter : De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Walter Vandebossche : Wat hier gebeurt, siert Brussel niet.

De Volksunie heeft de regering verlaten omdat er een akkoord was over de taalkaders, waarbij de Vlamingen een aandeel van 29,48 procent kregen.

Maar vandaag steunt de Volksunie de Brusselse regering opnieuw en is ook de VLD is met een minister in de Brusselse regering gestapt. Toch is er nog steeds niets gewijzigd en werd ondanks de aanwezigheid van de Volksunie en van de VLD in het regeerakkoord niet de minste eis gesteld. Politiek-strategisch had de Volksunie een minister teveel om radicaal oppositie te kunnen voeren en de VLD wilde absoluut aan de macht komen. Dat is het enige wat telt. Al de rest is onzin.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ik zal afronden met een korte vraag tot de heer Van Rompuy, mevrouw Grouwels en de heer Vandebossche. Als u vindt dat de VLD, de VU en de SP zich hypocriet opstellen door van de Brusselse regering deel uit te maken, wat doet de heer Chabert er dan nog? Waarom is hij niet consequent? Waarom stapt hij niet op?

De heer Eric Van Rompuy : Als de CVP niet meedoet aan de Brusselse regering, dan moet u regeren met het Vlaams Blok. We hadden kunnen handelen als Vic Anciaux zou meedoen in Brussel. We hadden dan de hele staatsstructuur lamgelegd.

De heer Stefaan Platteau : De heer Chabert is toch maar al te gelukkig dat hij erbij kan zijn.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Platteau, ik ben ervan overtuigd dat er geen waarborgen zullen komen voor Brussel als men deze gemeenteraadsverkiezingen aan zich voorbij laat gaan.

Waarom waren er aan het einde van de vorige regeerperiode zoveel spanningen? We hadden toen in het Vlaams Parlement resoluties over de staats-hervorming geformuleerd. Iedere partij legde andere accenten, maar we wisten allemaal waarover het ging. Bij de Franstaligen was iedereen er toen van overtuigd dat ze met die resoluties rekening moesten houden. In het regeerakkoord stonden over de staats-hervorming alleen nog maar wat vage bepalingen. De federalisering van de kinderbijslagen en de gezondheidszorg en de fiscale autonomie staan nergens in het federale regeerakkoord.

Minister Bert Anciaux : Maar wel in het Vlaamse regeerakkoord.

De heer Eric Van Rompuy : Ja, maar dat is gemakkelijk. Het punt is dat de Franstaligen beseften wat er in Vlaanderen bezig was. In het federale regeerakkoord was daarvan niets terug te vinden.

Minister Bert Anciaux : Hoe reageerden uw broer en de heer Dehaene in de federale regering ? U kunt toch moeilijk zeggen dat Vlaanderen eenduidig sprak. Het is de eerste keer dat in een Vlaams regeerakkoord al deze punten opgesomd staan.

De heer Eric Van Rompuy : Wat in het Vlaams regeerakkoord staat, is al veel minder dan wat in de resoluties stond. De fiscale autonomie en de splitting van de kinderbijslag en de gezondheidszorg staan niet in het Vlaamse regeerakkoord.

De Franstalige pers en de Franstalige politici zeggen : 'Nous sommes rentrés dans la beurre.' Ze gaan erdoor als door boter. Niemand is nog geïnteresseerd in wat er in het Vlaams Parlement wordt gezegd over de staatshervorming. De Franstaligen weten dat het geen enkele betekenis heeft.

Hoeveel keer bent u naar de Costa geweest ? Hoeveel keer zijn de heer Dewael en de heer De Batselier er geweest ? De Franstaligen weten dat de Vlamingen geen vuist meer kunnen maken. Al die mooie stellingen zullen de Volksunie achtervolgen en leiden tot een splitsing van de Volksunie. Er zal een moment komen dat u niet anders kunt dan dat programma waar te maken. Hoe langer u wacht, hoe moeilijker het zal zijn. Uiteindelijk zal dit ertoe leiden dat de Vlaamse regering de gegijzelde wordt van een aantal mensen die het niet kunnen waarmaken. Minister Anciaux, noteert u maar dat u de legislatuur niet uitdoet in de Vlaamse regering en in de VU&ID. De Vlaamse eisen zullen geen gestalte krijgen. Het heeft me enorm gestoord dat de waarborgen voor de Brusselse Vlamingen zo naar voren werden geschoven, onder meer met het eurostemrecht en de snel-Belg-wet. Waar zijn die waarborgen ?

Minister Bert Anciaux : Wie heeft het eurostemrecht goedgekeurd ? Niet de VU. U hebt dat goedgekeurd.

De heer Eric Van Rompuy : U niet, nee. U hebt carrière gemaakt. Wie heeft de snel-Belg-wet goedgekeurd ?

Minister Bert Anciaux : Die hebben wij ook niet goedgekeurd.

De heer Stefaan Platteau : Ik ben van oordeel dat hier genoeg over is gesproken. De heer Van Rompuy zei dat hij en zijn partijgenoten naïef zijn geweest. Ik wil zo naïef zijn te geloven dat er werkelijk waarborgen zullen komen voor de Vlamingen in Brussel. Ze zijn er overigens.

Ik wil geloven dat hetgeen in de beleidsnota staat gedeeltelijk gerealiseerd zal worden en dat de trend van die tienduizend Vlamingen die naar Brussel zijn gekomen, zal worden bestendigd. Dit is toch een aanduiding. Als deze trend waar is, is er nog een kans voor de Vlamingen in Brussel. Volgens mij haalt men het niet met enkel instellingen. Het is bij de modale Vlaming, bij de modale Brusselaar en bij de privé-sector dat het moet worden gehaald ; niet bij de openbare sector. Alle instellingen, politici en Chaberts zullen het niet halen. Als deze tendens zich voortzet, heb ik er vertrouwen in dat de Vlamingen Brussel zullen terugvinden dankzij de symbiose van heel wat mensen die samenwerken. Ze zullen van Vlaanderen de facto, en niet de jure een hoofdstad maken. De toekomst zal dan voor de Vlamingen zijn. (*Applaus bij de meerderheid*)

De heer Eric Van Rompuy : In twintig jaar hebt u er nooit gestaan. De VLD moest verkiezingen hebben bij de Sint-Michielsakkoorden. Toen we het zweet in ons aanschijn hadden, is de VLD één voor één leden van de VU gaan plukken, onder meer de heren Gabriels en Coveliers. De heer Candries is inderdaad ook overgelopen.

Sinds 13 juni heeft de politiek geen geheugen meer. Dat valt enorm op.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer Van Rompuy, u hebt ons daarnet verweten dat we demagogische taal spreken, maar wat u zegt is je reinste demagogie. (*Rumoer*)

De voorzitter : De heer Lootens-Stael heeft het woord.

De heer Dominiek Lootens-Stael (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het zal u ongetwijfeld verheugen dat ik niet helemaal ontevreden ben met uw beleidsnota Brusselse Aangelegenheden 1999-2004. Op een aantal punten ben ik het zelfs roerend met u eens. Hoe zou ik niet met u akkoord kunnen gaan als u zegt dat 'Brussel en Vlaanderen staatkundig, functioneel en op het vlak van mensen en instellingen met elkaar zijn verweven', en dat daarom 'het Vlaams beleid in verband met Brussel de banden tussen Brussel en de rest van Vlaanderen wil aanhalen' ? Vlaanderen mag Brussel inderdaad niet loslaten, het vormt immers het hart van Vlaanderen.

De betrokkenheid van de Brusselse Vlamingen met de Vlaamse Gemeenschap moet inderdaad worden vergroot. De Vlaamse Gemeenschap en de

Lootens-Stael

Brusselse Vlamingen moeten zich thuis kunnen voelen in de Vlaamse hoofdstad. Daartoe kunnen en moeten de door de overheid gesubsidieerde media worden ingezet. De cultuurparticipatie van de Brusselse Vlamingen moet inderdaad worden gestimuleerd. Het belang van een Vlaams beleid inzake huisvesting, publieke ruimten en verkeersleefbaarheid valt niet te onderschatten. Aan de kwaliteit van het Nederlandstalige onderwijs moet blijvend de nodige aandacht worden geschonken. Een samenwerking met onze Nederlandse burens op het cultureel vlak is niet meer dan normaal.

U hoort het, over de grote lijnen van de uitgangspunten van dit beleidsplan zijn wij het volkomen eens. Bepaalde details en vooral de praktische invulling van de genoemde grote lijnen verdienen een meer kritische benadering. Zo gaat u uit van de – hoogst betwifelbare – positieve invloed van de aanwezigheid van de Europese en internationale instellingen in de Vlaamse hoofdstad. Hieraan werden in het verleden reeds een aantal studies gewijd. Die wezen niet alleen uit dat de invloed in vraag moet worden gesteld omdat de positieve gevolgen met moeite opwegen tegenover de negatieve, ze wezen ook uit dat de culturele invloed voor de Brusselse Vlamingen en voor de inwoners van de Vlaamse Rand uitermate desastreus is.

Mijnheer de minister, in uw nota hebt u het zelf over een groeiende verengelsing, maar ook over het vanaf dit jaar geldende stemrecht voor EU-burgers, en over het in de nabije toekomst op ons afkomende stemrecht voor niet-EU-vreemdelingen. Door de verengelsing die volgt op de rampzalige verfransing, en door het binnenkort aan iedereen verleende stemrecht, zullen de Vlamingen in Brussel nog meer worden geminoriseerd dan nu. Het Vlaams Blok wenst niet mee te werken aan de minorisering van het eigen volk in zijn eigen hoofdstad. Net zoals we neen zeggen tegen het stemrecht voor EU- en niet-EU-vreemdelingen, zeggen we ook neen tegen een verdere aantrekking van internationale en supranationale instellingen in Brussel.

Alle goedbedoelde maar naïeve initiatieven op het vlak van wat u noemt het ‘offensief maar charmereend communicatiebeleid’ ten aanzien van Europese vreemdelingen zullen het verder minoriseren van de Vlaamse minderheid in Brussel niet verhinderen. Vanzelfsprekend kan ik het ook moeilijk eens zijn met de multiculturele premissen waarvan u bent uitgegaan bij het opstellen van de beleidsnota. De Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse

Gemeenschapscommissie zijn er immers in essentie voor de Vlamingen in Brussel en daarbuiten. In bijkomende orde zijn ze er om de verfranste Vlamingen terug te winnen. Ze zijn er echter niet om de belangen te dienen van de zogenaamde anderstaligen waarover het in de beleidsnota zo vaak gaat. Ze dienen evenmin om de belangen te dienen van de Marokkaanse, Turkse of andere vreemdelingen in het Vlaams Gewest of in het zogenaamde Brussels Gewest. Het Vlaams Blok heeft zich tot taak gesteld de belangen van het Vlaamse volk te dienen. Het verwacht in eerste instantie niet meer, maar ook niet minder van de Vlaamse Gemeenschap of van de VGC in Brussel. De doelgroep in het Brussels Gewest bestaat niet uit de arbitraire 300.000 personen waarvan sprake is in de nota, maar wel uit de autochtone Nederlandstalige Brusselselaars en de verfranste Vlamingen.

Het gaat niet op om de werking van Nederlandstalige instellingen en initiatieven af te stemmen op de anderstalige bevolkingsgroepen voor de werking goed is afgestemd op de Brusselse Vlamingen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Wij mogen het gesprek met de anderstaligen niet voeren, maar het Vlaams Blok treedt voortdurend in gesprek met de Fransstaligen en voert tweetalige en zelfs eentalige Fransstalige communicatie.

U kunt uit mijn beleidsnota niet afleiden dat ik de internationale instellingen op zich als een verrijking zie. Brussel biedt met zijn internationale uitstraling en instellingen kansen. Ik ben helemaal niet naïef ten opzichte van de internationale instellingen, integendeel. Ik ben er me meer dan bewust van dat ze al heel wat problemen hebben gecreëerd voor de Brusselselaars en de huisvestingsmarkt, door de uit de pan rijzende huur- en koopprijzen, de oprukkende kantoornruimte en dergelijke meer. De EU moet trouwens een deel van de verantwoordelijkheid daarvoor op zich nemen. Ze heeft mede de sociale problemen gecreëerd. Ook de Fransstaligen hebben in de jaren zestig op megalomane wijze de Noordwijk om zeep geholpen, en Vlaamse politici hebben daaraan meegewerkt. Ik ben me bewust van die problemen, maar u maakt de bevolking blaasjes wijs indien u zomaar komt vertellen dat u die kunt weghalen.

Men moet de zaken aanpakken met communicatie en door de positieve aspecten van de internationalisering uit te buiten. Brussel is een multiculturele stad en dat is een verrijking. De ontmoeting met andere culturen propageer ik op alle beleidsdomei-

Anciaux

nen, omdat dat verdraagzaamheid en openheid bevordert en men daarmee een verweer opbouwt tegen gevaarlijke, racistische en xenofobe houdingen. Die naïviteit, mijnheer Lootens-Stael, die is er niet, hoor.

De heer Dominiek Lootens-Stael : U mag een politieke partij niet verwarren met de overheid. Als het Vlaams Blok tweetalige campagnes voert in Brussel, dan doet het dat om de verfranste Vlamingen in Brussel te bereiken. Het doet dat niet uit opportunistische overwegingen vlak voor de verkiezingen, zoals de andere Vlaamse partijen in Brussel dat meestal doen. Nee, we doen dat permanent.

Maar er is een probleem met de instellingen in Brussel die de Vlaamse overheid, de Vlaamse belastingbetaler financiert. Ze staan niet eens op een fatsoenlijke wijze open voor de Vlamingen in die stad. Het is bijzonder absurd dat ze wel openstaan voor allerhande nationaliteiten. Ik kan u een aantal gemeenschapscentra noemen die met moeite openstaan voor de eigen Vlaamse bevolking en geen activiteiten organiseren die de modale Vlaming interesseren. Ik verwijs naar de Pianofabriek. Met uitzondering van een mosselsoep voor de Louis Paul Boonkring organiseert ze geen specifieke activiteiten voor de Vlamingen in de hoofdstad.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Ter illustratie van wat de heer Lootens-Stael heeft gezegd kan ik het vraaggesprek in de Brusselse Post met de heer Stas aanhalen. Hij is de verantwoordelijke van het gemeenschapscentrum De Kroon in Sint-Agatha-Berchem. De heer Stas bevestigt daarin wat de heer Lootens-Stael zegt. Hij stelt onder meer 'dat het spijtig is dat de weinige overblijvende Vlaamse verenigingen zich daar niet in kunnen herkennen'. Hij heeft het daarbij over een aantal gemeenschapscentra in de Brusselse regio.

Er is dus wel degelijk een probleem. Individuele Brusselse Vlamingen voelen zich op zijn minst niet thuis of aangesproken door het aanbod in de Vlaamse gemeenschapscentra. Het is jammer dat men dat blijft ontkennen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Van Nieuwenhuysen, u moet er zich voor hoeden wie u als bron naar voren schuift. Degene naar wie u verwijst heb

ik jaren begeleid. Meer wens ik daar niet over te zeggen. U moet opletten als u net hem als bron aanhaalt.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Ik doe dat met des te meer reden omdat de heer Stas zich distantieert van het Vlaams Blok. Hij zegt uitdrukkelijk in het interview dat hij geen aanhanger is van onze partij en dat hij onze ideeën niet deelt. Dit maakt mijn argumentatie des te sterker.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Mijnheer de minister, er is een probleem bij de Nederlandstalige instellingen die zich openstellen voor anderstaligen en allerhande bevolkingsgroepen, terwijl de Nederlandstaligen zich niet aangesproken voelen. Het gaat evenmin op om nog meer geld te pompen in de tweetalige instellingen als de huidige structurele en financiële aanwezigheid van de Nederlandstaligen in die instellingen geen zichtbare uitstraling geeft.

Het gaat zeker niet op te stellen dat Vlamingen in Brussel, in tegenstelling tot Vlamingen in de rest van Vlaanderen, een veelheid van culturen accepteren en daar graag de nodige offers voor brengen. Brusselse Vlamingen zijn niet anders. Ze moeten in de huidige context leven met een samenlevingsmodel dat hen tegen heug en meug wordt opgedrongen.

Mijnheer de minister, Brussel is volgens u een laboratorium waar de samenleving van morgen wordt uitgetoetst en waar ze vorm krijgt. Proeven op dieren zijn in dit land aan een groot aantal deontologische en ethische normen onderworpen. Voor proeven met inwoners van een grootstad als Brussel is dat blijkbaar niet het geval. Experimenten lopen nogal eens verkeerd af waardoor het laboratorium ontploft. Ik ben ervan overtuigd dat samenlevingen zijn onderworpen aan een aantal natuurwetten en dat diegenen die via hun experimenten knoeien met deze natuurwetten, van weinig doorzicht en nog minder van menselijkheid getuigen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Lootens-Stael, ik ben ook een product van het verleden en van die culturele vermenging. U ziet er overigens ook niet zo Germaans uit. Wellicht stroomt er verderfelijk vreemd bloed in uw lijf.

Ik voel me daarom niet minder, wel integendeel. De internationale uitstraling en de multiculturele realiteit in Brussel zijn verrijkend voor de meeste

Anciaux

inwoners van Brussel. Men moet er dan wel voor zorgen de eigen identiteit niet te verliezen. Daar moeten we aandacht aan besteden. Zeggen dat multiculturele uitwisseling verwerpelijk is voor de samenleving, zoals u hebt laten uitschijnen, komt dicht bij het overtreden van de anti-racismewet.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Dat heb ik niet gezegd, mijnheer de minister. Ik wil hier bevestigen dat andere culturen verrijkend kunnen zijn. Ze zijn echter slechts verrijkend als men zelf kan kiezen wat men verrijkend vindt. En dat is juist het probleem. In Brussel is dat niet meer het geval. In Brussel worden in hele wijken en gemeenten – Sint-Joost, Sint-Gillis, Schaarbeek, Molenbeek – die andere culturen opgelegd aan de Vlamingen die er nog wonen.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik woon in zo'n wijk. Ik leef daar nog altijd, en ik leef daar graag.

De voorzitter : De heer Dirk De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, ik wil graag tussenbeide komen. Iedereen weet dat onze gebieden het slagveld van Europa geweest zijn. En iedereen weet dat alle legers hier hun biologische intrest hebben nagelaten. Kijken we maar eens naar de kleur van ons haar, die uitermate verscheiden is. Er is geen enkel volk dat zo biologisch verbasterd is als het onze. De sterkte van het Vlaamse volk en de Vlaamse cultuur is precies dat wij al deze stromingen hebben kunnen adapteren. Daarover gaat het. We moeten niet bang zijn van die anderskleurige mensen. (*Applaus*)

De heer Dominiek Lootens-Stael : De heer De Cock houdt eigenlijk een pleidooi voor een nieuw slagveld. Brussel zal morgen dat slagveld zijn, als we verder de weg opgaan van de traditionele partijen.

De heer Dirk De Cock : Dat is een persiflage van mijn woorden.

De heer Walter Vandenbossche : Wij zullen u allemaal bevechten, meneer Lootens-Stael, dat zal het slagveld zijn.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Mijnheer de minister, bij de praktische invulling van een aantal beleidslijnen stel ik een verregaande wereldvreemdheid vast. Deze wereldvreemdheid zal op termijn leiden tot de definitieve teloorgang van de Vlaam-

se aanwezigheid in Brussel. Tegenover de kwalitatieve en geldelijke inbreng van de Vlaamse Gemeenschap in allerlei instellingen en projecten, staat immers nagenoeg geen enkele garantie voor een daadwerkelijke Nederlandstalige aanwezigheid in die instellingen en projecten. De Vlamingen zullen – wat niet nieuw is in dit land – dus wel het geld en de knowhow blijven leveren, zonder ook maar iets te kunnen vertellen over wat men met dat geld en die knowhow dient te doen, en vooral zonder dat dit ten goede komt van de uitstraling van hun gemeenschap.

Er wordt georakeld over het gebruik van Brussel als forum voor de Vlaamse internationale betrekkingen, terwijl de Brusselse baronnen om de haverklap bewijzen dat ze geen enkele Vlaamse organisatie op hun grondgebied willen ontvangen. Er wordt gesproken over het opvangen van anderstaligen in het Nederlandstalige onderwijs, terwijl er in uw beleidsbrief geen enkele aandacht wordt besteed aan enkele recente rapporten die aantonen dat de overvloed van anderstaligen zo langzamerhand de kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs met de grond gelijk aan het maken is. Er wordt op gehamerd dat Vlamingen ervoor moeten zorgen goed Frans te spreken. Ondertussen wordt het als een gunst voor Vlaanderen voorgesteld als Frans- en anderstaligen een paar zinnetje Nederlands spreken.

Cultuur met een grote 'C' is ook in deze nota het toverwoord. Spijtig genoeg zal ook nu blijken dat deze cultuur zich in hoofdzaak beperkt tot een aangelegenheid van een bepaalde sociaal-culturele elite. Dat was ook in het verleden het geval. Het gaat immers vooral om de cultuur waar de gewone Vlaming in Brussel geen enkele boodschap aan heeft. U legt zelf de vinger op de wonde als u stelt dat een van de grote problemen in Brussel de snelle veroudering van de Vlaamse bevolking is. Maar in een adem zegt u dat het welzijnsaanbod moet worden toegespitst op het typisch stedelijk gegeven van druggebruik, jongerenprostitutie, AIDS en vluchtelingen. Dat mogen dan wel typisch stedelijke gegevens zijn, ze zijn niet eigen aan de Vlaams-Brusselse gemeenschap. Het is dan ook geen prioritaire taak van de Vlaamse Gemeenschap om het geld van de Vlaamse belastingbetaler aan dat soort van projecten te besteden. De Vlaamse Gemeenschap heeft in de gegeven omstandigheden andere beleidsprioriteiten in de hoofdstad.

Over de gegarandeerde Vlaamse aanwezigheid in de schepencolleges, de gemeenteraden en de OCMW-bureaus en -raden wordt ook in deze nota gezegd dat ze het op de Costa maar moeten uitzo-

Lootens-Stael

ken. Nu de heer Van Rompuy weg is, kunnen we daarover iets serener praten. In uw nota verwijst u met de regelmaat van de klok naar de Costa, alsof die Costa alle zaligmakende oplossingen voor de Brusselse problemen moet en zal opleveren. Deze verwijzingen zijn mijns inziens niets anders dan een vorm van vaandelvluucht. Ik neem het voorbeeld van de gewaarborgde vertegenwoordiging op lokaal vlak in Brussel. De federale parlementsleden, ook die van de partij van minister Anciaux en de heer van Rompuy, schuiven het debat door naar de Brusselse Costa.

Minister Anciaux schudt het hoofd. Ik heb hier een persmap voor me liggen. Op een persconferentie van 9 december hebben de kamerleden Van Hoorbeke en Brepoels van VU&ID, en de heren Vandeurzen en Van Parys van de CVP, over de gewaarborgde vertegenwoordiging in de 19 gemeenten letterlijk gezegd: 'De Brusselse Costa – het institutionele gesprek onder Brusselaars – is het uitgelezen forum om dit punt te helpen uitklaren.'

Ik kan u van deze tekst een kopie bezorgen. Maar in de Brusselse Costa stelt de heer Chabert, daarin gesteund door de VLD, de VU-ID-O en SP !AGA, dat het een zaak is voor de federale Costa. Zij behandelen op het Brusselse niveau alleen het afblokken van het Vlaams blok. Al de rest interesseert hen niet. U moet me dus gelijk geven als ik zeg dat u in uw nota waanbeelden verdedigt.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Het is duidelijk dat de zogenaamde Brusselse Costa maar één bevoegdheid heeft : een oplossing zoeken voor de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen in de Brusselse hoofdstedelijke instellingen, punt andere lijn. Dat is het enige agendapunt, en dat is maar goed ook.

De voorzitter : De heer Lootens-Stael heeft het woord.

De heer Dominiek Lootens-Stael : In Brussel zegt men dat het afblokken van het Vlaams Blok de essentie is. U weet evengoed als ik dat zowel Franstaligen als Nederlandstaligen om de haverklap zeggen waar het om draait.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer Lootens-Stael, u wringt zich opnieuw in de door u geliefkoosde rol : klein duimpje, die alleen staat tegenover de grote beer. Denkt u werkelijk dat er in de Brusselse Costa tijd wordt besteed aan wat u betekent ?

De heer Dominiek Lootens-Stael : Zeker. We zijn helemaal niet klein duimpje, mijnheer Vandenbossche. Onze partij is groter dan de uwe.

De heer Walter Vandenbossche : U bent graag klein duimpje. Dat is de rol die u altijd probeert te spelen. Er wordt gepraat over de uitvoering van het regeerakkoord : over de gewaarborgde vertegenwoordiging op gewestelijk vlak van de Brusselse Vlamingen. Daartegenover staat de financiering van onderwijs in wijken met moeilijkheden.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Mijnheer Vandenbossche, we moeten elkaar geen blaasjes wijsmaken. U weet heel goed dat de gewaarborgde vertegenwoordiging die de Franstaligen plots vragen, in eerste instantie dient om het zweet dat u na 13 juni in de schoenen stond, weg te werken. Ik herinner me zeer goed dat Philippe Moureaux een van de eersten was om het punt op de agenda te plaatsen, nog voor 13 juni. (*Rumoer*)

Ondertussen moet u aan de Franstaligen nog een geschenk geven in de vorm van middelen voor het onderwijs.

De minister zegt in de beleidsnota dat de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Nederlandstaligen op lokaal vlak zal worden geregeld door de Costa. Federale parlementsleden van uw partij en van de CVP beweren echter dat dit een zaak is voor het Brussels forum.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Waar haalt u dat vandaan ? We hebben een voorstel neergelegd bij de federale Costa inzake de vertegenwoordiging op gemeentelijk vlak.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Hier wordt gewoon een pingpongspelletje gespeeld. Er zal op het lokale vlak geen gewaarborgde vertegenwoordiging komen, mevrouw Grouwels, omdat u in eerste instantie bekommerd bent om uw persoonlijke parlementaire stoel in Brussel en niet om die van één of ander gemeenteraadslid.

Kort samengevat, mijnheer de minister, is de diagnose van de Brusselse problematiek in uw beleidsnota op heel wat punten correct. Ook een aantal van de uitgangspunten zijn positief. De oplossingen

Lootens-Stael

worden helaas niet aangereikt. Ofwel kleurt u uw remedies manifest multicultureel in dit, in strijd met de na te streven doeleinden, ofwel hebt u geen remedies en verwijst u bij gebrek aan beter naar de Costa – alsof deze de zaligmakende oplossing voor alle Brusselse problemen zal aanreiken.

De voorliggende beleidsnota verdient ongetwijfeld de eerste prijs in volksvreemd altruïsme. U krijgt van onze fractie dan ook een onvoldoende. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, men verwacht van mij waarschijnlijk een gedegen kritiek op deze beleidsnota over de Brusselse aangelegenheden. Een aantal woorden klinken me echter als muziek in de oren, met name samenwerking, multicultureel karakter en gezamenlijk beheer. Dit is een noodzaak voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Brussel is een tweetalig gewest. Door de jaren heen is het meertalig geworden. De wanverhouding tussen Nederlandstaligen en Franstaligen is grotendeels te wijten aan het feit dat de Franstaligen die in Brussel werkten, zich daar met de jaren ook hebben gevestigd. De meeste Vlamingen die in Brussel kwamen werken, gaven de voorkeur aan het pendelen. Ik wil daarbij ook wijzen op de aanwezigheid van een groot aantal buitenlanders, zowel van binnen als van buiten de Europese Unie. De meesten onder hen zijn afkomstig uit landen waar men eerder het Frans dan het Nederlands aanleert. Ook deze factor verhoogt de Franstalige aanwezigheid in Brussel.

Daarnet is ook aandacht geschonken aan de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen in de lokale besturen. Het algemeen kiesrecht kan mijns inziens echter niet zomaar worden afgeschaft. De heer Vandebossche heeft terecht opgemerkt dat ik hier voor de rechten van de Franstaligen opkom. Of die gewaarborgde Vlaamse vertegenwoordiging nu in de Brusselse of in de federale Costa wordt besproken, is niet zo belangrijk als de compensatie die daarvoor zal worden gegeven. (*Hilariteit bij de heer Joris Van Hauthem*)

U kunt daarmee lachen, maar zulke besprekingen zijn normaal.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Van Eyken, als ik uw historische analyse hoor, vraag ik me af of Brussel volgens u twee of drie jaar geleden is ontstaan. Ook uw familie is indertijd waarschijnlijk verfranst. Men kon toen gerust van een voortdurende verfransingsmachine gewagen.

Ik ga ervan uit dat u dit allemaal weet en dat u zelf niet echt gelooft in het verhaal dat u daarnet hebt verteld. Maak u echter geen illusies, en blaas uzelf niet op tot een kikker die uiteenspat. Er kan nooit sprake zijn van een parallellisme tussen de situatie van de Brusselse Vlamingen en de situatie van de Franstaligen in de Vlaamse Rand. Het enige wettelijk realiseerbare parallellisme is dat tussen de situatie van de Vlamingen in Brussel en de Franstaligen in België.

Indien u de situatie van de Vlamingen in Brussel opblaast, blaast u tegelijkertijd ook de situatie van de Franstaligen in België op. Ik kan me niet voorstellen dat een van uw levensdoelen voortdurend van een totaal irrationeel uitgangspunt vertrekt. U bent toch verstandig genoeg om te weten dat het parallellisme dat u voorstaat gewoonweg onhaalbaar is. Ik vraag me af of er binnen uw kringen echt wordt gedacht dat een ander parallellisme tot de mogelijkheden behoort.

De heer Christian Van Eyken : Ik heb nog niet over een parallellisme gesproken. (*Opmerkingen*)

Ik vraag me gewoon af of u een compensatie wilt bieden voor die gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen in de lokale besturen. Het gaat tenslotte om een toegeving van de Franstaligen. Ik heb niet beweerd dat die tot een gelijkvormigheid met de situatie van de Franstaligen in de Rand moet leiden.

Minister Bert Anciaux : Zweet u dat standpunt dan af ?

De heer Christian Van Eyken : Neen, ik blijf er een voorstander van. Ik vind echter niet dat dit hier moet worden besproken.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik vind dit een vreemde benadering van het democratische uitgangspunt. Een democraat houdt sowieso rekening met gewaarborgde minima. Daar hoeft geen compensatie tegenover te staan.

Sannen

Democratie moet niet worden afgekocht. Indien dit bij u wel moet, bent u eigenlijk geen democraat. *(Opmerkingen)*

De heer Christian Van Eyken : Democratie betekent voor ons dat één man voor één stem telt. *(Opmerkingen)*

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Betekent dit dat voor u elke stem in België gelijk is ?

De heer Christian Van Eyken : Ja.

De heer Walter Vandenbossche : Uit uw antwoord kan ik afleiden dat u dan bereid bent om Senaatszetels en zetels in het Europees Parlement op te geven. U beseft blijkbaar zelf niet wat voor onzin u hier uitkraamt. Uw toespraak schaadt de belangen van de Franse Gemeenschap.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik dacht dat de Franstalige democratische cultuur iets rijker was dan dat. Het begrip democratie tot 'één man, één stem' verenigen vind ik een beperkte en heel bekrompen benadering van democratie.

De heer Christian Van Eyken : Het gaat hier over lokale besturen. Men wil dat een bepaald aantal zetels onmiddellijk wordt gewaarborgd voor één groep. Ik zal het daarbij laten.

In de beleidsnota staat verder dat cultuur een belangrijk gegeven is. De samenwerking tussen beide gemeenschappen is op dit vlak zeer belangrijk. De beleidsnota verklaart dat in Brussel de diverse culturen een waarde toevoegen die door de Vlamingen moet worden geaccepteerd. Ik vraag me af waarom de Vlamingen in Brussel zoveel opener staan voor andere culturen dan de Vlamingen in de Rand.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Hoe durft u dit in godsnaam zeggen ? Kent u één andere gemeenschap die honderden miljoenen besteedt aan onderwijs in een andere taal ? En u durft hier beweren dat de Vlaamse Gemeenschap onverdraagzaam is ?

Ik ga nog een stap verder. Voor zover ik weet, heeft dit parlement u nooit manu militari uit de vergadering verwijderd, en terecht. Nog niet zo lang geleden gebeurde dit nochtans wel aan Franstalige zijde : een Vlaming die verkozen was in het parlement van het Waals Gewest werd de toegang ontzegd. Komt u dit parlement dus in godsnaam geen lessen in democratie geven.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Ik zou aan de heer Van Eyken willen suggereren dat hij een ander onderwerp aansnijdt. Dit is immers geen goed thema voor hem.

De heer Christian Van Eyken : Ik vervolg mijn betoog. Ik citeer uit de beleidsnota : 'Het is aangewezen dat leerkrachten Nederlands, opgeleid in een Vlaamse instelling, Nederlands kunnen geven in het Franstalig onderwijs en omgekeerd.'

Ik ben blij dat de minister een zo goed mogelijk talenonderwijs wil voor de Brusselse kinderen, zowel wat het Nederlands als het Frans betreft. Het is belangrijk dat de leraars de mogelijkheid krijgen om hun eigen moedertaal te onderwijzen. Dit kan de kinderen alleen maar ten goede komen. Ik vind het echter jammer dat deze lijn niet wordt doorgetrokken naar de rest van Vlaanderen en Wallonië.

Om af te sluiten wil ik graag even terugkomen op uw stelling dat onbekend onbemind is. Ik lees dat de Nederlandstaligen als groep in sommige gevallen door de Franstalige pers op één hoop worden geveegd en als extremisten en racisten worden afgeschilderd. Ik begrijp als geen ander hoe dat aanvoelt. Onbekend maakt inderdaad onbemind. Men mag zich echter niet enkel beperken tot het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om verdraagzaamheid en tolerantie te prediken.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Ik wil nog even inpikken op het betoog van de heer Van Eyken over leerkrachten die eventueel hun eigen moedertaal zouden moeten kunnen onderrichten in het andere landsgedeelte. Op zich is dat geen foute inschatting, maar toch kunnen we daar ernstige bedenkingen bij formuleren. Het zijn immers net de leraren, die de vreemde taal onderwijzen vanuit hun moedertaal, die weten wat de 'foute vrienden' zijn, zoals men dat noemt in de didactiek van het 'vreemdetalenjargon'. Vanuit de moedertaal kent men het best de struikelstenen waarmee de eigen

De Cock

moedertaalsprekers te kampen hebben bij het leren beheersen van een vreemde taal.

De heer Christian Van Eyken : Toch lees ik in de beleidsnota dat het wordt aangemoedigd voor Brussel.

De heer Dirk De Cock : In Brussel bevindt het vreemdetalenonderwijs in het Frans voor Nederlandstaligen zich in een iets verder gevorderd stadium dan in de rest van Vlaanderen. We beginnen daar ook twee jaar vroeger mee. Daar gaat de vlieger inderdaad op, maar dat geldt niet voor de rest van Vlaanderen.

De heer Christian Van Eyken : Ik wil er gewoon voor pleiten dat zoiets ook mogelijk moet zijn in zowel de Vlaamse als de Franse Gemeenschap. Ook daar zouden er meer native speakers als leraar moeten worden aangesteld.

De heer Dirk De Cock : Mijns inziens mag men daar toch geen bestendige situatie van maken.

De voorzitter : De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Walter Vandebossche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben eigenlijk ontgoocheld over het debat dat we vandaag over Brussel hebben gehouden. Er was duidelijk sprake van enige verwarring. Brussel is natuurlijk wel een moeilijk, delicaat en politiek belangrijk onderwerp. We zullen toch eens ten gronde moeten nadenken over hoe we daarmee verder willen gaan.

Als laatste spreker wil ik het debat afsluiten met een aantal positieve vragen en opmerkingen. Brussel zit goed momenteel. Brussel werkt sterk, en het zit economisch goed. Ook institutioneel vlak zijn we er de jongste tien jaar in geslaagd de Brusselse instellingen op een zeer evenwichtige manier te beheren. Er is natuurlijk nog altijd ruimte voor verbetering, maar het is zeker niet zo dat ik zaken in twijfel wil trekken die tien jaar lang hun deugdelijkheid hebben bewezen. Er zijn wel politieke schermutselingen geweest, maar de Brusselse instellingen werken en de Brusselse Vlamingen participeren daarin.

De dag waarop Brussel hoofdstad van Europa werd, is er eigenlijk een fundamentele ommekeer geweest. Er is toen een volledig nieuwe sociaal-economische dynamiek ontstaan. Mijnheer

de minister, daarom wil ik net als u pleiten voor een dubbele benadering : ten eerste is er de benadering intra mures en ten tweede is er de meer functionele benadering, met de rol die Brussel internationaal moet spelen. Ik onderschrijf uw stelling inzake de multiculturele samenleving. In tegenstelling tot de heer Lootens-Stael blijf ik ervan overtuigd dat er op dat vlak enorme kansen en mogelijkheden liggen. Ik hoop dan ook dat u in die richting voortgaat.

Wat de internationalisering betreft, heeft de CVP-fractie uw voorstel voor het Vlaams Theaterinstituut bekeken. Ik wil u vragen toch het debat te durven aangaan over iets waar Vlaanderen een bijzonder belangrijke rol in zou kunnen spelen. Ik heb het dan over de ontmoeting van het bedrijfsleven of het sociaal-economische leven en de hele internationale gemeenschap die daarmee is verweven. Ik heb dit idee vorige week binnen de fractie naar voren gebracht. Het is echter zeker niet mijn bedoeling om het naar voren te brengen als tegenpool voor het Internationaal Theaterinstituut.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Vandebossche, ik wil de volgende gedachte meegeven. Ik heb een aantal gesprekken gevoerd met de Nederlandse staatssecretaris van der Ploeg over de invulling van een Vlaams-Nederlands Huis. Tijdens die gesprekken hebben we deze problematiek besproken.

Ik wil daar nu iets meer over zeggen. In het Vlaamse regeerakkoord is de oprichting van een Vlaams-Nederlands Huis opgenomen. In Nederland is daaromtrent al jaren enige terughoudendheid. Voormalig minister Weckx heeft hemel en aarde bewogen om de oprichting van dat Vlaams-Nederlands Huis in Brussel te verkrijgen. U weet dat ik veel bewondering heb voor de heer Weckx, die trouwens ook mijn afgevaardigde is in Brussel 2000. Ook andere voorgangers hebben daar inspanningen voor gedaan. In Nederland is men daar zeer terughoudend over, om allerlei redenen waar ik nu niet wens op in te gaan.

De gesprekken die we op dit ogenblik voeren, liggen in de lijn van een gezamenlijk initiatief voor een Vlaams-Nederlands huis. De heer van der Ploeg verwijst wel eens naar het model van het centrum De Balie in Amsterdam, dat een ontmoetingsplaats is voor het culturele en sociaal-economische leven van de Nederlandse gemeenschap. Het debat wordt daar op een open wijze en op basis van een aantal waarden gevoerd. Als we zo een hedendaagse invulling kunnen geven aan het

Anciaux

Vlaams-Nederlands huis in Brussel, waar een ontmoetingsplaats wordt gerealiseerd voor het culturele en het sociaal-economische leven en waar de Nederlandse of Vlaamse cultuurgemeenschap het debat kan aangaan met Europa en andere culturen, dan zitten we heel dicht bij elkaar.

U zoekt het directer in het economische veld. Ik sluit dat niet uit. Sommige Vlaamse partners zoals het Vlaams Economisch Verbond, denken daar ook aan en hebben al initiatieven genomen. Ik zoek nog een concrete invulling, en houd uw suggestie daarbij in het achterhoofd.

De heer Walter Vandenbossche : Eigenlijk speel ik met die gedachte in op de fameuze belangengemeenschap die het Vlaams Economisch Verbond twee jaar geleden heeft voorgesteld. Vlaanderen en Brussel zouden elkaar kunnen vinden langs economische weg, en langs een aantal andere daarmee verweven beleidsdomeinen. Het verheugt me dat u positief inspeelt op die idee.

Laat ons werken aan een partnerschap met Brussel en met de Brusselse instellingen. Ik spreek niet van gelijkwaardigheid, want dan komen we opnieuw in een institutioneel debat terecht. Zo een partnerschap kan bijzonder belangrijk zijn. Anderen hebben al gezegd dat we de Vlaamse Gemeenschapscommissie niet mogen vergeten. U doet dat ook niet. Ik ga akkoord met de stelling dat grondig moet worden onderzocht wat de financiële situatie van Brussel is, en wat het structureel tekort is. Ik hoop echter ook dat uit uw analyse de juiste besluiten worden getrokken. We zouden wel eens andere standpunten kunnen hebben.

Ik vraag ook uw aandacht voor een belangrijk concreet punt, namelijk de initiatieven in de hoofdstad. U kent mijn stokpaardje. Er wacht 125.000 vierkante meter van de fameuze De Lijn-site in de wijk Kuregem op uw beleid. We hebben een unieke kans om daar een initiatief te nemen. Daarin kan ook het partnerschap een rol spelen. Laat ons niet verantwoordelijk zijn voor het verkommeren van die wijk.

Verder sluit ik me aan bij mevrouw Grouwels inzake de aanwezigheid van de Vlamingen en de Vlaamse instellingen in Brussel. Ik denk bijvoorbeeld aan het versterken van het bejaardenbeleid. U hebt daar zelf ooit initiatieven in genomen.

Ik sluit af met een oproep. Na wat ik hier vandaag heb meegemaakt, denk ik dat de Brusselse Vlamin-

gen opnieuw nood hebben aan onderling overleg, voortgaand op de twintigjarige traditie van samenspraak over de partijgrenzen heen. Vlaams Brussel is volgens mij dan ook rijp voor een vijfde congres voor de Brusselse Vlamingen.

Vanuit het sociaal-cultureel veld moet gehoor worden gegeven aan de impulsen om gelijkstemmigheid te bereiken en de krachtlijnen uit te tekenen. Mijnheer de minister, toen ik het derde congres voorzatz, was u lid van het bureau. De tijden zijn nu opnieuw rijp om nogmaals in die richting te denken en daarin kan Stad en Cultuur een belangrijke rol spelen.

Brussel en de Brusselse Vlamingen verdienen onze aandacht. We vormen slechts een kleine gemeenschap in de hoofdstad en daarom is het belangrijk dat we solidair blijven. We kunnen niet teren op verdeeldheid, en we moeten dan ook al het mogelijke doen om elkaar, ondanks onze partijpolitieke verschillen, terug te vinden. *(Applaus)*

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, het debat over de beleidsnota Brusselse Aangelegenheden is hier in het begin heel hevig gevoerd en eindigt allesbehalve op een anticlimax, wel integendeel.

Ik ken perfect de gevoeligheid die bij velen onder ons leeft over de situatie in de VGC en op het veld. Zoals u weet is momenteel de technische bespreking over de begrotingscontrole in volle gang. Ik heb gemeend een bedrag van 244,4 miljoen frank te moeten vragen op basis van constant beleid, gelet op de berekeningen van de Inspectie van Financiën. Daarin zit een bedrag van 50 miljoen frank voor een eenmalige problematiek, met name de schuld van de Cocof ten aanzien van de VGC in verband met de COVI die blijkbaar als verloren moet worden beschouwd.

Anderzijds heb ik steeds gezegd dat de VGC, gelet op de financiële situatie van de Vlaamse overheid, ook een beleidsruimte moet hebben. Ik ben er zelfs toe bereid daar binnen mijn eigen bevoegdheden een oplossing voor te zoeken. Vorige week vrijdag heb ik aan de Vlaamse regering mijn interpretatie gegeven van de toepassing van de wetgeving op de voorlopige twaalfden, waardoor ik me sterk maak dat elke schrijnende situatie op het terrein een oplossing zal vinden.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Wat de minister hier zonet heeft gezegd, is heel belangrijk. Ik hoop dan ook dat het concreet zal worden gerealiseerd, want in Brussel zit men daarop te wachten. Hiermee zal ook deels worden ingespeeld op de kritiek die door mijn fractie werd geformuleerd.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Lootens-Stael, door de heer Vermeiren, door de heer Van Vaerenbergh en door mevrouw Grouwels en de heer Vandebossche werden tot besluit van de behandeling van deze beleidsnota met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk donderdag 24 februari 2000 om 17 uur zijn ingediend.

De bespreking is gesloten.

Wij zullen op woensdag 15 maart 2000 om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de moties en de beleidsnota houden.

De vergadering is geschorst.

- *De vergadering wordt geschorst om 18.58 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 19.36 uur.*

BELEIDSNOTA Stedenbeleid 1999-2004, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden
– 146 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Stedenbeleid 1999-2004, ingediend door de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden.

De bespreking is geopend.

De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, ik had verwacht om, in navolging van mijn collega's bij de bespreking van de beleidsnota's, eveneens te kunnen zeggen dat de nota Stedenbeleid heel wat ideeën bevat waarin iedereen zich wel kan terugvinden. Ik wou graag zeggen dat over de nieuwe punten niet veel meer uitleg wordt verschaft dan wat reeds in het regeerakkoord terug te vinden is, en dat uit de nota niet blijkt hoe deze regering al die ideeën concreet zal gaan uitvoeren. Het heeft echter niet zo mogen zijn.

Mijnheer de minister, u geeft in uw beleidsnota aan dat u een droom hebt. Daar is op zich natuurlijk niets op tegen – wel integendeel. Het probleem is dat uw droom al eens werd gedroomd door een ander, met name door uw voorganger, de heer Peeters. Bij het lezen van uw beleidsnota bekwam mij, zelfs als nieuwkomer, een groot déjà-vugevoel, aangezien ze in zeer grote mate een samenvatting is van de beleidsdocumenten van de vorige regeringsploeg. Zonder te willen beweren dat u hebt gespiet, vind ik dit toch wel een zeer zwakke prestatie. Dit wil niet zeggen dat ik de inhoud ervan bij voorbaat verwerp. Veel zaken uit uw beleidsnota werden ofwel reeds gerealiseerd, ofwel als niet uitvoerbaar of niet werkbaar ervaren op het terrein. U holt op een aantal vlakken de feiten achterna. Een typisch voorbeeld hiervan is het wonen boven winkels. In verschillende steden heeft men al geprobeerd om dit te promoten, maar mensen gaan niet graag in verlaten winkelstraten wonen.

Andere zaken die in uw beleidsnota werden opgenomen, behoren dan weer uitdrukkelijk tot het takenpakket van de plaatselijke politieke verantwoordelijken en hoeven niet de volle aandacht van een minister weg te dragen. Ik denk hierbij aan het verfraaien van pleinen en straten, het voorzien van groen, de straatverlichtingen enzovoort. Dat zijn taken voor de plaatselijke mandatarissen. Mijn inziens hebben wij als Vlaamse parlementsleden, de taak een totaalbeeld te geven over de wijze waarop het Vlaamse niveau kan bijdragen tot de heropleving van onze steden. We mogen niet in de plaats treden van het plaatselijk bestuur, maar moeten overkoepelend en ondersteunend werken.

Het is essentieel dat er een inclusief beleid wordt gevoerd. Dat is een beleidskeuze die ook in de commissie werd besproken en die u ook uitvoerig in uw beleidsnota naar voren brengt. Het was ook de doelstelling van uw voorganger. De noodzaak om een degelijk inclusief beleid te voeren wordt beklemtoond. U kunt op dit vlak rekenen op de

De Smet

steun van mijn fractie in de commissie. Daarover werden trouwens reeds een aantal afspraken gemaakt.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Ik wil er toch op wijzen dat er reeds schot in de zaak is gekomen. Tot mijn grote verbazing stelde ik vast dat er binnen de Vlaamse administratie geen cel Stedelijk Beleid bestond. Ik geef toe dat op het vlak van de het stedelijk beleid nog bijna alles moet gebeuren.

Toch hebben we reeds een aantal stappen gezet. Zo beschikken we vandaag wel over een cel Stedelijk Beleid. Misschien ben ik bezig met het realiseren van mijn droom.

De heer Bart De Smet : Om een degelijk inclusief beleid te ontwikkelen wilt u een Task Force oprichten om uiteindelijk een Witboek over stedenbeleid op te stellen. Het valt sterk te betwijfelen of dit de meest aangewezen werkwijze is.

Ik geef u trouwens wat raad : als u een stad bezoekt om uw beleid te verdedigen bij de bevolking aan de hand van uw stelling van de Task Force en het Witboek, dan gaat u het best langs de achterdeur naar binnen zodat u zeker weet waarlangs u op de vlucht kunt slaan. Het laatste wat de mensen vragen is nog een studieronde. U kunt op elk stadshuis een kast vol studies vinden. Alles is al eens bekeken, vanuit alle mogelijke invalshoeken. Daarom zou ik u willen aanraden geen tijd te verliezen. De toestand in de steden is bij iedereen goed genoeg bekend. U kunt het best de hand aan de ploeg slaan.

U ziet het werk van de Task Force en het Witboek over een periode van twintig jaar. In de eerste plaats moet ik u feliciteren : u bent de eerste minister – zowel op Vlaams als federaal niveau – die verder kijkt dan het einde van de huidige legislatuur. Zonder afbreuk te doen aan uw streven naar een langetermijnvisie, wil ik u op het volgende wijzen. U spreekt over het verhogen van de kwaliteit van onze steden, het vrijwaren van de kwaliteiten van het platteland, het beschermen van de groene rand rond de stad en tegelijkertijd het lenigen van de huidige woonbehoefte. U geeft aan dat nog enige studie vereist is om dit alles gecombineerd te realiseren. U beschikt hiervoor niet over de nodige tijd. In het huidige tempo van verkaveling en bebouwing van de groene gordels rond onze steden is dit probleem binnen vier of vijf jaar vanzelf opgelost.

De groene rand zal er niet meer zijn. Het komt er nu dus op aan een duidelijk signaal te geven aan onze steden. Langer treuzelen kan en zal alleen maar nefaste gevolgen hebben.

U hebt het in uw nota over de achtergestelde buurten. 'Een grondige sanering van de gehele wijk, de huisvesting, het milieu, de openbare ruimte, het verkeer. Grondig wil zeggen dat ook de leegstand wordt aangepakt, de straten hernieuwd en proper gehouden en de ruimte heringericht.' Dit zal voor vele steden de enige degelijke manier van werken zijn. Er is al enorm veel gebeurd, maar we moeten nu een stap verder gaan en krachtig optreden. De bewoners van de steden moeten op korte termijn een verschil zien. De wijken die wellicht nog enkele jaren moeten wachten op sanering, moeten we enig toekomstperspectief bieden.

Her en der in uw beleidsnota vernoemt u Vlaamse steden. Grote afwezige is Brussel. Ik weet ondertussen dat u een geboren Antwerpenaar bent, maar Brussel is u toch niet onbekend. Vlaanderen mag zijn verantwoordelijkheid niet ontlopen. Tijdens de voorbije legislatuur werd de inspanning via de SIF-gelden aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie verhoogd tot 157 miljoen frank voor het jaar 2000. Vanaf 2002 zal dat bedrag 6 percent bedragen van het vastleggingskrediet dat bestemd is voor het SIF. U moet op deze ingeslagen weg verder gaan. Bent u hiertoe bereid ?

Minister Bert Anciaux : Ja.

De heer Bart De Smet : Dat is een duidelijk antwoord.

Een eerste vereiste om te kunnen werken aan onze steden is natuurlijk het voorzien in de broodnodige financiële middelen. En daar knelt het schoentje, want die middelen ontbreken momenteel. Bij de bespreking van de begroting 2000 bleek duidelijk dat u voor het voeren van een stedelijk beleid niet in extra middelen hebt voorzien. De begrotingscontrole vormt hiervoor een belangrijke toetssteen. U, en de voltallige regering, zult kleur moeten bekennen. Uw geloofwaardigheid inzake stedelijk beleid staat of valt bij de begrotingscontrole.

Minister Bert Anciaux : Ik beschouw de begrotingscontrole niet als het moment om bijkomende nieuwe middelen voor de verschillende beleidsdomeinen te vergaren. De begrotingscontrole dient voor een groot deel voor het opvangen en oplossen van problemen die niet of onvoldoende bekend waren bij het opmaken van de begroting voor 2000.

Anciaux

Ik kan u nu al zeggen dat u ontgoocheld zult zijn. Zoals ik in de commissie heb gezegd, vraag ik voor het stedelijk beleid geen bijkomende middelen. Ik wil eerst de instrumenten degelijk uitbouwen. Van het jaar 2000 wil ik gebruik maken om het SIF te hervormen naar een stedelijk impulsfonds en om het decreet en het onderzoek inzake het stadsvernieuwingsfonds tot stand te brengen. Dit is een bewuste keuze.

De heer Bart De Smet : Niets belet u om, zoals de vorige regering, inspanningen te leveren. Ze heeft toen in moeilijke budgettaire omstandigheden de SIF-middelen aanzienlijk verhoogd. Nu die beleidsruimte er is, stel ik vast dat u de inspanningen niet voort wenst te zetten. De steden zullen daar uiteindelijk de dupe van worden. Het beleid wordt in feite gedurende twee jaar stilgezet. (*Opmerkingen van minister Bert Anciaux*)

U zult dus werken met de begroting van 2001. In 2003 of 2004 zult u de eerste resultaten van het beleid op het terrein zien.

Minister Bert Anciaux : Dat is niet waar. U gaat ervan uit dat er geen middelen zijn. De vorige regering heeft in middelen voor het SIF voorzien. Er was geen politiek akkoord om tijdens de volgende jaren nog bijkomende stimuli in te schrijven. De vorige meerderheid vond dat het doel was bereikt. Ik heb daar begrip voor, maar ik zeg alleen dat we de instrumenten nu beter moeten inzetten. Als dat goed wordt gedaan, ben ik ervan overtuigd dat men geen 2 jaar moet wachten vooraleer men kan zien of er resultaten zijn bereikt.

Ik heb mijn beleidsnota niet vergeleken met die van toenmalig minister Peeters, u hebt dat blijkbaar wel gedaan. Het zou me verwonderen indien daar hetzelfde in zou staan. In de nota staat hoe we een positief stedenbeleid tot stand willen brengen. Ik heb dat tot nu toe, met alle respect, niet gezien. Het stadsvernieuwingsfonds bestond niet in het verleden. De hervorming van het SIF werd niet doorgevoerd.

Ik begrijp uw vergelijking dus niet, u maakt het zich te gemakkelijk.

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer De Smet, het verbaast me dat u zegt dat het beleid 2 jaar zou stil liggen. Het was de verdienste van de vorige regering om via het SIF aanzienlijke middelen vrij te

maken voor de gemeenten en steden. In de commissie is duidelijk gebleken dat nu eerst werk moet worden gemaakt van een duidelijke evaluatie. Onder meer door de versnippering van de middelen over veel te veel initiatieven zijn er nu zoveel problemen. Het is dan ook goed dat we een nieuw concept uitwerken en pas daarna de middelen verhogen.

Het belangrijkste is nu het SIF te evalueren, na te gaan hoe de gemeenten de zaken hebben aangepakt en hoe de versnippering kan worden tegengegaan.

De heer Bart De Smet : Mijnheer Holemans, de beste dienst die we de mensen uit de steden en de achtergestelde buurten kunnen bewijzen, is op korte termijn nog krachtadiger laten zien dat het ons menens is de problemen en de moeilijke levensomstandigheden aan te pakken. Ze hebben geen nood aan studies, evaluaties en dies meer. Ik besef dat die noodzakelijk zijn.

Mijnheer de minister, in een persverklaring hebt u gezegd dat u een engagement hebt op 8 oktober. Indien u daar niet in slaagt, zou u dat aanvoelen als een mislukking.

Minister Bert Anciaux : Ik heb gezegd dat ik voor mezelf een evaluatie maak op het einde van de rit. Dan heb ik het niet over 20 jaar, want zolang houd ik het niet uit. Ik heb ook gezegd dat ik de verantwoordelijkheid niet kan doorschuiven naar anderen. Binnen mijn portefeuille heb ik een groot aantal bevoegdheden. Het zal grotendeels van mezelf afhangen of er resultaten worden geboekt in de steden.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de minister, een belangrijk punt in uw beleidsnota is het ontbreken van elke verwijzing naar decentralisatie in de grote steden. Aangezien dit onder uw bevoegdheid valt, is dit toch op zijn minst merkwaardig. Grote steden kunnen nu het beleid dichter bij de burger brengen. Ik had gehoopt dat u in uw beleidsnota een aantal accenten zou leggen om die mogelijkheid te ondersteunen.

Samen met uw federale collega, de heer Picqué, wacht u nog een belangrijke taak. In uw nota geeft u een aantal maatregelen aan : het fiscaal interessant maken van het wonen in de stad, het opnieuw bekijken van het kadastraal inkomen, enzovoort. U moet daarover overleg plegen met de federale overheid. Ik hoop dat u hierin slaagt. U kunt in elk geval rekenen op onze steun. Ik heb wel mijn bedenkingen, gelet op de initiatieven die de heer Pic-

De Smet

qué op eigen houtje neemt binnen een authentieke Vlaamse bevoegdheid, namelijk het beleid inzake steden en gemeenten.

Heel wat zaken blijven nog onbesproken. Binnen de commissie zullen we waarschijnlijk nog verder kunnen discussiëren over deze materie. We zullen uw beleid met argusogen volgen. Inderdaad, wanneer u zegt dat uw droom blijft bestaan, dan behoort dromen in de politiek nog steeds tot de mogelijkheden, op voorwaarde dat er werk wordt van gemaakt.

Minister Bert Anciaux : Ik kon niet begrijpen dat ik als Brusselaar in mijn beleidsnota niet naar Brussel zou verwijzen. Ik nodig u uit er even pagina 12 en pagina 18 op na te slaan.

De heer Jan Penris (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mocht ik me hebben beperkt tot de bespreking van de conclusie van deze beleidsnota, dan zouden we snel klaar zijn met de bespreking. Dan kon ik me beperken tot de vaststelling dat de minister gewoon verder wil gaan studeren. U zegt namelijk dat er een plan moet worden opgesteld dat wordt gedragen door de bevolking. De minister zal daarvoor een denktank samenstellen, bestaande uit experts, beleidsverantwoordelijken en vertegenwoordigers uit het maatschappelijk middenveld. Zij krijgen de opdracht een witboek samen te stellen met analyses en vooral aanbevelingen voor het stedenbeleid van de eerstvolgende twintig jaar.

De heer Bart De Smet heeft hier eveneens op gealludeerd. Als dit het stedelijk beleid is dat vandaag moet worden besproken, dan zou dit een uiterst korte bespreking worden. Gelukkig gaan aan deze conclusie een twintigtal bladzijden vooraf met, op zijn zachtst gezegd, een aantal interessante suggesties.

De heer Van Wallendael begon zijn toespraak met de notie dat zelfs het Vlaams Blok akkoord zou kunnen gaan met wat in deze beleidsnota te lezen staat. Zelfs het Vlaams Blok vindt zich gedeeltelijk terug in deze beleidsnota.

U snijdt in deze beleidsnota vier thema's aan. Het eerste thema is belangrijk, en nieuw voor deze regering : het thema veiligheid.

Het tweede thema behelst de vaststelling dat de steden niet leefbaar zijn en onvriendelijk zijn voor de gezinnen. Hier worden een aantal maatregelen

voorgesteld. Ten derde : er wordt vastgesteld dat de fiscale druk in de steden te hoog is om nog aantrekkelijk te zijn. Ook daar worden een aantal voorstellen geformuleerd. Ten vierde : er wordt aan gedacht om het netwerk van kleine en middelgrote ondernemingen terug naar de steden te halen.

Ik bekijk het voor mij veruit interessantste aspect, het veiligheidsaspect. Het is de eerste keer dat de regering erkent dat veiligheid een belangrijk aspect is in het stedelijk beleid. In uw regeringsverklaring werd dit nog niet met evenveel woorden gezegd. Ik heb er toen de aandacht op gevestigd dat hier rekening mee moest worden gehouden, wat u toen bevestigd hebt. Uw collega beweerde dat dit tot de federale bevoegdheden behoort. Maar u houdt het wel in gedachten, wat ik zeer positief vind. U denkt niet enkel aan het zogenaamd subjectieve onveiligheidsgevoel, maar eveneens aan de werkelijk bestaande onveiligheid. Ik citeer pagina 7 van uw beleidsnota : 'De reële onveiligheid moet fors dalen.' Ik ben het daar volledig mee eens. Niet enkel de kleine criminaliteit, het vandalisme en de verkeersagressie, maar ook de grote criminaliteit is van belang. De steden krijgen niet enkel te maken met kleine criminaliteit, met vandalisme of verkeersagressie. De steden, zeker de grote, hebben ook te maken met grote, gevaarlijke vormen van misdadigheid. Ook daartegen moet iets worden ondernomen. Ik heb de indruk dat u daar iets wenst aan te veranderen. Enkele dagen geleden las ik een ontluisterend verhaal van twee Antwerpse stadswachten, die een bepaalde wijk niet langer durfden te betreden. Het schipperskwartier, waar ikzelf een tijd heb gewoond, is voor deze mensen verboden terrein geworden. Ze worden er geconfronteerd met misdadigers. Die zijn gewapend, en specialiseren zich in pooierschap, wapenhandel of drughandel. Ook dat zijn problemen waarmee de steden – en zeker de grote steden Antwerpen en Brussel – te maken hebben. Uit de aanzet die ik op bladzijde 7 vind, onthoud ik dat de minister bereid is om voor dat soort van criminaliteit oplossingen voor te stellen. Zo stelt hij in concreto voor om lokale veiligheidsplannen uit te werken. Mijn partij kan zichzelf daarin voor een stuk herkennen. Over de details heb ik het hier niet ; dat zou ons te ver leiden.

Uw tweede grote doelstelling is het meer gezinsvriendelijk maken van de steden. U doet een aantal interessante suggesties. U bent de eerste minister die zegt dat gezinnen in de steden huisjes met tuintjes en garages moeten krijgen. Ik wilde bijna dat ik dit zelf had gevonden. Waarom gaan de gezinnen uit de steden weg ? Ze doen dat omdat die steden onveilig zijn, maar ook omdat ze op zoek zijn naar

Penris

een huisje met een tuintje en een garage. En dat vindt men niet in de stad, maar op de buiten, in de groene rand. En als ze dat daar niet vinden, dan bouwen ze het wel. De heer Van Wallendael schudt neen, maar hij heeft geen kinderen meer ten laste. Mensen zoals de heer Van Wallendael of mensen die nog geen kinderen hebben, blijven in de stad wonen. Maar de steden zouden ook aantrekkelijk moeten zijn voor kinderen, en voor volwassenen met kinderen. En die gezinnen hebben nood aan huisjes met tuintjes en garages.

Minister Bert Anciaux : Dat van die garages heb ik niet zo dikwijls gezegd, hoor !

De heer Jan Penris : U hebt dat toch twee keer gedaan. En u zegt dat met reden. De mensen moeten hun wagen mee naar de stad kunnen nemen. De woonmaatregelen die u op bladzijde 10 van uw nota voorstelt, dragen de volledige goedkeuring weg van het Vlaams Blok. Daar kijkt u van op, niet ?

Ik vraag me alleen maar af hoe u wilt waarmaken dat het wonen in de stad goedkoper wordt dan het wonen in de Rand. Dat moet u ons eens uitleggen. Als u daarvoor een toverformule hebt, dan stijgt u in mijn achting.

Minister Bert Anciaux : We hebben het daarover vandaag al gehad. Dat is allemaal niet zo moeilijk. Iemand heeft hier gesproken over de fiscaliteit, het kadastraal inkomen en de aanvullende gemeentebelasting. Een aantal van die instrumenten hebben we nog niet in handen. Maar het gaat in elk geval om efficiënte instrumenten.

De heer Jan Penris : U kent de toverformule, maar hebt het toverstokje niet in handen.

Minister Bert Anciaux : Ik heb het toverstokje niet in handen. Een andere mogelijkheid bestaat erin renteloze renovatielingen voor de steden ter beschikking te stellen.

De heer Jan Penris : Ik volg u daarin voor een groot stuk. Er zijn op dit ogenblik huisjes met tuintjes en garages in de steden te koop. Maar een doorsneegezin kan dit niet betalen. Dat is alleen voor de bestbetaalden weggelegd. Als u dat wilt democratiseren, is er gewoon nood aan meer huisjes met tuintjes en garages in de steden. En dat impliceert dat u bepaalde wijken moet hertekenen. Sommige stadsgedeelten moeten worden herkaveld, of platgegooid en helemaal opnieuw worden

opgebouwd. Met welke toverformule wilt u dat aanpakken ? Wilt u dat met het fameuze Stadsvernieuwingsfonds doen ?

Minister Bert Anciaux : Ik oriënteer me eerder op renovatie dan op het platsmijten en opnieuw opbouwen. In elk geval kan het Stadsvernieuwingsfonds daarin een belangrijke rol spelen. We gaan er ook van uit dat niet enkel de overheid initiatieven zal nemen. Het systeem van de huursubsidies zal daaraan bijdragen. Die subsidies zullen niet worden uitgekeerd voor het huren van woningen in slechte staat. Die subsidies zullen ertoe bijdragen dat men kwaliteit aanbiedt.

De initiatieven inzake gratis renovatie zetten ook privé-mensen aan om initiatieven te nemen om te gaan renoveren. Eén toverformule of één toverstokje bestaat natuurlijk niet. Er zullen verschillende manieren zijn, en de combinatie ervan kan ertoe leiden dat de situatie in de kern van die steden opnieuw leefbaar wordt.

De heer Jan Penris : Ik hoop het met u, mijnheer de minister.

De voorzitter : De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de minister, uw renteloze renovatielingen zullen een zeer handig instrument blijken. Zo kunnen onze steden opnieuw aantrekkelijk worden. Bovendien zullen jonge mensen er misschien effectief een woning kopen. Ik denk wel dat u daar selectiever mee zal moeten omspringen en in de centrumsteden bepaalde wijken moet selecteren. Dit moet meer welomlijnd gebeuren : in de probleebuurtten van die vijftien steden, en niet op heel het grondgebied. Zo komen er middelen vrij voor andere steden : kleinere steden, centrumsteden en centrumgemeenten hebben ook achtergestelde buurten. Misschien kunt u zo met dezelfde middelen meer bereiken.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Uit de praktijk die we in 2000 tot stand zullen brengen, willen we lessen trekken, zodat we vanaf 2001 met een verfijnder instrument kunnen werken. Dan kunnen we inderdaad naar die kankerplekken in de stad gaan. Deze moeten echter juist kunnen worden afgebakend. Commissieleden hebben al gewaarschuwd voor het gevaar van ongelijkheid. Mensen die in dezelfde woonsituatie verkeren, moeten een beroep kunnen doen op dezelfde maatregelen. Ongelijkheid zou tot vernietigingen kunnen leiden. We moeten die probleemgebieden dus met de juiste juridische ar-

Anciaux

gumenten afbakenen, en over dat instrument beschik ik vandaag nog niet. Daarom neem ik de steden als juridische entiteit én als omschrijving.

De heer Bart De Smet : Vroeger bestond het systeem van de herwaarderingsgebieden.

De heer Jan Penris : Ik stel voor dat we, voor we verder over die instrumenten en de verdere saneringspolitiek van onze steden discussiëren, wachten op het moment dat we in de commissie over dit onderwerp van wal zullen steken. Het moet mij trouwens van het hart dat we deze beleidsnota's het best in de commissies hadden behandeld. Dan zouden ze met meer elan en enthousiasme behandeld zijn.

Sanering brengt mij ook bij de leegstandspolitiek. De minister doet een aantal voorstellen over leegstand. Ik wil wel twee waarschuwingen geven. Ten eerste is niet alle leegstand vrijwillig gekozen. Daarom moet het beleidsinstrument een onderscheid maken. Er staan een aantal panden in de grote steden leeg omdat men ze niet meer kwijt geraakt. Het gaat vaak om panden die in goede staat verkeren, maar waarvoor huurders noch kopers komen opdagen. Ik denk niet dat het de bedoeling mag zijn van gelijk welk beleidsinstrument om de eigenaars van dat soort panden te straffen.

Ten tweede zijn er ook een aantal panden die men niet meer kwijt zal geraken omdat ze structureel zodanig geconcipieerd zijn dat ze in onze moderne samenleving niet meer interessant zijn. Een aantal middeleeuwse bovenverdiepingen in oude steden bijvoorbeeld zijn niet meer geschikt voor bewoning. In mijn eigen stad zijn deze gebouwen op de leegstandlijst gesukkeld. Ook dat mag niet de bedoeling zijn.

Collega's, de derde grote denklijn van de minister handelt over fiscaliteit. En hij heeft inderdaad gezegd dat de fiscale druk vaak hoger is in de steden dan in de randgemeenten, waar sowieso al kapitaalkrachtige bevolkingsgroepen verblijven. Het enige middel dat zowel de minister als ikzelf zien om aan die ongelijkheid iets te doen, is het inroepen van de hulp van de federale instanties. De minister beschikt nochtans over een klein bijsturend instrumentje, namelijk het Gemeentefonds.

Mijnheer de minister, ik heb in de beleidsnota gelezen dat u wat dit betreft ook wat initiatief wilt

tonen. U wilt het Gemeentefonds meer middelen geven. De gemeenten zullen dit mijns inziens enkel kunnen toejuichen. U wilt ook de binnen het Gemeentefonds gehanteerde verdeelsleutel herzien. U hebt hiervoor ongetwijfeld uw redenen, maar ik vind de door u vooropgestelde datum ongelukkig gekozen. U wilt de verdeelsleutel pas na de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2000 herzien. Ik vrees evenwel dat die herziening op dat ogenblik zal gebeuren à la tête du client. De heer Van Wallendael heeft het daar deze middag al over gehad. Als er objectieve gronden zijn om de verdeelsleutel te herzien, moet men dit ook voor de gemeenteraadsverkiezingen durven. Dit zou mensen ervan weerhouden om de verdeelsleutel in functie van eventuele verkiezingsuitslagen te herzien. Ik neem aan dat u mij begrijpt. (*Hilariteit bij de heer Tuur Van Wallendael*)

Ik wil het ten slotte nog even over middenstand en economie hebben. Ik ben het eens met uw vaststelling dat heel wat middenstandsactiviteit uit de binnenstad wegtrekt en zich in de rand in zogenaamde megawinkelcomplexen vestigt. Dit is een betreurenswaardige evolutie, want de aanwezigheid van een middenstandsweeffel geeft een stad meerwaarde en kan sommige mensen ertoe brengen om opnieuw in de stad te komen wonen of om er minstens te blijven wonen. De onmiddellijke aanwezigheid van winkelvoorzieningen geeft de mensen een reden minder om de stad te ontvluchten.

Op de vraag waarom de middenstand uit de stadskernen wegtrekt, kan men verschillende antwoorden geven. Sommige middenstanders ontvluchten de stad vanwege de hier reeds aangehaalde onveiligheid. Velen trekken echter weg omdat hun winkels gewoonweg onbereikbaar zijn geworden. Wegens tijdgebrek zal ik het probleem van de mobiliteit hier niet meer ten volle kunnen bespreken, maar ik zou toch één zaak willen bepleiten die ik in de beleidsnota mis.

Steden moeten bereikbaar zijn, zowel voor de middenstanders zelf, als voor hun klanten en voor hun leveranciers. Ze moeten uiteraard bereikbaar zijn met het openbaar vervoer, maar ook – en dat kan niet genoeg worden herhaald – met de wagen. Men gaat immers niet winkelen met de tram of met de bus. Ik zie u, mijnheer de minister, nog niet met bakken bier, dozen Pampers of tonnen Dixan de bus opkruipen. De meeste mensen doen – spijtig genoeg – voor hun grote aankopen nog steeds een beroep op de wagen. Dit betekent dat er in de stad een verkeersbergingsmogelijkheid moet zijn. Er

Penris

moet worden voorzien in de mogelijkheid om al die wagens in de onmiddellijke omgeving van de winkels te stallen.

Dit komt in de beleidsnota echter niet aan bod. Deze regering zou, uiteraard in overleg met de stedelijke overheden, zelf een parkeerbeleid moeten voeren. Dit zou een interessante aanvulling op de huidige situatie vormen. U, mijnheer de minister, draagt hierin een verantwoordelijkheid. Als dit in Nederland en in bepaalde Duitse steden zoals Aken en Keulen kan, dan moet dit in Vlaanderen toch ook kunnen.

Bij wijze van algemeen besluit wil ik mij aansluiten bij de woorden van de heer Van Wallendael. De beleidsnota Stedelijk Beleid kan – zij het met de nodige nuances – de goedkeuring van het Vlaams Blok wegdragen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op een uur dat de stad wat mij betreft net boeiend wordt, zal ik proberen mijn betoog kort te houden. Ik zal de mij toegewezen spreektijd van tien minuten niet ten volle benutten om te zeggen wat ik allemaal goedkeur in deze beleidsnota, maar toch wil ik hier drie punten naar voren brengen. Ik wil één sterk punt in de nota extra in de verf zetten, ik wil één lacune aanduiden en ik wil één suggestie geven.

Ik zal beginnen met het sterke punt. Een aantal maatregelen, waaronder het SIF, zijn heel goede zaken die jammer genoeg een beetje te veel versnipperd zijn. In de ene wijk wordt een buurtcentrum ingeplant, in de andere wijk wil men een plein opnieuw aanleggen, en elders gebeuren nog andere dingen. De mensen uit die verschillende buurten zien dat een aantal zaken ten goede veranderen, maar ze hebben niet het gevoel dat er een nieuw elan wordt gecreëerd waarbij ze echt worden betrokken. Het sterke punt is dat wordt gewerkt op het niveau van een wijk of buurt. Men zou samen met de mensen uit die wijk of buurt eens moeten nagaan hoe bijvoorbeeld met 100 miljoen frank de grote problemen kunnen worden aangepakt. Vaak worden ingewikkelde methodes opgezet om de mensen te ondervragen. Daar vloeien dan tal van maatregelen uit voort waarvoor echter niet in een budget is voorzien. De frustratie wordt gewoon ge-

cultiveerd. In die zin is buurtgericht werken heel belangrijk.

Het herwinnen van de binnenstedelijke economie is ook een heel positief punt uit de beleidsnota. In de jaren zestig kende men een scheiding van functies : industriegronden buiten de stad en daarnaast de verkavelingen voor de rijken. Het gevolg was dat de stad totaal verarmd achterbleef. De ontwikkeling van de buurtgebonden economie is essentieel, maar vergt een moedig beleid. Men moet de mensen immers duidelijk maken dat de economische activiteit in hun wijk belangrijk is en dat dit ook enige hinder met zich meebrengt. Dit kan natuurlijk niet los worden gezien van het culturele. Uw twee pijlers, de kunstpijler en de sociaal-culturele pijler zijn beide even belangrijk. De sociaal-culturele pijler is vooral belangrijk als we deze wijken willen versterken.

Wat me wel stoort in de beleidsnota is de passage waarin staat dat de bewoners moeten worden giconsulteerd. De tijd dat mensen gehoord willen worden tijdens een hoorzitting, is voorbij. We hebben iets anders nodig.

Ik wil ook even wijzen op een lacune in de beleidsnota. Duurzame ontwikkeling is een belangrijke doelstelling uit het regeerakkoord. Deze ecologische component heb ik echter niet teruggevonden in de beleidsnota. Ik heb wel iets gevonden over groen en milieu. Na de Conferentie van Rio in 1992 is Agenda 21 ontstaan. Daar is een lokale Agenda 21 uit voortgevloeid op gemeentelijk vlak. Alleen al in Europa zijn daar 800 gemeenten mee bezig. De bekendste voorbeelden in Vlaanderen zijn Hasselt en Leuven. In Gent werkt men met een duurzaamheidsbarometer. Er zijn heel wat zaken in uw beleidsnota die ook deel uitmaken van Agenda 21. Ik beweer dan ook niet dat u daar niets voor doet, maar dit had een verbindend concept kunnen zijn. Het verbaast me dan ook dat ik in uw nota geen ecologische component terugvind. Anderzijds heb ik met interesse kennis genomen van uw Breughelproject voor de Brusselse Rand waarin het ecologische aspect juist heel sterk aanwezig is.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Holemans, u hebt gelijk. Dit is inderdaad een lacune. We hebben het daarover gehad, maar het staat er niet in. Ik engageer me ertoe dit via het actieprogramma op te lossen.

De heer Dirk Holemans : Dat is genoteerd. Ik wil eindigen met de volgende suggestie. U pleit voor een witboek voor steden. Dat is een interessant idee. Alleen was ik enigszins verbaasd toen ik las wie u als auteurs wilt engageren. Ik heb de volgende groepen teruggevonden : experts, beleidsverantwoordelijken voor de grote steden, vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld en buitenlandse experts. Mij lijkt die selectie van auteurs iets te eng. Volgens mij ontbreken er namelijk twee groepen.

Ten eerste ontbreekt de creatieve kunstensector. In de laatste Knack lees ik bijvoorbeeld wat er op dat vlak allemaal in Brussel gebeurt. De kunstenaars proberen bijna als antropologen te beschrijven wat er reilt en zeilt in de Brusselse wijken. We moeten die artiesten de kans geven om ook hun visie op de stad te geven. Ten tweede ontbreken natuurlijk ook de bewoners zelf. Daarvoor verwijs ik naar het armoederapport. Dat is een belangrijke inbreng geweest voor het beleid. Een witboek is dus zeker en vast een goed idee, maar men moet ook de creatieve krachten aan het woord laten. Daarnaast moet men ook de mensen zelf, met hun eigen levensverhaal, aan het woord laten. Op die manier krijgen we vernieuwing.

Met alle respect, de experts en de beleidsverantwoordelijken van grote steden hebben al veel dingen geschreven. Daar kijk ik dus niet echt meer naar uit. Ik kijk wel nog met plezier en met veel verwachting uit naar wat creatieve geesten en de mensen zelf hierover te vertellen hebben.

Mijnheer de minister, ik kijk met interesse uit naar de uitvoering van uw stedenbeleid. Vandaag heeft er iemand de opmerking gemaakt dat er een verschil is tussen de woonplaatsen van de vorige en van de huidige minister. Wat mij betreft, is dat een schitterende zaak. Ik hoop dat dit ook in de toekomst tot positieve resultaten mag leiden. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de Vlaamse regering heeft het belang en de noodzaak van een stedenbeleid duidelijk begrepen. Dat was al te merken in het regeerakkoord, dat we enige tijd geleden hebben goedgekeurd. Ook het feit dat deze beleidsnota hier nu voorligt, is een duidelijk teken.

Dit mag ons echter niet verwonderen. Het feit dat hier een stedenbeleid moet worden gevoerd, is im-

mers deels ook de resultante van een wereldwijd fenomeen. Een overgroot deel van de mensen op aarde woont inderdaad in steden. Die tendens zet zich nog altijd door. Daarnaast is er ook een internationaal migratiefenomeen aan de gang, dat vooral een weerslag heeft op de steden. Statistisch gezien zullen immigranten in eerste instantie immers vooral in de steden verblijven.

Niets wijst erop dat deze evolutie zal stilvallen. Wilens nillens wordt de stad de samenlevingsvorm van de volgende eeuw, als ze dat al niet in de voorbije eeuw was. Enigszins hoogdravend, maar zeker en vast terecht, kunnen we dan ook zeggen dat de kwaliteit van onze democratie ook kan worden gemeten aan de mate waarin ze de stedelijke uitdagingen aangaat en de stedelijke problemen oplost.

De beleidsnota heeft duidelijk enkele sterke punten. Ik zal die in vogelvlucht overlopen. Er is een goede analyse. Ook hier wordt de methodiek van de strategische planning gehanteerd. Er wordt in de steden ook uitdrukkelijk ruimte gemaakt voor de jeugd. Daarnaast is er ook de centrale functie van een sociaal huis als instrument om mede een stedelijk beleid tot stand te brengen. Ook dat is een goede zaak. Het feit dat er überhaupt een beleidsnota Stedenbeleid voorligt als horizontale nota doorheen de verschillende ministeriële bevoegdheden, is hoe dan ook een vooruitgang.

Ik word nu wel iets kritischer. Alles staat of valt natuurlijk met de coördinatie. Een eerste mogelijkheid – wat we niet hopen en ook niet denken – is dat de coördinatie waarvan in de nota sprake is, niet meer dan een lege doos zou zijn. In dat geval kunnen we uiteindelijk alleen terugvallen op het SIF als enige echte hefboom. Dat SIF is belangrijk, maar toch te zwak om een stedenbeleid echt in beweging te krijgen. Een andere mogelijkheid, waar we naar streven, is dat de coördinatie echt de begeleiding zou zijn van een bundeling van de diverse departementen. Dan is er een stedenbeleid dat die naam waardig is. In dat verband, mijnheer de minister, is het nuttig dat u in uw antwoord enige duidelijkheid schept over het budget waarover het gaat. We weten dat dit tijdens deze bespreking nog niet echt aan de orde is. Maar hier hebben we te maken met een virtueel budget. De diverse ministers moeten, althans volgens onze fractie, in hun departementen een bijdrage leveren om een stedenbeleid mee tot stand te brengen. Voor mij werd het reeds gezegd : met ministers die in kleinere en grote steden zoals Brussel, Antwerpen, Gent, Tongeren, Hasselt, Lier en Brugge wonen, neem ik aan dat de noodzaak van een stedenbeleid mét een financieel kostenplaatje niet echt een probleem kan

Gatz

vormen. Ook inzake de notie van het stadsvernieuwingsfonds die in de beleidsnota aan de orde komt, rijzen enkele vragen. Zo is het niet meteen duidelijk over hoeveel geld het gaat, hoe dit fonds wordt gevoed, wie het beheert en welke de relatie is van dat fonds tot andere instrumenten die de minister wil aanwenden.

Verder moeten er ons inziens een aantal randvoorwaarden worden vervuld, wil men een echt stedenbeleid tot stand brengen. Zo moet nu of later het debat worden gevoerd over de relatie tussen stad en rand, tussen stad en ommeland. Men kan zich afvragen hoe men van een stedenbeleid kan gewagen en een dergelijk beleid kan voeren zonder de discussie te voeren over de vraag hoe men de verstedelijking van de stadsrand een halt kan toeroepen door allerlei ontradende maatregelen. Het is immers mijn overtuiging – en daarin ben ik niet eens origineel – dat een stad en het gebied dat rond die stad ligt communicerende vaten zijn. Een stedelijk beleid moet, zoals de minister in zijn nota stelt, een communicatief beleid zijn. Er moet een maatschappelijk draagvlak worden gecreëerd. Deze discussie kan daar een sleuteldiscussie bij worden.

Daarbij aansluitend rijst de vraag : wat met de zogenaamde Vlaamse ruit in het ruimtelijke-orderingsconcept van de huidige en de vorige Vlaamse regering ? In het RSV spreekt men van een gebied tussen de steden Antwerpen, Gent, Brussel en Leuven. Op zichzelf is dat geen doelgebied van deze beleidsnota, omdat men zich daar concentreert op een vijftiental Vlaamse kernsteden. Maar toch wordt dit gebied op het vlak van ruimtelijke ordening wel ingekleurd als stedelijk gebied. Er moet dus opheldering komen over de verhouding tussen die Vlaamse ruit en wat er nu gebeurt met deze beleidsnota.

Het is eveneens nodig dat er een constructieve relatie totstandkomt tussen het Vlaamse beleid en het federale niveau. Het werd reeds gezegd : veel hefboomen om een echt stedenbeleid tot stand te brengen zijn fiscaal van aard. Die maatregelen zijn nu eenmaal noodzakelijk op het federale niveau, als een flankeringsbeleid van het Vlaamse stedenbeleid.

Dan zijn er de randvoorwaarden inzake het bestuurlijke kader. De vorige Vlaamse regering had een interessant rapport besteld bij een commissie voor bestuurlijke vernieuwing geleid door professor De Rynck. Daar is ook heel die discussie over

stadsgemeenschappen begonnen. Dat is natuurlijk een element dat wat gekneld zit tussen Binnenlandse Aangelegenheden en Stedelijk Beleid. Er wordt niet meteen op ingegaan in de beleidsnota. Dit gesprek zullen we moeten voeren.

Dan wil ik nog ingaan op twee kleine punten van een heel andere aard. Het zou goed zijn mocht de Vlaamse regering wat ik een loftbeleid zou willen noemen, kunnen voeren. We moeten ons daar niet te veel van voorstellen : het gaat niet over zeer grote hoeveelheden onroerende goederen waarmee men heel wat mensen kan aantrekken. Maar aan de andere kant merken we toch dat er een groeiend publiek is voor die vorm van wonen in de stad. Men zou daar met een stimulerend beleid op kunnen inspelen, zonder meteen allerlei reglementen op te stellen.

Een tweede zaak betreft de notie van publiek-private samenwerking waarmee ik hier als parlements lid kennis heb gemaakt. Als ik zie dat in mijn stad – en ik neem aan dat dit niet anders is in de andere Vlaamse steden – vooral door privé-promotoren wordt geïnvesteerd in appartementsgebouwen, omwille van het rendement, dan stel ik me de vraag of de Vlaamse regering niet meer moet investeren in eengezinswoningen. Natuurlijk moet er terzake een mengeling bestaan : er zijn mensen die in een appartement willen wonen, maar veel andere mensen zouden in de stad blijven, mochten ze een betaalbare en kwalitatief goede eengezinswoning kunnen verwerven.

We hoeven het warm water niet uit te vinden, u zult zich ook die bedenking hebben gemaakt bij het opstellen van deze nota. Er zijn voorbeelden van hoe het kan en van fouten die anderen hebben gemaakt. We kunnen daar eventueel uit leren en ze als inspiratie gebruiken. In Nederland bijvoorbeeld wordt sinds enkele jaren een echt stedenbeleid gevoerd. We moeten daar echter ook de bedenking bij maken dat de middelen die ervoor worden ingezet, nog iets hoger liggen dan het virtueel budget dat hier tot stand kan komen als alle ministers de inspanning doen die we van hen mogen verwachten. Toch is het een nuttige leidraad.

Een ander voorbeeld is het town center management dat men kent in Engeland en in andere Angelsaksische landen. Ook dat kan ons tot voorbeeld strekken. In de beleidsnota heb ik daar enkele noties van teruggevonden. We hoeven het echter niet altijd zo ver te zoeken. We kunnen ook eens kijken naar de ervaring die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest sinds een jaar of acht heeft met wijkcontracten. Dat is een voorbeeld van PPS, althans in

Gatz

het concept. In bepaalde wijken werden tientallen miljoenen gepompt. De PPS was daar echter niet altijd wat men ervan verwachtte. Het is vooral de overheid die met succes heeft geïnvesteerd. Er zou eens kunnen worden nagegaan waarom de privé-sector niet altijd is gevolgd.

Ik besluit mijn betoog met de hoofdlijnen ervan. Uw beleidsnota legt het fundament vast dat een Vlaams stedenbeleid kan dragen. Wat daarop zal worden gebouwd, hangt echter niet enkel af van de minister van Stedelijk Beleid, maar van de hele Vlaamse regering. (*Applaus*)

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Collega's, ik dank u voor uw bijdragen met betrekking tot de beleidsnota Stedenbeleid. Ik ben me ervan bewust dat de eigen instrumenten nog niet optimaal zijn. Met name het Sociaal Impulsfonds moet grondig worden hervormd en er een stadsvernieuwingsfonds moet nog worden ontwikkeld. De heer Gatz zei terecht dat de coördinatie ongetwijfeld belangrijk zal zijn. Dat virtueel budget waarvan de steden gebruik zouden kunnen maken als iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt, mag geen virtueel budget blijken noch blijven.

In de komende vier weken wordt een actieprogramma opgesteld via interkabinettenwerkgroepen, via bilaterale contacten tussen mijn kabinet en andere kabinetten, via de zogenaamde Isosif en via vergaderingen van de administratie met de betrokkenen uit de verschillende departementen. Een en ander wordt gecoördineerd door de nieuwe cel Stedelijk Beleid. Er worden actiefiches opgemaakt per bevoegdheid, per minister en per actie. Daarin worden niet alleen mooie projecten voorgesteld, ze bevatten ook een becijfering, waarin de bevoegde kabinetten, ministers en departementen zich engageren om budgetten voor dit jaar en voor de volgende jaren ter beschikking te stellen van nieuwe acties in de steden.

Ik zal dit actieprogramma op 7 april 2000 voor het eerst voorstellen aan de Vlaamse regering. Ik zal vanzelfsprekend ook de commissie inlichten. Het is een eerste oefening om elk op zijn terrein deze horizontale bevoegdheid ernstig te nemen. Huisvesting is uitdrukkelijk in het regeerakkoord opgenomen als een prioriteit van de Vlaamse regering.

Stedelijk beleid is ook een van die prioriteiten. Toch bestaat een bepaalde angst, zelfs binnen de regering en de meerderheid, dat een ernstige inspanning ten aanzien van de steden een tegenreactie zou oproepen. Men verwijst naar de oppositie van de christen-democraten en vreest voor een opstand van het platteland tegen de inspanningen voor de steden. Ik heb daar echter in de uiteenzettingen van de oppositieleden niets van gemerkt, ook niet in de commissie.

Toch voel ik argwaan. Het zal niet de eerste keer zijn dat men in een regeerakkoord iets prioritair noemt, om dan bij de uitvoering te zeggen dat dit geen problemen mag teweegbrengen bij de niet-prioritaire zaken. Het stedenbeleid kan trouwens niet worden losgekoppeld van een duidelijke visie op het platteland.

Ik wens nogmaals te benadrukken dat het actieprogramma en de actiefiches annex budgetten voor mij een eerste toetssteen vormen en ik vraag dan ook aan het parlement dat het daartoe de nodige impulsen aan de regering blijft geven.

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Kan de minister nog iets zeggen over de samenstelling van de redactie van dat Witboek ?

Minister Bert Anciaux : U weet dat ik een grote voorstander ben van het betrekken van kunstenaars en de bewoners zelf. Ik verontschuldig me ook voor mijn verkeerde woordkeuze. In plaats van het woord 'contacteren' had ik het moeten hebben over het mee participeren van de bewoners aan de projecten. Zonder participatie, betrokkenheid en engagement van de bewoners bouwen we op drijfzand. Dit is dus een absolute noodzaak.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Vermeiren, door de heer Gatz en door de heer De Smet werden tot besluit van de behandeling van deze beleidsnota met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk donderdag 24 februari 2000 om 17 uur zijn ingediend.

De bespreking is gesloten.

Voorzitter

Wij zullen op woensdag 15 maart 2000 om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de moties en de beleidsnota houden.

MOTIE VAN ORDE**Voorafgaande vraag over de toepassing van de procedure**

De voorzitter : Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van ons Reglement heeft de heer Van Hauthem bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, ik vraag me af of deze werkwijze nog zin heeft. Hoe kan men nu zes beleidsnota's op één namiddag plaatsen ? Heeft dit alles wel nog zin ? De bevolking heeft hier niets aan. Zowel de regering als het parlement dienen zich eens goed te beraden over de wijze waarop ze hun werkzaamheden organiseren. Dit is werkelijk kafkaïens. We zitten hier allemaal te wachten tot we ons zegje mogen doen en ondertussen moet het personeel aan het werk blijven. Aan een dergelijk debat heeft niemand iets : noch de parlementsleden, noch de minister, noch de bevolking.

De voorzitter : Mijnheer Van Hauthem, de werkzaamheden worden geregeld volgens het Reglement. Aangezien de beleidsnota's een uitstraling hebben over heel de legislatuur, voorziet het reglement in hun behandeling in plenaire zitting.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, daar heb ik geen enkel probleem mee. Ik klaag enkel de manier waarop dit gebeurt aan.

We voeren reeds jaren discussie over de wijze waarop we de begrotingsbespreking gaan voeren. Ik geef toe dat dit een complexe materie is. Maar we doen hier nu met de beleidsnota's opnieuw hetzelfde. Men kan er toch geen zes op één namiddag doorjagen ?

De voorzitter : Uw bedenkingen zijn uiteraard geldig. Ik stel dan ook voor dat u via uw vertegenwoordigers in het Uitgebreid Bureau voorstellen

op tafel legt om dit in de toekomst eventueel anders aan te pakken. We hebben de agenda zo vastgelegd. Ook morgen hebben we een heel drukke dag voor de boeg. Om tien uur beginnen we met een actualiteitsdebat over de luchthaven van Zaventem, we zullen het MAP en een aantal andere onderwerpen bespreken en er liggen een pak stemmingen klaar.

Volgens het Reglement moeten alle beleidsnota's binnen een bepaalde periode worden besproken in de plenaire vergadering. Ik stel voor dat we daarmee verder gaan. In de toekomst moet misschien voor een andere werkwijze worden gekozen. Het is de taak van het Uitgebreid Bureau om zich daarover te buigen.

Het incident is gesloten.

BELEIDSNOTA De Vlaamse Rand 1999-2004, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden – 147 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota De Vlaamse Rand 1999-2004, ingediend door de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, het spijt ook mij dat we deze lange en slopende debatten na elkaar moeten houden. Ik beseft dat het ook voor de minister geen pretje is.

Ik heb vastgesteld dat de vorige Vlaamse regering een vernieuwend en assertief beleid heeft gevoerd inzake de Vlaamse Rand. Dat was nodig en het vormde een antwoord op de uitdagingen in de Rand en op de nieuwe situatie en mogelijkheden die zijn ontstaan door de vorming van de provincie Vlaams-Brabant. De nieuwe regering erkent de verdienste van het Actieplan van de vorige rege-

Grouwels

ring. Het is uiteraard positief dat ze het plan overneemt.

Er is nog heel wat werk aan de winkel, in de eerste plaats omdat het Actieplan uit 1996 voldoende ambitieus was en een beleid op lange termijn heeft uitgestippeld en in de tweede plaats omdat de Vlaamse Gemeenschap niet alle hefboomen in handen heeft. Ik neem aan dat dit laatste niet langer een groot probleem zal vormen. Het nieuwe communautaire klimaat zal er wellicht voor zorgen dat er geen nieuwe problemen ontstaan en dat er een goede dialoog wordt ontwikkeld tussen de verschillende geledingen in dit land.

Veel van wat er in de beleidsnota staat, is gewoon een voortzetting van het beleid van de vorige regering. Toch is er ook een belangrijke accentverschuiving merkbaar. Tot nu toe werd een gedifferentieerd beleid gevoerd dat rekening hield met de diversiteit van de Vlaamse Rand. De situatie verschilt van gemeente tot gemeente naargelang het specifieke statuut. Er zijn faciliteitengemeenten en gemeenten die grenzen aan faciliteitengemeenten of aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ook op demografisch en sociaal-economisch vlak zijn er verschillen. Het is dan ook logisch dat de uitdagingen verschillen van gemeente tot gemeente. In de beleidsnota wordt van dit alles echter één geheel, één amalgaam gemaakt. De Rand wordt gereduceerd tot een zuiver geografisch begrip. Onze fractie vindt dit geen goede basis voor een doeltreffend beleid. Wat hebben we aan ongedifferentieerd gemiddeld cijfermateriaal? Die cijfers tonen niet de realiteit op termijn en laten ons niet toe om een gepast beleid te voeren.

Ik houd geen pleidooi om voorrang te geven aan een bepaalde categorie gemeenten binnen de Rand. Uiteraard dient een coherent beleid te worden gevoerd voor de hele Vlaamse Rand. Het gaat echter niet op om bijvoorbeeld een faciliteitengemeente met een overwegend anti-Vlaams schepencollege gelijk te stellen met een gemeente zonder speciaal taalstatuut en een goed geïntegreerd Vlaams bestuur. Alle gemeenten van de Rand verdienen onze ondersteuning. Het moet echter steun zijn die beantwoordt aan de verschillende situaties, niet aan een abstract gemiddelde dat nergens echt bestaat.

We vragen ons af hoe u de lokale gemeentebesturen van faciliteitengemeenten ertoe zal aanzetten om ook een beleid te voeren voor hun Vlaamse inwoners. Het is onaanvaardbaar dat deze gemeen-

ten geen jeugdbeleid voor de Vlaamse jeugd ondersteunen omdat de Vlaamse overheid dit beleid uit miserie heeft overgenomen. Hoe denkt u tegen zo een houding op te treden?

Een ander voorbeeld om aan te tonen dat het niet goed is om een amalgaam te maken van die gemeenten, vormen uw voorstellen inzake huisvesting. Vlabinvest wordt opgeslorpt door de VHM. In uw nota wordt de huisvestingspolitiek in de Rand volledig in het teken van de sociale huisvesting geplaatst. Bepaalde gemeenten van de Rand hebben daar wellicht behoefte aan, maar in andere gemeenten – en ik denk specifiek aan faciliteitengemeenten – liggen de noden niet zozeer op dat vlak. Daar moet de huisvestingspolitiek zich vooral richten op het behoud van de mogelijkheden voor de middeninkomens, die niet onder de criteria van de sociale huisvesting vallen. Zal uw beleid hiervoor wel de nodige ruimte bieden?

Er staan ook wat fraaie woorden in uw tekst over het Franstalig onderwijs in de Rand. Wat baat uw pleidooi voor een specifieke aanpak en een betere integratie in de lokale Vlaamse gemeenschap, als uw collega-minister van Onderwijs op dit vlak niet de minste assertiviteit aan de dag legt? Haar aanpak bestaat erin de Franstalige scholen in de Rand door te verwijzen naar de PMS-centra in Wallonië in plaats van samenwerking met de Vlaamse CLB's na te streven. Ik neem aan dat dit ook thuishoort in het nieuwe communautaire klimaat.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mevrouw Grouwels, dat cynisme staat u niet.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik ben niet cynisch. Ik vind dit gewoon zeer eigenaardig.

Minister Bert Anciaux : U bevond zich toch al enkele keren op het randje van het cynisme.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Er wordt zo gepocht met dat nieuwe communautaire klimaat en ik heb daar nog niet zoveel van gezien.

Minister Bert Anciaux : Ik ook niet, maar als men blijft hameren op het feit dat het er allemaal beter aan toe gaat, komt dat op den duur ook. Dat is een self-fulfilling prophecy.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Daar gelooft u sterk in; dat heb ik al vastgesteld.

Minister Bert Anciaux : Ik betwist dat minister Vanderpoorten er een minimalistische visie op na houdt. Zij heeft natuurlijk het nadeel dat ze ideeën en regels in praktijk moet brengen. Dat is niet altijd zo evident.

We hebben in het regeerakkoord uitdrukkelijk gesproken over het opnieuw starten en het naleven van de taalinspectie. We voorzien zelfs in een bestraffing. Dat is een begin. Daar werkt men aan. De mogelijke straf, en dat is het laatste middel, is de opschorting of inkrimping van de subsidies voor het Franstalige onderwijs. Ik heb dit al met minister Vanderpoorten besproken. Wij hanteren dezelfde filosofie : elk decreet dat wordt goedgekeurd in Vlaanderen, geldt voor heel Vlaanderen. Enkel Brussel vormt daarop soms een uitzondering. In de decreten op de eindtermen of op de CLB's hebben we nooit in een clausule voorzien voor Franstalig of anderstalig onderwijs. Dat is een vrij moeilijke situatie. De vorige Vlaamse regering is daar evenmin uitgeraakt.

De instrumenten liggen op dit vlak niet voor het oprapen. Ik heb het iets gemakkelijker omdat ik van een principiële houding vertrek : de decreten moeten worden toegepast, en dit zowel voor het Nederlandstalig onderwijs als voor het Franstalig onderwijs dat door de Vlaamse Gemeenschap wordt georganiseerd. De houding van de minister van Onderwijs is niet enkel principieel. Zij wenst ook bepaalde zaken uit te voeren. Tussen mijn theoretische en principiële houding – die zij begrijpt – en haar houding op het terrein, zijn soms verschillen. We kunnen het met zijn allen eens zijn met wat in de nota staat. In het verleden ontbrak het ons echter of aan durf of aan afdoende juridische instrumenten.

We moeten dit debat in alle sereniteit ten gronde voeren met de minister van Onderwijs. Er is geen negatieve vooringenomenheid om dat niet te doen. In de praktijk hebben we nog niet de stap gezet om dit af te dwingen. De gouverneur heeft wel de beslissing vernietigd over de aanduiding van een aantal Franstalige PMS-centra van de gemeente Wezembeek.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, u zegt dat de huidige minister van Onderwijs zeker zo assertief en principieel is als de vorige. Ik heb daar mijn bedenkingen bij. Ik verwijs daarvoor naar een interpellatie die ik een tijd geleden hebben gehouden over de ronselpraktijken. In

de vorige legislatuur zei toenmalig minister Van den Bossche principieel dat dit niet kon. Minister Vanderpoorten relativeert die houding enigszins. Ze heeft haar twijfels of de wetgeving terzake wel waterdicht is.

Inzake de onderwijsinspectie heeft ze er blijkbaar het volste vertrouwen in dat er onderhandelingen tot stand kunnen komen met de Franse Gemeenschap, dit op basis van het ontwerpprotocol dat tijdens de vorige legislatuur wel werd afgesloten maar net niet geratificeerd. Ik heb dat protocol in handen gekregen. Ik zal het daarover trouwens nog hebben met de minister. Indien dit het uitgangspunt vormt van een nieuw protocol tussen de twee gemeenschappen, dan gaat het om een lege doos.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de minister, het is zeer belangrijk dat de hele regering zeer waakzaam is in dit dossier. Ook ik heb een aantal vragen voor minister Vanderpoorten. Ik geloof u graag. Ik twijfel echter of ze hier wel zo principieel in is.

We moeten kunnen komen tot een positief integratiebeleid. Het was de bedoeling van de wetgever dat enkel het Franstalig basisonderwijs werd opgericht, met als doel dat de leerlingen zouden kunnen overstappen naar Nederlandstalige circuits. In Brussel hebben de Nederlandstalige PMS-centra een zeer grote ervaring met kinderen uit een Franstalig milieu die in het Nederlandstalig onderwijs zitten. Het is zeker niet zo dat een Nederlandstalig PMS de Franstalige kinderen niet op een degelijke manier kan begeleiden. Er is geen enkele reden om daaraan te twijfelen. Ik denk dat dit de geëigende weg kan zijn, ook vanuit het perspectief van een positief integratiebeleid. Dit moet nauwgezet worden opgevolgd.

Wat het positief integratiebeleid betreft, stellen we vast dat u belangrijke initiatieven blijft ondersteunen die door de vorige regering reeds werden aangevat. Dit is positief. U belooft nieuwe inspanningen, onder meer op het vlak van taallessen. Wij staan daar eveneens zeer positief tegenover. Belangrijk is wel dat snel wordt ingevuld hoe groot het pakket van die taallessen zal zijn. Die zullen op grote schaal moeten plaatsvinden en vooral moeten we erop toezien dat er voldoende middelen op de begroting worden ingeschreven.

Wat wel ontbreekt in deze beleidsnota, is een visie op de verdere ontwikkeling van het integratiebe-

Grouwels

leid. U steunt op het beleid van uw voorgangers. Het sportbeleid is bijvoorbeeld een uitstekend integratiemiddel. U besteedt er vijf lijnen aan in de beleidsnota, maar waarom zou men niet een 'Sportbeleidsplan voor de Rand' kunnen opstellen ?

Via het promoten van de sport kan het contact tussen de autochtone Vlamingen en de buitenlandse nieuwkomers worden bevorderd. Sport is eveneens een buitengewoon goed middel om taal- en cultuurbarrières te doorbreken. Een facet van dit sportbeleid zou de integratie van zoveel mogelijk sportverenigingen in de Vlaamse sportfederatie kunnen zijn. Nu zijn er nog veel verenigingen, vooral in de faciliteitengemeenten, aangesloten bij Waalse federaties. Men zou een incentivebeleid kunnen voeren door deze verenigingen te integreren in een Vlaams sportbeleid. Dit beleid kan u met uw collega, minister Sauwens, gezamenlijk uitwerken.

Om te besluiten wens ik nog mee te geven dat dit soort van concreet beleid meer tastbaar aanwezig moet zijn in een beleidsnota die toch voor vijf jaar werd opgesteld. Op dit punt blijven we op onze honger zitten. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, eigenlijk had de heer Platteau hier op het spreekgestoelte moeten staan. Hij moest de gemeenteraadszitting voorzitten en heeft me gevraagd hier in zijn plaats het woord te nemen. De heer Platteau heeft het tijdens de begrotingsbesprekingen al gehad over de bekommernissen in verband met de Vlaamse Rand in het algemeen en de faciliteitengemeenten in het bijzonder. De beleidsnota wordt door de VLD-fractie welgemeend goedgekeurd. De algemene lijnen van de nota bevestigen de ambitie van de coalitie om met een rechtlijnige Vlaamse politiek de rechten van de Vlaamse burgers in de Rand te beschermen, en de anderstaligen die er wonen en werken uit te nodigen zich onze taal en cultuur eigen te maken.

Vlaanderen mag de Vlaamse Rand niet meer als een underdog benaderen. De Vlaamse ontvoogding is een feit; de economische kracht van Vlaanderen en van de Vlaamse Rand lijken verworven. Toch moeten we uitkijken voor mijnen – zelfs als het over federale aangelegenheden gaat. Zo is de verfransing doorgevoerd dankzij de tweetaligheid

van het gerechtelijk arrondissement Sint-Pieters-Leeuw-Herne. Daar is Vlaams gebied Franstalig gemaakt. Op federaal niveau moeten we erover waken dat die verfransing stopt.

Men moet een onderscheid maken tussen rabiate, politiek geëngageerde Franstaligen en de andere anderstalige burgers. Deze laatsten hebben geen boodschap aan politiek getouwtrek, maar worden eerder bekoord door een doordacht en efficiënt beleid. De Vlaamse overheid moet daar een prioriteit van maken. Aan de huidige taalregeling kan niet meer worden getornd. Iedere inbreuk moet worden beantwoord met een doortastend optreden.

Er moeten dan wel weer belangrijke inspanningen worden gedaan om de integratie van de Franstaligen te bevorderen met een openhartige burger-vriendelijke politiek. Politiek bedrijven veronderstelt het maken van keuzen en prioriteiten.

De verfransing zet zich door in de faciliteitengemeenten. Het lijkt een evidentie dat de Vlaamse regering haar aandacht prioritair richt op die zes gemeenten. Wat de controle en de toepassing van de taalwetten betreft, moet de Vlaamse regering, in samenwerking met het provinciebestuur en de federale overheid, erop toezien dat die op rigide wijze worden toegepast. Er moeten richtlijnen worden gegeven om het politieke spel van Vlaamsonvriendelijke politici te doorkruisen. Ook de Franstalige burger is niet gediend met ondermijnende spelletjes. Hij weet dat de wet er is om te worden nageleefd. Hij zal enkel en alleen respect opbrengen voor de overheid die dit basisprincipe consequent toepast.

Grote steun voor culturele en sportieve initiatieven in de randgemeenten kan een aanzet vormen om de niet-gepolitiseerde burger van het historisch en sociaal gelijk van de Vlamingen te overtuigen. Cultuur en sport zijn twee activiteiten waarbij mensen veelal zonder discussie elkaar en hun ideeën ontdekken, en taal- en culturele barrières overwinnen. Ook de media kunnen daarin een rol vervullen. Die media verdienen dan ook onze steun. Eigen initiatieven, zoals de Randkrant en de Gemeenschapskranten 2000, kunnen de Vlaamse aanwezigheid bevestigen. Andere mediakanalen moeten op de Vlaamse overheid kunnen rekenen als hun initiatieven kunnen leiden tot een versterking van de Vlaamse aanwezigheid in de faciliteitengemeenten.

De Vlaamse Rand is destijds overspoeld door Franstaligen. Ze werden aangetrokken door het landelijke karakter van de Brabantse gemeenten.

Guns

De stijgende grondprijzen joegen de jonge Vlaamse bevolking weg.

Wat geldt voor de faciliteitengemeenten is ook van toepassing op de andere randgemeenten. De les uit het verleden is duidelijk : zonder inspanningen van de Vlaamse overheid zal de verfransing verder uitdeinen als een olievlek. In de steden en gemeenten van de Rand mag de Vlaamse overheid de lokale autoriteiten niet aan hun lot overlaten. Ze moet projecten van lokale besturen steunen en zo nodig zelf initiatieven nemen.

Wat ik heb vooropgesteld in verband met cultuur, sport, media en huisvesting is integraal van toepassing op die gemeenten. Het feit dat de relaties met de plaatselijke besturen politiek eenvoudiger zijn, mag geen uitvlucht zijn om hen aan hun lot over te laten en hen alleen de kastanjes uit het vuur te laten halen.

De Vlaamse regering mag geen inspanning onverlet laten om het eigen karakter van de Rand te herstellen of te handhaven. Dat moet gebeuren met inspanningen die direct voelbaar zijn door de bevolking, en niet via prestigeprojecten. Pas dan zullen zowel de Vlaamse burger als de Franstalige inwoner van de Rand overtuigd kunnen worden van het nut van deze initiatieven, en zullen ze ook resultaat hebben. (*Applaus bij de VLD, de SP en VU&ID*)

Samengevat vind ik dat de Vlaamse regering zich geen inspanning te weinig mag getroosten om het eigen karakter van de Rand te herstellen of te bevestigen. Ze moet dat echter doen door inspanningen die een rechtstreekse impact kunnen hebben op de bevolking, en niet door het opstarten van prestigeprojecten. Pas dan zal zowel de Vlaamse burger als de Franstalige inwoner van de Rand overtuigd kunnen worden van het nut van die initiatieven en zullen ze ook resultaat kunnen hebben. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, aangezien ik al gezegd heb dat een bespreking van een beleidsnota op dit uur weinig zin heeft, zal ik maar met de deur in huis vallen. Ik moet zeggen, mijnheer de minister : zelden ben ik zo ontgoocheld geweest ben over een beleidsnota als over de beleidsnota Vlaamse Rand.

Minister Bert Anciaux : Het zal u verwonderen, maar ik begrijp u. Ik zal u zeggen waarom. Ik mag dat eigenlijk niet zeggen, maar ik vind dit ook de minst goede van mijn beleidsnota's. Ik vind dat men soms gewoon eerlijk moet zeggen wat men denkt, al heeft de heer De Smet mij al verschillende keren gewaarschuwd dat ik moet opletten wat ik zeg, aangezien dat tegen mij kan gebruikt worden.

Al weken en maanden, tot drie dagen voor het indienen van de beleidsnota's, is een werkgroep bezig geweest om een beleidsnota voor te bereiden. Ik was daar vanzelfsprekend zeer nauw bij betrokken, maar toen ik het eindresultaat zag, was ik daar grondig over ontgoocheld. En zelfs meer dan dat, ik was kwaad. Ik wil u dat gewoon meedelen, enige animo op dit uur mag nog wel.

We hebben deze nota dus inderdaad op relatief korte termijn geschreven. Eigenlijk had ik de nota in grote mate kunnen beperken tot het actieplan. In 1996 is er een actieplan opgemaakt. Het is een goed actieplan, zij het dat er nog vanalles moet gebeuren. Eigenlijk had ik gewoon kunnen zeggen : dat actieplan moet worden uitgevoerd, maar dat zou u niet geaccepteerd hebben.

De heer Joris Van Hauthem : Dat zou ons bijzonder veel tijd bespaard hebben, mijnheer de voorzitter.

Minister Bert Anciaux : Een tweede bedenking : de Vlaamse Rand werd tot op heden hoofdzakelijk beschouwd binnen de problematiek van de zes faciliteitengemeenten. Het is een bewuste keuze. Ik hoor daar enige commotie over, maar het is een heel bewuste keuze om dat open te trekken naar de hele Vlaamse Rand of 'Vlaams Brabant', mij om het even. Het is een bewuste keuze. We zouden onszelf iets wijsmaken indien we zouden zeggen dat de problematiek zich louter en alleen in die zes faciliteitengemeenten situeert, want die problematiek is veel ruimer. Preventief werken is nodig en ik besteed daar veel aandacht aan. Het is meer dan nodig, ook in die andere gemeenten.

Mijn derde bedenking is – en ik hoop dat niemand het mij kwalijk neemt, want dit is geen partijpolitiek spel – dat we daar dus op 'nul' staan : er is in het verleden, inzake de Vlaamse Rand, nooit echt een beleid gevoerd. De middelen die ik gekregen heb, na de opmaak van de begroting, zijn zeer beperkt. Ik heb deze bevoegdheid immers eigenlijk gekregen nadat de fiches, bij het opmaken van de begroting, reeds binnen waren.

Anciaux

De hoofdmoot bestaat uit het totstandbrengen van een geïntegreerd beleid. Dit komt in mindere mate ook aan bod in de beleidsnota Brusselse Aangelegenheden. De hoofdopdracht is het opstellen van een actieplan dat uit de coördinatie van het beleid van de negen ministers voortvloeit. Ik heb me dan ook als doel gesteld om het actieplan 1996 prioritair uit te voeren.

De heer Joris Van Hauthem : Uw uitspraken sieren u. Ze hebben in feite reeds de helft van mijn toespraak vertolkt. (*Opmerkingen van minister Bert Anciaux*)

We moeten de voorliggende beleidsnota evalueren. Ik vraag me echter af hoe men kan debatteren over een nota die bijzonder weinig nieuws bevat. De nota, alles in totaal een tiental bladzijden lang, hanteert steevast omschrijvingen als 'dit vereist een specifieke aanpak', 'er zal worden nagegaan' en 'er zal worden geëvalueerd of'. Buiten een aantal vaststellingen staat er met andere woorden niet veel in. Een ander voorbeeld hiervan betreft de taken van de VZW De Rand. De opsomming van de taken van die VZW vult een van de tien bladzijden van de beleidsnota, en wordt gevolgd door de stelling dat de rol van die VZW dient te worden geofficialiseerd.

Inzake de mobiliteit stelt u terecht dat het verkeer te radiaal op Brussel is gericht en dat er geen kruisverbindingen zijn. Dit laatste wordt overigens al lang aangeklaagd. U eindigt deze beschouwing met de uitspraak 'hier zal door ons blijvend aandacht aan geschonken worden'. Ik wil geen beleidsnota tot in de kleinste details, maar het mag toch specifiek dan dit. (*Opmerkingen van minister Bert Anciaux*)

Ik wou het net over het GEN hebben. Het GEN is een lichtpunt in deze nota. Het blijft echter zeer onduidelijk wat u met dat GEN vanuit uw eigen bevoegdheid, namelijk de Vlaamse Rand, van plan bent. Als ik deze tekst met de beleidsnota van minister Stevaert vergelijk, moet ik toch opmerken dat daarover binnen de Vlaamse regering blijkbaar nog geen eensgezindheid bestaat.

De beleidsnota gaat op dezelfde onduidelijke manier door, tien bladzijden lang. Buiten het feit dat u het Breugelproject kort toelicht, dat de VZW's De Rand en Informatie De Vlaamse Rand moeten fusioneren en dat er voor sociale huisvesting in de Vlaamse Rand 250 miljoen frank is uitgetrokken, bevat de nota niets nieuws.

Me afvragend wat er nu eigenlijk instond, heb ik de beleidsnota vijfmaal gelezen. Ik heb moeten wachten op het laatste zinnetje om te weten waar ze eigenlijk over gaat. U verwijst naar het actieplan 1996 dat u nog steeds zeer goed vindt en dat volgens u moet worden geactiveerd. Mijns inziens had u zich de moeite kunnen besparen en had u gewoon kunnen stellen dat de beleidsnota overeenkomt met het actieplan 1996. Dit had ook ons veel moeite bespaard. We hadden dit actieplan zelf dan in de commissie kunnen evalueren. Het Vlaams Blok had indertijd ook veel kritiek op dit bewuste actieplan, maar we moeten wel toegeven dat er tenminste iets in stond. Dit kan van de voorliggende nota niet worden gezegd.

De nota gaat een aantal oorzaken niet na. In verband met de leefbaarheid en het Vlaams karakter van de Rand stelt de nota terecht dat de mensen onder druk staan. Ik lees daarbij echter niets over de Europese en de internationale rol van Brussel. Dit geldt overigens ook voor het actieplan 1996. Naarmate Europa uitbreidt naar Centraal- en Oost-Europa – wat op zich overigens geen slechte zaak is – zal die internationalisering enkel toenemen en zal deze op zijn beurt opnieuw een stroom van anderstalige, kapitaalkrachtige immigratie op gang brengen. Noch de beleidsnota, noch het actieplan bevatten hierover ook maar één kritisch woord. Indien men de huidige internationale rol van Brussel niet kritisch onder de loep neemt, blijft men dweilen met de kraan open.

U klaagt aan dat de gordel wordt volgebouwd en dat daardoor het landelijk karakter in het gedrang komt, en terecht. Waarom echter rept u met geen woord over het RSV, dat heel de gordel heeft ingekleurd als grootstedelijk gebied en daarvan, op het vlak van ruimtelijke ordening, een urbanistisch aanhangsel van Brussel heeft gemaakt? Bij de goedkeuring van het RSV heeft men het concept van de groene gordel rond Brussel opgegeven. Ik ben me ervan bewust dat dit niet uw verantwoordelijkheid is, noch die van uw fractie. Een visie op de gordel veronderstelt echter op zijn minst niet alleen een kritische reflectie over de internationale rol van Brussel, maar ook over het RSV. Bij deze vaststelling wordt geen enkele aanzet tot oplossing gegeven.

Ook inzake het institutioneel kader van de faciliteitengemeenten is de nota een bijzonder mager beestje. U gewaagt zelfs niet meer van een eventuele afschaffing van die faciliteiten. U oppert zelfs niet dat de organisatie van het administratief toezicht en de taalwetgeving zou moeten worden overgeheveld naar het Vlaams Gewest. U houdt

Van Hauthem

het bij dat obligate gezegde dat het gerechtelijk en kiesarrondissement zouden moeten worden gesplitst, en zowaar houdt u vast aan de omzendbrieven inzake de toepassing van de faciliteiten.

Inzake de inmenging van de Franse Gemeenschap en de Cocof in de gordel blijft u bij het voornemen om alleen juridische stappen te ondernemen. Welnu, het verleden heeft uitgewezen dat men zich daar niet aan stoort. Men zit daar men een groep Franstaligen die zich niet willen integreren en daarbij nog de steun krijgen van de Franse Gemeenschap.

Er wordt ook met geen woord gerept over onwillige gemeentebesturen die met de regelmaat van de klok de taalwetgeving op verschillende domeinen overtreden en Vlaamse decreten saboteren. Een aantal van die burgemeesters zijn de best beschermde van dit land. Als de burgemeester van Meise kritiek uitoefent op het afbraakbeleid van de vorige Vlaamse regering, dan wordt er gedreigd met een schorsing. Deze heren permitteren zich om decreten te saboteren en zeggen voor televisiecamera's dat ze pas kunnen worden afgezet als ze strontzat in de goot liggen. Deze woorden zijn afkomstig van de burgemeester van Wezembeek-Oppem. Ik vraag me af waarom de Vlaamse regering haar verantwoordelijkheid niet neemt om een aantal dossiers aanhangig te maken bij hetzij de federale minister van Binnenlandse Zaken voor de burgemeesters, hetzij de gouverneur van Vlaams-Brabant voor de schepenen.

Wat het Franstalig onderwijs betreft, is het helemaal huilen met de pet op. Er wordt zelfs nauwelijks gesuggereerd dat het gedaan moet zijn met de zelffinanciering van de verfransing van onze streek. Ik verwijs daarbij naar de problematiek van de Centra voor Leerlingenbegeleiding, waarvoor men nog steeds geen oplossing heeft gevonden.

Er wordt ook met geen woord gerept over het straatbeeld. Men dringt er al jaren op aan om initiatieven te nemen. Als men in Frankrijk of Engeland komt, dan ziet men dat aan het straatbeeld. Alleen in onze regio ziet men dat absoluut niet. Dit is misschien niet decretaal afdwingbaar, maar sensibiliseringscampagnes zijn hoe dan ook mogelijk.

Ook inzake huisvesting bewandelt u een oud, platgetreden pad. U denkt toch niet met 250 miljoen frank 'de socialehuisvestingsmaatschappijen aan te zetten om meer activiteiten te ontwikkelen'. U zegt dat Vlabinvest verder wordt uitgevoerd. We weten

echter welke lijdensweg Vlabinvest tot nu toe heeft afgelegd. Er zal dus meer nodig zijn dan die 250 miljoen frank om een echt huisvestingsbeleid op poten te zetten dat de homogenisering van de regio in de hand werkt. Natuurlijk moet men dan wel de politieke moed hebben een bepaald doel voor ogen te hebben en daar de nodige middelen tegenover te plaatsen. Dit geldt ook voor de faciliteitengemeenten, waar het verloop van de bevolking bijzonder groot is.

Een echt woningbeleid ontbreekt dus volledig in de nota. Waarom zou men bijvoorbeeld geen grondregie oprichten, die vrijgekomen gronden en panden stelselmatig in kaart brengt, opkoopt en opnieuw ter beschikking stelt volgens de Vlabinvest-criteria? Dat zal uiteraard wel een paar miljarden kosten. Het is ook verwonderlijk dat er in de beleidsnota geen woord wordt geschreven over de samenwerking met de geprivilegieerde partner, namelijk de provincie Vlaams-Brabant.

– *De heer Luk Van Nieuwenhuysen, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Deze nota bevat zelfs niet eens de aanzet om tot een geïntegreerd en voluntaristisch beleid te komen. U hebt de redenen uitgelegd waarom dat het geval is, maar daar hoeven wij natuurlijk geen vrede mee te nemen. Uw doelstelling was het vrijwaren en het versterken van het Vlaams karakter van de gordel.

Deze nota geeft de indruk bijzonder vlug bijgeschreven te zijn. U hebt dat trouwens ook al min of meer toegegeven. Blijkbaar kwam men op een blauwe maandag tot de conclusie dat de Vlaamse Rand ook tot uw bevoegdheden behoorde, en dat dit dus vlug nog bijeen diende te worden geschreven. Even terzijde wil ik opmerken dat ik liever de term 'Vlaamse gordel' hoor in plaats van 'Vlaamse Rand', maar dat is weer een andere discussie.

Mijnheer de minister, als we met deze beleidsnota de gemeenteraadsverkiezingen moeten redden in de faciliteitengemeenten en in de gemeenten in een bredere gordel daarrond, dan houd ik echt mijn hart vast. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, ik wil heel kort zes punten behandelen. Als eerste punt wil ik het hebben over de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober van dit jaar. Deze vinden uiteraard ook

Van Vaerenbergh

plaats in Vlaams-Brabant. Ik heb in dit verband een aantal berekeningen gemaakt. In Halle-Vilvoorde zijn er 35 gemeenten. Daarvan zijn er zes faciliteitengemeenten rond Brussel. In de overblijvende 29 gemeenten waren er in 1976 23 Franstalige gemeenteraadsleden. In 1994 waren dat er 44. Op achttien jaar tijd waren er dus 21 bijgekomen. In de faciliteitengemeenten rond Brussel zijn er 156 mandatarissen. Daarvan zijn er 128 verkozen op Franstalige of tweetalige lijsten. Er zijn dus nog slechts 28 Nederlandstalige gemeenteraadsleden.

Een actieplan voor Vlaams-Brabant is dus absoluut noodzakelijk. Sinds 1990, toen ik lid werd van het parlement, heb ik geprobeerd om daarvoor te ijveren. Het resultaat is dat we nu een volwaardige commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand hebben. Vroeger was dit slechts een adviescomité. We moeten echter toegeven dat dit eigenlijk het enige echte resultaat is.

Het actieplan Vlaams-Brabant '96 was goed. Als ik me niet vergis, heeft de Volksunie het als oppositiepartij zelfs goedgekeurd, maar dat zou ik nog eens moeten nakijken. In ieder geval hebben we daar een positieve bijdrage geleverd. Het was immers de eerste keer dat er een echt actieplan was voor Vlaams-Brabant. We moeten echter vaststellen dat de evolutie sinds 1996 is stilgevallen. Toen ik van u vernam dat de door de vorige meerderheid met veel poeha aangekondigde studie over Sint-Genesius-Rode zelfs niet bestond, was ik erg ontgoocheld. Dan zeg ik : waar zijn we eigenlijk mee bezig ?

Ik kom tot een derde punt. Erg positief in uw beleidsnota is dat u niet uitgaat van de stelling dat de Vlaams-Brabantse Rand geen overvloedgebied is van Brussel : het wordt duidelijk beschouwd als een integraal deel van Vlaams-Brabant en Vlaanderen. Dat gebeurt voor de eerste keer. Dit gebied behoort, net als Maaseik of Oostende, volledig tot Vlaanderen : punt uit. Op een aantal vlakken zoals cultuur en welzijn is er sprake van een overvloeien met Brussel, maar op andere vlakken is het gewoon Vlaanderen, met dezelfde rechten en plichten, maar ook met dezelfde verwachtingen inzake infrastructuur en voorzieningen als in de rest van Vlaanderen. Dat stemt ons hoopvol voor de toekomst.

Een vierde punt gaat over de Costa. Daarin zijn twee elementen belangrijk voor Vlaams-Brabant en de Vlaams-Brabantse Rand. Het eerste is de splitsing van het gerechtelijk arrondissement, het

tweede de splitsing van het kiesarrondissement. Als dit kan worden verwezenlijkt, dan zou dat een grote stap voorwaarts betekenen. Even belangrijk, en zelfs belangrijker, is dat Vlaanderen volledig bevoegd moet kunnen worden voor de taalwetgeving. Al te gauw wordt immers vergeten dat de faciliteitenregeling in Vlaanderen doorstroomt tot in Turnhout, Maaseik en Oostende. De federale ministeries zijn immers niet gebonden aan de taalwetgeving van Vlaanderen, maar wel aan deze van de federale diensten. Dat betekent dat ze per definitie tweetalig zijn. Een Franstalige in Vlaams-Brabant, maar ook in Oostende en Turnhout, kan zich in het Frans richten tot de federale diensten en moet in het Frans worden behandeld. Daaraan moet een einde komen, want er wordt sterk van geprofiteerd.

Een vijfde element dat ik wil onderstrepen is het gebrek aan middelen, personeel of materiaal die naar Vlaams-Brabant zijn gegaan. Mijnheer de minister, toen onze commissie een bezoek bracht aan uw kabinet was ik wat geschokt. U zei toen immers dat u maar over één persoon beschikte om het beleid inzake Vlaams-Brabant en de Vlaamse Rand waar te maken. Het is onmogelijk om zo een beleid te voeren. Een persoon alleen kan niet over alles beslissen, overal inzicht in hebben, informatie inwinnen, initiatieven nemen, voorstellen formuleren, enzovoort. Ik vraag dat men hetzelfde doet als wat ooit voor Limburg gebeurde. Men heeft toen een Limburgplan opgesteld en daar miljarden frank ingepompt. Ik heb u daarnet de cijfers gegeven : als men iets wil redden in Vlaams-Brabant, dan moet dit ook daar gebeuren.

Als dit allemaal kan, dan kan men inderdaad komen tot een gecoördineerd en inclusief beleid. Het werd reeds door vorige sprekers aangeraakt : over de angst van de vorige Vlaamse regeringen om decreten die we hebben goedgekeurd toe te passen, sta ik echt versteld. Vooral twee recente decreten zijn van belang : het decreet over de eindtermen in het onderwijs en het decreet over de centra voor leerlingenbegeleiding. Men moet me eens aantonen waar precies in die decreten in uitzonderingen is voorzien voor de scholen in de faciliteitengemeenten. Die uitzonderingen bestaan gewoon niet. Een decreet geldt voor het hele grondgebied en voor alle onderwijsinstellingen op dat grondgebied. Het gaat hier om een exclusief Vlaamse bevoegdheid. Die acht scholen in de faciliteitengemeenten moeten dus beantwoorden aan die eindtermen die Vlaanderen heeft vastgelegd voor heel zijn onderwijs, dus ook voor het Franstalig onderwijs in Vlaanderen. Hetzelfde geldt voor de centra voor leerlingenbegeleiding : het decreet ter zake is ook op die scholen van toepassing. Daar bestaat

Van Vaerenbergh

geen uitzondering op. Wie ertegen zondigt, handelt onwettig en zelfs ongrondwettelijk. Als jurist heb ik dit nagegaan. Er wordt altijd verwezen naar akkoorden, maar de Vlaamse regering is niet eens bevoegd om zulke akkoorden af te sluiten. Zij kan niet handelen buiten het decreet om. Artikel 127 van de Grondwet zegt dat Vlaanderen alleen bevoegd is voor het onderwijs en voor de taalwetgeving daarover. Daar kan met geen enkel akkoord van worden afgeweken. Als men er mee naar het Arbitragehof of naar de Raad van State gaat, wordt het allemaal van tafel geveegd.

We zijn veel te bescheiden. We moeten dit effectief uitvoeren. Hetzelfde geldt voor Vlabinvest. We zijn tien jaar bezig. In 1990 werd een decreet ingeschoven in de financieringswet om Vlabinvest in te voeren. In die tien jaar is er beschamend weinig gebeurd.

Dit is geen goed dossier om iets te doen tegen de verfransing in de Vlaamse rand. De minister heeft inderdaad een akkoord tussen een faciliteitengemeente en een Franstalig PMS-centrum verbroken, omdat het in strijd was met de taalwetgeving.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Collega's, ik geef nog enkele toelichtingen. Vanzelfsprekend dient de 250 miljoen frank niet om heel het socialehuisvestingsbeleid te regelen. In de beleidsnota staat dit als instrument om het recht op voorkoop te realiseren. Dan wordt het wel degelijk een krachtig instrument.

Over de vereenvoudiging van de procedure en de ondersteuning door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij heb ik al gesproken. Met de maatregelen die we al hebben genomen, reanimeren we Vlabinvest. We brengen Vlabinvest administratief onder in de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, en stellen zo ook de knowhow en de ambtenaren ter beschikking. Het blijft een afzonderlijk instrument, maar zal nu helemaal worden getrokken door de VHM. Dat is een goede zaak.

De samenwerking met Vlaams-Brabant is een rode draad doorheen de beleidsnota. De provincie Vlaams-Brabant is erg gevoelig voor de problematiek van de Vlaamse Rand. Ik wil daar versterkend op inspelen, en zeker geen afzonderlijk beleid voeren. We moeten dat samen met Vlaams-Brabant doen. Dat neemt echter niet weg dat ik nieuwe ac-

centen moet kunnen leggen of initiatieven moet kunnen nemen.

In het communicatiebeleid gaan we veel verder dan het actieplan 1996. We geven een vernieuwde impuls. We zullen in de zes faciliteitengemeenten een gemeenschapskrant in het leven roepen. Dat kan een tegenwicht vormen voor de desinformatie door onder meer Carrefour. Het is van absoluut belang dat we dat samen met de betrokken verenigingen en Vlaamse mandatarissen invullen. We willen ook zo snel mogelijk een verdubbeling van de frequentie van de Randkrant bereiken en een uitbreiding van de inhoud, zodat er ook een politiek – maar daarom niet partijpolitiek – antwoord kan worden geformuleerd door het beleid en door de Vlaamse Gemeenschap.

Ik ben me ook ten volle bewust van de situatie voor de gemeenteraadsverkiezingen. U mag geen mirakels verwachten. Ik stel me er garant voor dat we eindelijk van start zullen kunnen gaan met een doorgedreven beleid ten aanzien van Vlaams-Brabant. Dit zal echter pas na enkele jaren zijn vruchten afwerpen – denken we maar aan wat in de Voerstreek is gebeurd.

Mijnheer Van Hauthem, ik zie aan uw reactie dat die vergelijking met de Voerstreek niet helemaal opgaat en dat geef ik ook toe.

De heer Joris Van Hauthem : Misschien wel qua beleid, maar staar u daar ook niet blind op. Voeren ligt niet naast een grootstedelijk anderstalig centrum met een blijvende inwijking van anderstaligen. Wat in Voeren werd gedaan wegens die situatie, heeft effecten gesorteerd. In Vlaams-Brabant dringt zich echter een ander beleid op.

Minister Bert Anciaux : De uitwijking vanuit Maastricht is in die zin misschien wel positief, hoewel er ook een uitwijking is vanuit het Luikse. Maar ik geef toe dat de vergelijking een beetje ongelukkig is.

Ik wil u echter ook geen valse illusies geven. Enkele maanden nieuw beleid zullen de gemeenteraadsverkiezingen niet kunnen omdraaien. Wat dat betreft, ligt de afspraak in 2006.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Het was niet zozeer mijn bedoeling dit in zes maanden recht te laten trekken, maar wel te onderstrepen dat de vorige regeringen op dat vlak hebben gefaald en niet het nodige beleid hebben gevoerd om tegen een voortschrijdende verfransing in te gaan. Nochtans werd in de vorige regeringsverklaringen telkens

Van Vaerenbergh

het tegenovergestelde beweerd en werden actieplannen uitgedokterd die echter nooit in de praktijk werden gerealiseerd.

Minister Bert Anciaux : Laat ons over de partijgrenzen heen eens eerlijk zijn. De gevoeligheid voor dit dossier is geen prioriteit voor iedereen, maar voor enkelen. Ik wil daar voor mezelf wel een prioriteit van maken.

In het verleden was dit niet alleen de partijpolitieke verantwoordelijkheid van de twee partijen die in meerderheid zaten en die het zouden hebben laten afweten. Er is ook nog de sensibele vanuit het Vlaams Parlement die niet bepaald reusachtig groot is geweest. Er valt op dat vlak nog heel wat te doen.

Ik neem in ieder geval de gedachte van Limburg mee. Niet omdat de situatie vergelijkbaar is, maar wel omdat het een specifieke situatie is die een krachtadige inbreng nodig heeft.

Zelfs al is dit nu niet de beste beleidsnota, toch is de inhoud ervan meer dan wat de heer Van Hautem liet uitschijnen. Ik maak daar in ieder geval een punt van, en in die zin is het een boeiend gegeven dat ik verantwoordelijk ben voor die coördinatie en dat ik de sleutelementen om in de Vlaamse Rand tot verandering te komen – waaronder cultuur en huisvesting – in handen heb. Ik kan daar dan ook een aantal instrumenten voor gebruiken. In die zin kan ik u hier reeds aankondigen dat ik de renteloze renovatielening die aan de goedkope sociale lening gekoppeld wordt, ook in de Vlaamse Rand zal laten toepassen.

De voorzitter : De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, u kunt van mij moeilijk verwachten dat ik het beleid dat u in de Vlaamse Rand wilt voeren, hier ga toejuichen.

Ik zal me beperken tot twee punten. Ten eerste heb ik een tegenstelling ontdekt in uw beleidsnota. U stelt dat de Vlaamse Rand moet worden bekeken vanuit Vlaams-Brabant, niet vanuit Brussel. In de beleidsnota wordt bij heel wat punten gevraagd om de link met Brussel niet te vergeten. Ofwel is dit een tegenstelling, ofwel moet de Rand worden beschouwd als een deel van het Vlaams Gewest, maar

met een specifiek karakter waarbij de samenhang met Brussel niet mag worden ontkend.

Zo hebt u het onder meer over het GEN. U vindt het expresnet nodig en nuttig voor de mobiliteit in de Rand, en stelt dat het de mensen zal aanzetten om in Brussel te wonen. U vraagt ook meer verbindingen rond Brussel. Als inwoner van een randgemeente kan ik die circulaire verbindingen enkel toejuichen. Ik vraag me echter af hoe die zullen worden aangelegd. Een klein probleempje op de Brusselse ring heeft al snel een file van 20 à 30 kilometer tot gevolg. Zo kan een incident in Zaventem voelbaar zijn tot in Groot-Bijgaarden of Dilbeek. De ring moet ofwel worden verbreed, ofwel moet naar andere oplossingen worden gezocht.

Ik zou het heel bevredigend vinden als het openbaar vervoer de oplossing bood. Het voorbeeld van alle andere grootsteden kan worden gevolgd. Daar heeft men een aantal cirkels rond het centrum waartussen verbindingen worden aangelegd, zoals bij een spinnenweb.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer Van Eyken, bent u voorstander van het sluiten van de ring rond Brussel ? Het is interessant om uw mening hierover te kennen.

De heer Christian Van Eyken : Ja ik ben voorstander van de sluiting. Ik heb hierover reeds een aantal vragen gesteld aan minister Stevaert. Ik wou graag horen welke afspraken hij al heeft gemaakt met zijn Brusselse collega's en waar hij de afsluiting plant. De ring ten zuiden van Brussel en de aansluiting ten zuiden van Waterloo dienen volgens mij nergens voor. Ukkel, Linkebeek, en Sint-Genesius-Rode worden er wel door doorkruist en kampen dus met veel verkeer.

Ik kom tot mijn tweede punt. U hebt het over een aantal onwillige gemeenten die niet willen meewerken aan het jeugdwerkbeleid. De jeugdverenigingen in die gemeenten moeten zich tevreden stellen met 80 percent van de normale subsidie. Als bestuurder van een van deze faciliteitengemeenten die niet deelnemen aan het jeugdwerkbeleidsplan, wil ik hierover iets kwijt. We doen niet mee omdat in het decreet wordt bepaald dat enkel zuiver Nederlandstalige verenigingen kunnen worden gesubsidieerd. (*Opmerkingen van de heer Joris Van Hautem*)

Net als in de andere faciliteitengemeenten bestaan in mijn gemeenten niet alleen louter eentalige verenigingen. Het enige jeugdhuis dat we rijk zijn, wordt beheerd door een tweetalige groep. We heb-

Van Eyken

ben het probleem reeds laten onderzoeken door de administratie. Het jeugdhuis valt uit de boot. Ik vind dat jammer. Men heeft dan eens de mogelijkheid om de twee gemeenschappen samen te brengen ! (*Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem*)

Ik zeg u gewoon waarom er niet wordt meege- werkt aan dergelijk jeugd beleid. Ik zal het hierbij laten wegens het late uur.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : De situatie van Vlaams-Brabant en die van de Vlaamse Rand komen niet altijd overeen, alhoewel de Rand voor 100 percent deel uitmaakt van Vlaams-Brabant en zo zou moeten worden bekeken. Er moeten meer samenwerkingsverbanden tot stand komen tussen de Vlaamse culturele infrastructuur en initiatieven en de Brusselse, tussen de Vlaamse infrastructuur en die van de Rand. De eigenheid van Vlaams-Brabant moet worden behouden en beschermd. We moeten de noden aanklagen, want op het gebied van welzijn bijvoorbeeld zijn er echt witte vlekken. De link met het Vlaamse Brusselse veld kan boeiend zijn voor het Vlaamse culturele leven in de Rand.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik ondersteun volledig die laatste optie. Dat geldt zeker voor cultuur. Een andere zaak is welzijn op dit vlak. Ook inzake welzijn kampen zowel Brussel als de Rand met blinde vlekken. Die moeten op lokaal niveau worden ingevuld.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Vermeiren en door mevrouw Grouwels werden tot besluit van de behandeling van deze beleidsnota met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk donderdag 24 februari 2000 om 17 uur zijn ingediend.

De bespreking is gesloten.

Wij zullen op woensdag 15 maart 2000 om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de moties en de

beleidsnota houden.

BELEIDSNOTA Cultuur 1999-2004, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden – 149 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Cultuur 1999-2004, ingediend door de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, een 75 pagina's tellende nota behandelen in minder dan een kwartier tijd is onmogelijk. Ik had nochtans graag een aantal voorstellen op hun techniciteit bekeken, maar we geven elkaar rendez-vous bij de concrete uitwerking.

De nota oogt leuk, fris en ambitieus. Alles en iedereen die in de culturele sector actief is, verdient aandacht en moet aanspraak kunnen maken op ondersteuning. Ik bespaar u de wegens de tijdsbeperving. Iedereen kan de toekomst met grote verwachtingen tegemoet zien, niet de sky is the limit, maar the universe. De minister heeft ook in deze materie een droom. Hij heeft er al vele gehad vandaag en politici moeten dromen hebben.

Mijnheer de minister, de omzetting in beleidsdaden houdt in dat men keuzes moet maken. Dat zal zelfs het geval zijn wanneer u – en ik hoop voor de sector dat dit gebeurt – de aangekondigde stijging van de middelen met 1 miljard frank per jaar kunt waarmaken.

Minister Bert Anciaux : We moeten mekaar goed begrijpen. De aangroei met 1 miljard frank per jaar betekent op een periode van 5 jaar 15 miljard frank. Ik had het over 5 miljard frank. Men mag die getallen niet cumulatief bij mekaar optellen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik zal trachten nog duidelijker te zijn. Het gaat inderdaad om 5 miljard frank tijdens deze legislatuur. De aanzet van de keuzebepaling, criteria, visie hebben we in deze nota niet ontdekt.

Mijnheer de minister, ik zou het echter met u over meer fundamentele elementen van de beleidsnota willen hebben, namelijk de grondvisie. Misschien vinden we mekaar bij de concrete uitwerking. Het uitgangspunt kunnen we moeilijk onderschrijven. Als ik de nota goed heb gelezen en hoor wat anderen hierover hebben gezegd, dan is dat uitgangspunt het autonoom individu dat zich zelfstandig ontplooit, kunst creëert en eraan participeert. Ik veronderstel dat we het daarover eens kunnen zijn. *(Opmerkingen van minister Bert Anciaux)*

Wanneer men de tekst erop naleest, dan ligt die klemtoon op de persoonlijke identiteit en de maximalisatie van de persoonlijke keuzemogelijkheden. Het cultuurbeleid moet daartoe de voorwaarden scheppen en moet instaan voor de voorzieningen waaruit het individu zelfstandig kan kiezen. In het onderdeel over de kunsten van uw nota mis ik volledig de sociaal-culturele dimensie. Cultuur is creatief omgaan met beeld, taal, beweging, enzovoort. Het gaat daarbij echter evenzeer om sociaal creatief zijn.

Ik verwijt u niets. U maakt een keuze. De heer Tindemans heeft terecht gezegd dat het gedaan is in de nota met het kunstenbeleid als bijproduct te beschouwen. De individuele burger die kan ingaan op het gigantisch aanbod van heel boeiende, creatieve kunst, zal daar zo cultuurcompetent mogelijk in participeren. In dezelfde filosofie kadert ook de nadruk op de stedelijke ruimte, die de sterkste dynamiek zal bieden voor een geïntegreerde aanpak van die cultuurcreatie en -participatie.

Ik was ook sterk getroffen door de positief bedoelde kritiek van de Antwerpse professor Laermans. Hij vroeg zich af of men het individu aanziet als participant of als passant. Dat is een terechte kritiek op het ideeëngoed in de nota.

Mijnheer de minister, de aandacht voor het vernieuwende en het experimentele wordt zeer nadrukkelijk onderkend. Bij de bespreking van de beleidsbrief Stedelijk Beleid hebt u beklemtoond dat u het woord garage slechts tweemaal had gebruikt. Ik weet niet of u noteerde hoe dikwijls het woord vernieuwing of experiment in deze beleidsnota voorkomt. Daar moest u niet van worden overtuigd. Het staat er voldoende duidelijk in vermeld.

De keuze die men maakt binnen de beschikbare budgetten is duidelijk : 20 tot 25 percent kan worden gereserveerd voor projecten en experimenten. Want, zo staat het in uw nota te lezen : "Subsidiesystemen hebben de neiging zich te enten op bestaande toestanden. Structurele subsidie is geen eeuwigdurende vergunning. Werk van individuele kunstenaars moet niet worden geïnstitutionaliseerd." Deze frisse wind vind ik zelfs terug in de museumsector, waar men spreekt van experimentele patrimoniumconvenants. Het kan niet boeiender.

Ruimte bieden aan creatie is een opdracht, maar ruimte bieden aan experiment en aan vernieuwing blijft wel voor problemen zorgen als men vanuit de entiteit Vlaanderen die experimenten en vernieuwingen wil ondersteunen. Welke criteria, welke controle zal men hanteren ?

Ik heb kennis genomen van uw reglement "Experimentele jeugdinitiatieven". Het klinkt mooi : weinig administratieve rompslomp. Maar er gaan veel middelen naartoe en dus vind ik dat op een bepaald moment de doelmatigheid en de controle van de besteding van de middelen toch zal moeten plaatsvinden.

Daarenboven, als men ervan uitgaat dat het structurele noodzakelijk aan vernieuwing voorbijgaat, vind ik dit onrecht aandoen aan de sector. Neem bijvoorbeeld de structurele noden van de museumsector : het museumdecreet bracht hier soelaas omdat men meer middelen in het vooruitzicht stelde, de noden en ook de achterstand op internationaal vlak van de bestaande musea erkende. Als men nu zegt dat 20 tot 25 percent van de beschikbare middelen naar experimenten, patrimoniumconvenants en erfgoedconvenants gaat, kan ik mij voorstellen dat vanuit de structurele sector met argwaan naar het geheel wordt gekeken en dat men hoopt dat de noodzakelijke middelen niet zullen ontbreken.

Het derde deel van mijn commentaar behelst het principe dat men, in het enthousiast en creatief willen uittekenen van het kunstenbeleid, wil starten met een wit blad. Men wil vanuit een droom creatief en ongebonden het kunstenlandschap uittekenen en houdt geen rekening met wat in het verleden ook ten goede reeds gebeurde.

Drie voorbeelden : u spreekt over verhoogde participatie. Maar nergens vind ik enig aanknopingspunt met de grondige studie die reeds gebeurde in verband met cultuurdeelname in Vlaanderen, uitgevoerd door wetenschappers van de UIA en uit-

Van Hecke

gegeven in de reeks 'Cultuurstudies'. Zonder er naar te verwijzen zegt men dat cultuurcheques een bevordering betekenen voor de participatie. Als er een document met rijk en volledig feitenmateriaal bestaat, moet daar eerst naar worden gekeken en moet worden nagegaan welke de redenen zijn voor verminderde participatie of waarom bepaalde groepen niet participeren en welk instrumentarium het meest aangewezen is om daartegen op te treden. Hetzelfde geldt voor het Reproductiefonds-Musea, dat door de sector wordt erkend als een van de middelen die ze zelf vroeger heeft gevraagd om de musea en het culturele erfgoed van Vlaanderen in binnen- en buitenland beter bekend te maken. Ik vind over het Reproductiefonds-Musea in de nota iets terug. Over kunstenebeleid ben ik positief begonnen ; ik heb het positief benaderd ; maar enkele kritische bemerkingen moeten me toch van het hart.

Het tweede deel van de nota gaat over het sociaal-cultureel werk. De kunstensector is ruim bedeed in de interesse van de minister, maar dat is niet echt het geval voor het sociaal-cultureel werk. Aan de hand van de integratiegedachte is er een nogal eenzijdige benadering van toelevering van de sociaal-culturele sector aan de kunstensector. Er is eigenlijk weinig wisselwerking tussen beide sectoren, en in het cultuurbeleid zouden beide op een gelijkwaardige wijze aan de orde moeten komen. Ze hebben elk een specifieke opdracht. De opdrachten van het sociaal-cultureel werk zijn te belangrijk om zomaar naast u neer te leggen. In deze nota en ook elders uit u uw waardering voor de sector. Maar uit de nota blijkt dat u eigenlijk niet gelooft in de toekomstgerichte werking van de sector. Uw waardering wordt dikwijls uitgedrukt door middel van nostalgische verwijzingen naar wat de sector in het verleden heeft betekend. Maar men heeft dat verleden overstegen. Er zijn nu ook in deze georganiseerde sector nieuwe projecten, experimenten en werkvormen.

Ik geef een betekenisvol voorbeeldje. Binnen het kunstenebeleid wil men aandacht opbrengen voor het statuut van de kunstenaars. Maar wat het sociaal-cultureel werk betreft, rept men over het statuut van de vrijwilliger met geen woord. 2001 is nochtans het internationale jaar van de vrijwilliger. *(Opmerkingen van de heren Herman Lauwers en Jos Stassen)*

In de sectie jeugd is daarvan wel sprake, maar niet in cultuur. Er is sprake van waardering. Maar in vergelijking met wat er over het statuut van de

kunstenaars is gezegd, is dat toch veelbetekenend beperkt.

De heer Herman Lauwers : In de allerlaatste versie is dat uitvoerig besproken, in een apart hoofdstuk.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik heb nog twee opmerkingen. Maakt u alstublieft eindelijk eens een overzicht van alle actoren en hun specifieke opdrachten. Ik zet het voor u allemaal eens op een rijtje. De minister is de eindverantwoordelijke. Dan komen de administratie, de cel Cultuur en deskundige beoordelingscommissies. Dan volgt de breuklijn, en aan de zijde van het werkveld zijn er nog de adviesraden, het steunpunt, de belangenbehartigers, de erkende en niet-erkende organisaties en de individuele aanvragers.

Tot slot wil ik nog iets zeggen over mijn grote ontgoocheling over het verhaal van de beleidsnota. Het gaat over de wijze waarop de minister, als boegbeeld van vernieuwing en inspraak, omgaat met bevraging en inspraak. U moest decretaal geen advies vragen : noch aan de Raad van Cultuur, noch aan de Raad van Volksontwikkeling of de Raad van Kunsten. Ik vind het toch pijnlijk dat deze raden zelf het initiatief moesten nemen om een advies op te stellen. Ik zou het gewaardeerd hebben als u het hen zelf eerst had gevraagd. De inspraakorganen krijgen geen plaats in uw nota.

Veel zal afhangen van de concrete vertaling van de beleidsnota. We zouden het op prijs stellen als u zou willen rekening houden met enkele bezorgdheden van deze constructieve oppositiepartij. *(Applaus)*

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen *(Op de tribune)* : Mijnheer de minister, ruim anderhalve week geleden hebben we dit debat reeds gevoerd voor de CSKW, een van de twee katholieke koepels. Het scenario voor deze avond was reeds gedeeltelijk geschreven.

Ik vind uw beleidsnota een uitstekend document. Ik heb hem zelfs de kwalificatie 'grote onderscheiding' gegeven. Deze nota doet een frisse wind waaien en staat open voor de maatschappij van morgen. Voor de toekomst dus geen langeherenonderbroekengedoe, geen duffe, saaie toestanden. Deze nota heeft respect voor het verleden en gooit de traditie niet overboord. Dit wordt immers nog al te vaak gesuggereerd.

De nota besteedt aandacht aan ideeën als ontzui-ling, decentralisatie, kunstenebeleid, infrastructuur

Keulen

en vrijwilligers. Daarbij probeert men de sector te vatten in zijn totaliteit. Dat zal altijd met haken en ogen gebeuren maar men probeert toch tot een integraal beleid te komen. Daarbij beschouwt men cultuur als een ondersteunend en horizontaal domein, dat ook steun kan verlenen aan andere beleidssegmenten, zoals het stedelijk beleid en de huisvesting.

Er zijn natuurlijk een aantal stokpaardjes die ik vroeger reeds heb geformuleerd naar aanleiding van de begrotingsbespreking, zoals bijvoorbeeld de ontzuiling. Ik gebruik deze term, niet om mensen te koeioneren, integendeel. Ik ben altijd de eerste om toe te geven dat organisaties die tot op vandaag bestaan, zoals de C-initiatieven, grote verdiensten hadden in het verleden en die ook vandaag nog steeds hebben. Als men ziet dat deze groeperingen vandaag nog steeds tienduizenden mensen bereiken, wie ben ik dan om daar kritiek op te hebben ?

Ondertussen is de wereld natuurlijk veranderd. Mensen zappen, niet alleen voor de televisie, maar ook in hun professioneel leven, op het vlak van relaties, dienstverlening en vrije tijd. Tijdens het debat in Anderlecht heb ik het volgende voorbeeld gegeven : mensen volgen onderwijs op het college, ze huwen burgerlijk, ze sluiten zich eventueel aan bij De Voorzorg en stemmen uiteindelijk misschien wel voor de VLD. In concrete situaties is dit model niet zo theoretisch of abstract als op het eerste zicht lijkt.

Mensen zappen vaak vanuit functionele overwegingen, bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van de bereikbaarheid of de kwaliteit van de dienstverlening. Kwaliteit wordt een steeds belangrijker begrip. We nemen dit klakkeloos aan als het gaat over de economie. Als het gaat over het onderwijs, is het zelfs een echt modewoord. Mensen verwachten hetzelfde in de cultuursector. Vaak maken mensen bepaalde keuzes omdat hun omgeving dat ook doet. Mensen blijken vaak kuddedieren. Dat laatste hoeft niet zo negatief te zijn als het misschien klinkt.

Het beleid moet rekening houden met de vrijblijvende keuzes die mensen maken. Er zijn mensen die zich in bewegingen engageren op een systematische basis, maar daarnaast zijn er ook mensen die dat op een meer vrijblijvende basis willen doen. Het waardevolle van waardegebonden initiatieven staat expliciet verwoord in de nota op bladzijde 22.

Mijn derde overweging betreft de huidige situatie van de decreten. Vooral in de sector van het SKW zijn die momenteel nog steeds op de tijdgeest van de jaren zeventig geënt. Gedurende die jaren heeft de culturele autonomie concreet gestalte gekregen. Het culturele leven moest zich toen echter nog decretaal organiseren. Begrippen als de spreidingsgedachte en de emancipatie werden toen met hoofdletters geschreven. Vandaag hebben we gelukkig al een flink stuk weg afgelegd. Ik wil die periode niet onder de mat vegen, maar ondertussen hebben de mensen en organisaties naast het normatieve element en het zogenaamde tellen van de gekleurde neuzen ook aandacht voor de kwaliteit gekregen. Kwaliteit is overigens een positief begrip. Het sluit niemand uit.

Ik juich ook de in de beleidsnota vooropgestelde decentralisatiegedachte volmondig toe. Men moet de mensen bereiken en een voluntaristisch cultuurbeleid voeren waar men de mensen bereikt, namelijk bij de gemeenten en in de buurten waar de werkingen actief zijn. Daarom vind ik de decentralisatie van de middelen om dat lokaal cultuurbeleid te voeren een goede zaak. Toch wil ik hier even waarschuwen voor het doembeeld van de overdreven formaliteiten en van de bureaucratie. Die mogen bij de praktische uitvoering niet de overhand krijgen. Men moet er steeds over waken dat het middel het doel niet voorbijschiet.

Het Cultureel Infrastructuurfonds is minstens even essentieel binnen een voorwaardenscheppend beleid. De verenigingen moeten over de nodige accommodatie beschikken om hun ding te doen. Dit probleem rijst nog steeds op te veel plaatsen in Vlaanderen.

Ook de vrijwilligers verdienen hier wat extra aandacht. Men kan heden ten dage een vergrijzing van de kaders van lokaal cultuurwerk vaststellen. Er zijn steeds minder geëngageerden. Het zijn steeds dezelfde mensen die de kar moeten trekken. Het feit dat de minister hier aandacht voor heeft en iets voor die mensen wil doen, zelfs al is het louter symbolisch, zal voor alle vrijwilligers een felgevaardigde steun betekenen. Het zou natuurlijk nog beter zijn aan die erkenning een financiële of fiscale stimulans te verbinden.

De beleidsnota bevat ook een sterke globale visie. Cultuur wordt niet als iets abstracts of buitenwerelds beschouwd. Veel mensen willen cultuur nog steeds in termen van luxe duiden. Cultuur vormt echter een volwaardig deel van het beleid. Meer nog, cultuur verrijkt en versterkt het beleid in zijn totaliteit.

Keulen

Deze beleidsnota probeert het SKW en de kunstensector samen te beschouwen. Niet iedereen applaudisseert daarvoor. Ik ben er evenwel van overtuigd dat de vaak gehanteerde definities te abstract zijn. Het SKW is vaak een voorwaarde om de mensen tot de kunsten te brengen en om ze door initiatie en door vorming een blijvende interesse en misschien zelfs vaardigheden bij te brengen, zodat ze uiteindelijk tot een actieve kunstparticipatie kunnen komen. Deze gedachte is misschien te eenvoudig geformuleerd voor dit parlementair debat, maar ze komt wel uit de realiteit. De link tussen beide segmenten is niet zo theoretisch als sommigen laten uitschijnen.

Het verhaal achter de kunst kan niet voldoende worden onderstreept. Mensen moeten op een onbevangen manier naar de wereld leren kijken. Men kan kunst hierbij als een venster op de wereld van morgen beschouwen. Kunstenaars hebben vaak de neiging om vooruit te lopen op de dingen. We zien hun ideeën vaak achteraf in meer conformistische sectoren van het maatschappelijk leven terug. Voorbeelden hiervan vindt men in de gastronomie, in de mode en in de architectuur.

Indien men erin slaagt om kunst op een onbevangen manier tegemoet te treden, levert dit een houding op die helpt om ook de rest van de samenleving onbevoordeeld tegemoet te treden. Zo kan men op een onbevangen en op een onbevooroordeelde manier naar dingen en naar mensen kijken. Ik denk dat onze samenleving hier enkel beter van kan worden. Een gemeenschap kan op die manier tot een samenleving uitgroeien.

Ik wil u, mijnheer de minister, ten slotte nog een pluim geven voor uw visie op cultuur als een verrijkend of een ondersteuningselement voor de andere beleidssectoren. Dit komt in de beleidsnota duidelijk tot uiting met betrekking tot het stedelijk beleid en de huisvesting. U geeft daar zelf een aantal hints. U werkt dat zelfs uit. Het wordt dus meteen al veel concreter. Het is meteen een antwoord op de suggestie van de heer Holemans met betrekking tot het stedelijk beleid. Als hij de beleidsnota Cultuur had gelezen, had hij misschien al gedeeltelijk een antwoord gekregen op de vraag die hij aan u stelde.

Als men dit alles samen neemt, dan krijg ik echt de indruk dat er voor de culturele sector een reusachtige opdracht wacht. Er wordt van die sector heel veel verlangd en verwacht.

Mijnheer de minister, net als mevrouw Van Hecke wil ook ik u waarschuwen. We beginnen hier immers niet met een blanco vel papier : de trein rijdt al. De heer Vandebossche vroeg zich af of we niet moesten overwegen de teller op nul te zetten. Op een of andere manier moeten we tot een standstill komen, om dan opnieuw te starten, anders zullen er ongelukken gebeuren en raken mensen in de problemen.

Het is dus belangrijk dat er goed wordt gecommuniceerd. De mensen uit de sector willen terecht weten waar ze aan toe zijn, ook inzake de sociaal-rechtelijke verplichtingen. Men is vaak of werkgever of werknemer. Ook het budgettaire aspect is belangrijk. U kondigt immers een zeer ambitieus programma aan. Wat is daarvan de kostprijs ? Ik twijfel er niet aan dat heel veel collega's daar klaarheid over willen krijgen. Er is dan ook nog de kwestie van termijnen. Welke termijnen geeft u uzelf om dit ambitieuze plan tot uitvoering te brengen ?

Mijnheer de minister, ik kom tot mijn algemene conclusie. Voor de VLD wegen de sterke punten duidelijk door. Het is positief dat men het begrip kwaliteit an sich introduceert, zoals dat ondertussen ook al in andere sectoren van de maatschappij volledig is geaccepteerd. Het is ook belangrijk dat men probeert om kwaliteitsverhogend te werken door middel van decentralisatie en door middel van meer infrastructuur en van het versterken van de rol van de vrijwilliger. Ook het feit dat u probeert om tot een globale visie te komen vind ik sterk. Dit geldt niet alleen voor het SKW en de kunsten samen, maar ook voor de cultuursector ten opzichte van de andere beleidssectoren.

Als laatste opmerking wou ik even ingaan op een uitspraak van Gerard Mortier. Dat was dan natuurlijk wel in een heel andere context, namelijk de Oostenrijkse verkiezingen. Zijn uitspraak was : 'Kunst kan de wereld redden.' Ik heb de indruk dat u bent geïnspireerd door eenzelfde bevoegenheid. Dat alleen al verdient alle steun, en die krijgt u dan ook van de VLD. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik ken de Vlaamse cultuurwereld wel een beetje. Mijn hele leven ben ik in dat laagland creatief en cultureel actief geweest. Ik weet waarover ik het heb. Ik ken het voorgeborgte, de arena's en de catacomben van die cultuurwereld. Ik weet wat voor een onvoorstelbaar breed niemandsland er bestaat tussen de

Librecht

kijkcijfercultuur enerzijds en de elitecultuur van de geldelijke en de intellectuele adel anderzijds. Ik weet hoe uitgesproken subtiel en emotiegebonden deze sector wel is. Ik weet dat deze sector vaak ook egocentrisch en gesloten is. Ik weet dan ook hoe moeilijk het voor beleidsmensen en -verantwoordelijken blijft om gepast te dirigeren en te begeleiden.

Het is mede zo moeilijk omdat we in een zeer cultureel nerveuze tijd leven. Vaak is het zelfs een cultuurvijandige tijd. Het is een tijd waarin geen klasieke werken meer worden gemaakt. Het is een tijd waarin kunst zich steeds meer moet afwenden van het vertrouwde verenigingsleven en gefragmenteerd rekening moet houden met de zappende, zelf kiezende en zelf beslissende individuele kunst- en culturreceptieve mens. Het is een tijd waarin heel veel vluchtig en materialistisch is geworden : het gruwelijke materialisme, zo noem ik het soms, van een dominerend en vaak cultureel demonisch Amerika. Kunst en cultuur reflecteren steeds een bepaalde periode en maatschappij. Ook wij ontsnappen niet aan deze wetmatigheid, noch creatief noch receptief. Mede daarom, mijnheer de minister, heb ik uw beleidsnota meer dan aandachtig gelezen. Ik veroorloof me bij deze enige kritiek en ook enige constructieve voorstellen.

Wat me in eerste instantie treft is de algemene teeneur van optima forma en grandeur, zelfs hier en daar doorspekt met overmoedige accenten. Er wordt heel wat beloofd in deze beleidsnota. Er wordt heel wat in de steigers gezet, te veel om waarschijnlijk te zijn. Natuurlijk moet men de lat hoog leggen. Natuurlijk wil elke minister zich waarmaken en boven de andere en vooral boven zijn voorganger uitstijgen. De menselijke en beleidsmatige streefdrang is vaak de aanzet tot heel wat verwezenlijkingen en kan in die zin slechts als positief worden beschouwd. Toch geldt ook hier, zoals in elke dimensie van de geest en het hart, dat bescheidenheid in inspiratie en vormgeving vaak de echte meester, de echte beleidsman verraadt.

Er zijn hier zoveel prestigeprojecten vernoemd, die misschien wel ergens hun nut kunnen hebben als ze voorzichtig worden ingeschat en eerlijk bedacht in tijd en ruimte. Toch mogen ze niet verhullen dat kunst en cultuur in eerste instantie het grote middenveld moeten ambiëren. Eenvoudige en pretenteloze projecten kunnen in belang ver uitstijgen boven de glans en de glitter waaraan slechts enkele bevoorrechten in onze maatschappij zich kunnen vergapen.

Destijds was er het project van de culturele en literaire schoollezingen, dat erg bescheiden was van omvang en investering. Ik herinner me nog erg goed hoe ik door en met dit project langs vrijwel alle basis- en secundaire scholen van Vlaanderen heb kunnen gaan met culturele lezingen. Nooit heb ik, op een zeer bescheiden wijze, meer kunnen doen voor Vlaanderens cultuur. Dit is maar een voorbeeld, om aan te tonen hoe compromis- en pretentieloos, maar tevens levensecht en vruchtbaar een echt cultuurbeleid kan zijn in zijn eenvoud.

In die zin heb ik met meer dan gewone belangstelling de passage in uw beleidsnota gelezen waarbij u het hebt over experimenterend impulsbeleid. Ik vind deze twee termen immers bepalend voor een verantwoord cultuurbeleid : 'experimenterend' in de betekenis van 'proefondervindelijk', en 'impuls gevend' in de betekenis van 'aandrift, drang, prikkel, aansporing gevend aan de geestelijke werkzaamheid'. Ik heb veel aandacht besteed aan die passage en vind dat u vooral hier belangrijke factoren over het hoofd ziet. Als u onder die noemer slechts de vier voorbeelden rangschikt die u aangeeft, dan wordt dit impulsbeleid eenzijdig en gaat u voorbij aan grote en universele impulsprojecten. Ik som er maar drie van op : een experimenteel toegankelijkheidsbeleid, een experimenteel waardenbeleid en een experimenterend kunst-uit-Vlaanderen-beleid. Ik belicht die even.

Ten eerste is er het experimenteel toegankelijkheidsbeleid. Het heeft geen zin een gerichte werking op te starten voor één doelgroep – wat op zich al enigszins discriminerend is -, om bemiddelaars in te schakelen in de scholen en cultuurwaardebons aan te bieden, als het aangeboden vaak wordt gedomineerd door de hersenspinsels van zich progressief wanende kunstmakers en ontoegankelijk is voor die doelgroep. Die doelgroep zal snel afhaken, en zal zich blijvend inspinnen in een cocon van culturele apathie. Een experimenteel toegankelijkheidsbeleid zou in alle rust en ver van elke prestigedrang nieuwe boeiende experimentele opdrachten kunnen geven aan werk- en adviesgroepen, aan kunstenaars en specialisten, om vanuit een eerlijke maatschappelijke en culturele bezorgdheid een vernieuwd en vernieuwend cultureel aanbod te redigeren voor die bepaalde doelgroepen.

Ik heb zonet gesproken over een experimenteel normenbeleid. Ik wil geen moralist zijn en ben geen heilige. Ik tors mijn portie dood- en dagelijkse zonde zoals iedereen in dit halfroond. Ik weet dat de moderne tijd een missie van morele vrijheid pre-

Librecht

dikt, een totale en onvoorwaardelijke genotsroes koestert, en blijvend aan een steeds accutere libertijnse indigestie lijdt. Maar ik blijf me vragen stellen bij de activiteiten van prominente actoren in het cultuuraanbod, die in een beangstigende en euforische vrijheidsextase, waarin alles moet mogen en alles moet kunnen en met schaamteloze excessen van eigenbelang en gewin, zware dotaties van de staat opstrijken voor hun hersenspinsels en hun acties. Al even schaamteloos worden ze verward met democratie en met alles wat daaromheen wordt geweven. Democratie en decadentie zijn twee heel verschillende dingen, en het eerste is al meermaals in de geschiedenis aan het tweede ten onder gegaan.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : U maakt hele mooie literaire zinnen, maar ik begrijp ze niet. Ik versta niet over wie en over welke projecten u het hebt.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Librecht, meent u dat kunst waardevrij is, of meent u dat kunst an sich, het creëren zelf, het tot stand brengen zelf, waardevol is ? Beweert u dat kunst maatschappelijk stuwend is ?

De heer Julien Librecht : Ja natuurlijk.

Minister Bert Anciaux : Dan begrijp ik u, maar ik ben het niet met u eens. Ik ben ervan overtuigd dat de confrontatie tussen kunst en een publiek, kunst en de participant, maatschappelijk stuwend is. Kunst an sich kan een waarde hebben. Maar als u termen gebruikt als progressiviteit, over wie hebt u het dan ? Spreekt u dan over de creatie zelf, of over de participatie van mensen aan kunst ?

Ik vind het verschrikkelijk beangstigend dat kunst op zich door sommigen wordt beschouwd als progressief. Zoals u het uitspreekt, is dat ook geen neutraal begrip ; dan is het verwerpelijk, een doembeeld. Dat brengt ons heel dicht bij censuur van de creatie zelf. Dit is zo beangstigend. In het verleden hebben we, niet alleen in West-Europa maar ook op andere plaatsen, gezien dat de creatie an sich als verfoeilijk werd beschouwd, en dat er werd ingegrepen vanuit een politieke visie. Dat is wat u doet.

De heer Julien Librecht : Dat is geenszins de bedoeling. De creatie van kunst moet zo breed en zo

vrij mogelijk kunnen gebeuren. Ik heb wel bedenkingen bij de soorten die kunst creëren en er etiketten op plakken van progressiviteit, terwijl ze een kunst creëren die we in onze contreien moeilijk onder de ogen kunnen brengen van mensen die er niet om vragen. Ik heb het over kinderen, gehandicapten, enzovoort. Er worden tegenwoordig heel veel zaken op toneel of in boeken verspreid. Het is waanzinnig om bijvoorbeeld de Dutroux-affaire tot in het absurde te koesteren en onder het mom van progressiviteit een kunst voort te brengen die zo een zaken in zeer sterke mate accentueert. Ik kan u daar voorbeelden van geven, maar dat zou ons te ver leiden.

Ik wil geen moraal in de kunst leggen. Ik wil gewoon zeggen dat we moeten oppassen dat we geen libertijnse opvatting in de kunst dulden. Dit heeft niets met politiek of met een verenging van kunst te maken. Mensen die kunst maken, moeten vanuit hun innerlijke waarden en normen over die zaken kunnen redeneren. Het is een kwestie van schroom voor de zaken die verspreid worden in een Vlaanderen dat dergelijke zaken nooit eerder heeft meegemaakt.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer Librecht, voorbeelden hebben het voordeel dat ze concreet zijn. Kunt u in plaats van te werken met abstracte termen voor dit geïnteresseerde publiek enkele concrete voorbeelden geven ?

De heer Julien Librecht : Ik geef als voorbeeld Het Toneelhuis, waar een man zich op het podium in het bijzijn van kinderen masturbeert of een monoloog houdt die een perversiteit etaleert waarvoor een man als Dutroux achter de tralies is beland. Dit is een totale aberratie van kunst en dat vervult me met schroom. U hoeft daar helemaal geen politieke zaken achter te zoeken.

De heer Marino Keulen : Maar heeft kunst ook niet de opdracht om te shockeren ? Een frontale confrontatie zet de mensen immers aan het denken.

Ik heb uiteraard de waarheid niet in pacht, maar wat u zegt, kan ook heel gevaarlijk zijn. Toegegeven, dit is een hellend vlak en we weten niet altijd waar we precies zullen belanden. Denk maar aan jazz. Vroeger werd deze muziekvorm verketterd, maar nu is het een vaste kunstuiting binnen de muziek. Dingen evolueren nu eenmaal.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik maak me enkel zorgen over wie dan eigenlijk de macht zal hebben om te beoordelen wat kan en wat niet kan.

De heer Julien Librecht : Enige tijd geleden heb ik een brochure gekregen over de subsidiëring van toneelverenigingen door de Vlaamse Gemeenschap. Daarin was sprake van een commissie die toneelvoorstellingen bekijkt en bespreekt. Ik heb deze brochure grondig doorgenomen en vastgesteld dat daarbij geen enkel waardennormatief criterium wordt gehanteerd. Voor andere zaken zijn er wel criteria, maar hiervoor niet. Ik zeg niet dat we daar ver in moeten gaan. Ik zeg enkel dat we ons moeten hoeden voor een voorstelling van kunst als een uiterste van de alles-moet-mogen- of de alles-moet-kunnen-theorie.

Mijnheer de Minister, deze beleidsnota heeft in zijn culturele intenties een grote mogelijkheid aan concretisering, morele benadering, ethisch appel en volkseigen bekommernis veronachtzaamd, en hierdoor een hoofdstuk echte politieke vernieuwing gemist. In plaats van groteske planning en in verbalisme gesmoorde ambities pleit ik voor een primordiale aandacht voor het maatschappelijk cultureel middenveld, voor een aan waarden en normen gelieerd cultureel beleid, voor een hoogstaande, groothartige, breeddenkende Vlaams-eigen inbreng en participatie.

Ik pleit gewoon voor een meer haalbare cultuur in Vlaanderen, en het is voor de culturele eigenheid van dit Vlaanderen dat ik vandaag in deze korte tijd uw aandacht heb gevraagd.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, deze beleidsnota verdient veel beter dan deze late vergadering. Er werd immers zeer hard aan gewerkt, er werd heel veel overleg over gepleegd, en er zijn veel aanpassingen en verbeteringen aangebracht in de tekst. Zeker voor uw medewerkers die heel hard aan deze tekst hebben gewerkt, duidt dit op een te geringe waardering van het parlement. Misschien moet worden onderzocht hoe de bespreking van de beleidsnota's beter kan worden georganiseerd.

Mijnheer de minister, u hebt een goede tekst over kunsten ingediend. U hebt de juiste doelstellingen naar voren geschoven en interessante beleidsinstrumenten voorgesteld. Uw tekst bevat bovendien

heel uitdagende elementen. Toch is er een probleem. U bent slachtoffer geworden van uw ambitie om een integraal beleid te willen voeren voor bijna alles wat onder uw bevoegdheden valt.

Een van uw doelstellingen is de integratie van het stedenbeleid en het cultuurbeleid. Dat is een goede aanvulling, zeker voor een Brusselaar die de steden en de cultuur in de steden heel belangrijk vindt. Toch bent u met de integratie iets te ver gegaan. Ik heb de indruk dat ik tijdens de bespreking van de beleidsnota Jeugd op uw tenen heb getrapt. Ik durf het woord bijna niet meer herhalen omdat ik daar met een totaal andere betekenis ervan werd geconfronteerd, maar volgens mij ligt het libertaire ideeëngoed toch aan de basis van uw jeugd- en cultuurbeleid. In de kunstwereld ontstaan heel wat creatieve zaken dankzij libertaire ideeën.

U hebt ervoor gekozen om uw bevoegdheden op het vlak van steden, cultuur en jeugd te integreren. Dat heeft tot gevolg dat twee volledig verschillende werelden, de kunstwereld en de sociaal-culturele wereld, ook worden geïntegreerd. Die twee domeinen vallen om een historische reden onder de bevoegdheid van de minister van Cultuur van de Vlaamse Gemeenschap. In andere landen behoren die bevoegdheden tot andere departementen : Onderwijs, Vorming of Werkgelegenheid. Het positieve van de Vlaamse erfenis is dat ze hier allebei onder de bevoegdheden van de minister van Cultuur vallen, maar u tracht ze te veel samen te brengen. U maakt dezelfde fout als de vorige minister van Cultuur. Hij probeerde welzijn en cultuur samen te voegen. Het parlement heeft daartegen geprotesteerd. Dat kan wel een mooie intellectuele oefening zijn, maar strookt niet met de realiteit.

Hetzelfde geldt voor kunst en sociaal-cultureel werk. De kunstwereld – de makers en hun publiek – hanteert een libertaire visie, wat een goede zaak is. De sociaal-culturele sector kiest voor een organisatie met een aantal vaste referentiefiguren. Als u die twee weer kunt scheiden, zouden er veel problemen de wereld uit zijn. De sociaal-culturele sector heeft historische verdiensten in Vlaanderen en moet de democratie blijven versterken. De integratie is goed bedoeld, maar kent te veel neveneffecten.

Volgens mij bent u ook het slachtoffer van een poging tot integratie van deeldomeinen. Ik geef twee voorbeelden. U ambieert een schotloos podiumdecreet en een geïntegreerd sociaal-cultureel-werkdecreet. Dat is een mooie doelstelling, maar ik vraag me af of dat realistisch is. Zal dat niet resulteren in een nieuw decreet sociaal-cultureel werk

Stassen

met even veel artikels als de drie vorige decreten – verenigingen, instellingen en diensten – samen ? Dat is toch niet de bedoeling ? We zullen de discussie hierover nog voeren.

Hetzelfde geldt voor het podiumkunstendecreet. Een klein jaar geleden hebben we een nieuw podiumkunstendecreet goedgekeurd, waar de sector zelf achter stond. Integratie kan een nobel doel zijn, maar doorstaat wellicht niet de toets van de decreetvorming en werkt misschien niet in de praktijk. Integratie moet beperkt blijven. Daar kan ik mee akkoord gaan.

Ik eindig met twee opmerkingen of vragen. Is al dit moois wel betaalbaar ? We zullen op een bepaald moment keuzes moeten maken. Wat voeren we uit en wat niet ? Hoe programmeren we dat ? U weet immers ook dat zelfs met 2 miljard frank per jaar, zodat we 10 miljard frank hebben, niet alles betaalbaar zal zijn, ook al vind ik het een goede ambitie om 10 miljard frank meer te besteden aan het cultuurbeleid.

Ten tweede vind ik dat er iets te veel aandacht gaat naar stenen in dit verhaal, naar de grote projecten die u realiseert. Ik ben er zelf nog niet uit. Als we keuzes moeten maken, moeten we afwegen wat er zal moeten wijken voor de grote projecten. Let wel, ik heb niets tegen die projecten op zich, noch tegen de uitbouw van De Singel, noch tegen het Muziekforum in Gent, noch tegen het Europees Theater in Brussel. Geen enkel weldenkend mens kan zeggen dat hij daar tegen is, maar ik denk dat we er nog eens goed over zullen moeten discussiëren wat er afvalt en wat niet.

Mijnheer de minister, deze beleidsnota is in ieder geval een heel goede tekst. Ik wil er geen punten aan geven, maar het geeft een zeer goed overzicht van wat u van plan bent. Maar als we uw plannen moeten uitvoeren, dan zullen we keuzes moeten maken. Ik ben zeker vragende partij om daar nog uitgebreid over te praten, al dan niet met een goed glas wijn. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geacht personeel, beste vrienden, ik zal het laatste uur van deze vergadering proberen te vullen door enkele aspecten uit deze beleidsnota te belichten.

Mevrouw Van Hecke, ik wil u eerst en vooral verzekeren dat ik deze beleidsnota zeker even kritisch heb gelezen als die van de voorganger van deze minister, de heer Martens. Ik heb die dus waarschijnlijk ook even kritisch gelezen als u, misschien zelfs kritischer. En u zult moeten toegeven dat wat voor ons ligt een degelijk document is. Er zit een visie in. Er wordt zelfs gepoogd om doorheen de tekst te definiëren wat cultuur eigenlijk is, ook al is dit geen evidente vraag.

Uit de beleidsnota straalt inderdaad een grote ambitie en een groot enthousiasme. Het is onmiskenbaar een product van deze minister en van zijn medewerkers. Het creëert verwachtingen naar meer en beter. Anderzijds geef ik echter toe dat, om te beginnen, de uitgelekte eerste kladjes slecht waren. Ik heb het dan over het sociaal-culturele werk. Ik heb toen ook aan de mouw van de minister getrokken. Misschien lees ik vandaag sommige dingen met een gunstig vooroordeel. Wat voor u misschien nog een beetje vaag en onduidelijk is, betekent voor mij dan 'de ruimte voor overleg'. Dat is een andere invalshoek.

Als partijgenoot van de minister zal ik hier geen laudatio houden. Ik heb daar trouwens de tijd niet voor. Toch wil ik even wijzen op twee passages die men zeker niet mag vergeten te lezen. Op de bladzijden 16 tot en met 19 heeft men het over het culturele erfgoed. Dit is een pareltje van een tekst over een nog onontgonnen beleidsterrein, namelijk het culturele erfgoed. Het vormt een schitterende illustratie van wat doorheen de tekst door het kabinet wordt bedoeld met een levende en evoluerende cultuur. Het gaat om meer dan het conserveren van het verleden. In de tekst heeft men het over 'het steeds opnieuw een plaats geven van het verleden in de taal, in het verhaal van vandaag'.

Toen ik de tekst las, moest ik onwillekeurig terugdenken aan het bezoek dat we met de commissie hebben gebracht aan het museum voor Schone Kunsten in Gent. De wijze waarop werd getracht het heden en de romantiek van de negentiende eeuw samen te brengen met foto's uit Knack van de afgelopen 20 jaar, illustreert op een prachtige manier hoe het conserveren van het verleden kan worden gecombineerd en een plaats gegeven in de taal en het verhaal van het heden. Dit illustreert zeer mooi wat in deze beleidsnota staat.

Voor de tweede passage richt ik me niet zozeer tot de aanwezigen maar – urbi et orbi – wel tot de wereld. (*Gelach*)

Lauwers

Al wie bang is voor een Volksunieminister van Cultuur – en ik zeg uitdrukkelijk VU en niet VU&ID – en vreest voor te veel promotie voor vendelzwaaien, kantklossen en volksspelen of wie bang zou zijn voor een eng discours over Vlaamse eigenheid, moet de pagina's 32 en 33 van de nota lezen. Het zou verplichte lectuur moeten zijn voor zeer veel mensen. Ik heb zelden een zo heldere synthese gelezen over identiteit en culturele openheid. Het is een juweeltje van een tekst dat een heldere – en cultuurhistorisch ook juiste – synthese geeft van wat Vlaamse identiteit moet zijn binnen het huidige Europa als West-Europese cultuurvariant in tijden van immigratie. Het is een schitterende tekst. Heel wat zelfverklaarde progressieve intellectuelen, journalisten, schrijvers en kunstenaars zouden die bladzijden moeten lezen vooraleer dwaze uitspraken te doen over Vlaamse bekrompenheid, overheidscultuur of eng nationalisme.

De passage uit die tekst ademt ook de kritiek uit op het systeem van de Cultureel Ambassadeurs en de blasé waarmee we in het verleden bepaalde zaken hebben gedaan. Ook die onderschrijf ik. Wat op die anderhalve bladzijde staat, is van het mooiste uit de hele nota.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer Lauwers, het is u misschien niet opgevallen, maar sinds 13 juni heb ik niets meer gelezen over Vlaamse bekrompenheid, ook niet van zich progressief noemende intellectuelen. Ik geef u groot gelijk.

De heer Herman Lauwers : Ik zal me verder beperken tot het sociaal-culturele werk. Het verheugt me dat mevrouw Van Hecke en de heren Keulen en Stassen ook de andere thema's hebben behandeld.

Wie de huidige versie leest als een aanval op of het afbouwen van het verenigingsleven, is te kwader trouw. Tot tweemaal toe staat in de tekst dat het geld bij de landelijke organisaties behouden blijft en dat er extra middelen ter beschikking worden gesteld voor lokale initiatieven. Bovendien denk ik dat het werken met enveloppesubsidies, het vierjarenprogramma en eventuele projecten een antwoord is op de domme kwantitatieve, administratieve rompslomp waar verenigingen vandaag mee worden geconfronteerd. Dit is een poging om tot meer kwalitatieve impulsen te komen en ook tot meer rechtszekerheid.

De decentralisatie maakt wel dat de landelijke organisaties minder afhankelijk zijn of worden van hun lokale afdelingen, en minder papieren moeten verzamelen om tot hun activiteiten en noodzakelijke quota te komen. Lokale afdelingen en lokale initiatieven moeten niet of minder afhankelijk zijn van landelijke organisaties. Dit is perfect verdedigbaar en een grote verbetering voor al wie bezorgd is om het verenigingsleven in Vlaanderen.

De invulling van de nieuwe organisatievorm van de instellingen moet nog het voorwerp uitmaken van verder overleg. Ik steun het idee om de instellingen planmatiger te spreiden, voornamelijk in de steden. Mevrouw Van Hecke heeft daarnet gezegd dat dit een socio-economische ruimtelijke structurering is. Ik ben het hier niet helemaal mee eens. Het ruimtelijk structuurplan heeft deze steden geselecteerd op basis van studies die aantonen welke centrumfuncties, ook culturele, deze steden vervullen. Het was zeker niet alleen het socio-economische dat bepalend was voor de selectie van deze steden. Er werd ook rekening gehouden met onderwijsinstellingen, theater- en filmzalen, enzovoort.

Mijn vraag is of een stedelijke overheid de coördinator kan zijn als men wil komen tot één volkshogeschool per regio. Het vormingswerk veronderstelt immers een inhoudelijke oriëntatie en maatschappelijke keuze, die niet kan worden gemaakt door de steden. Ik vraag me af of dit kan worden verzoend met een waardenoriëntatie. Tijdens het bezoek van vorige week konden we duidelijk vaststellen dat instellingen die vandaag een regionale functie vervullen, erg verschillen qua doelpubliek, opzet en gemaakte keuzes. Ik zie niet in dat een pluralistische volkshogeschool al deze diversiteiten kan samenbrengen. Daar moet nog over worden nagedacht.

Wat gaan we doen met de instellingen die gelieerd zijn aan andere organisaties, zoals vakbonden, mutualiteiten, bisdommen en universiteiten ? Ik betwist hun maatschappelijk nut niet, het zijn gespecialiseerde instellingen, die meestal landelijk zijn georganiseerd. Ze hebben een andere financiële structuur omwille van het feit dat ze zijn ingebouwd. Ze bereiken bovendien een ander publiek. Ze zijn in feite gesloten en moeten niet dezelfde recruteringsinspanningen leveren als een open organisatie. Ik weet dat deze open vragen delicaat zijn. Maar ik geloof dat we op zoek moeten gaan naar de afbakening van het vormingswerk met sociaal-culturele finaliteit en van het vormingswerk dat meer utilitair is georiënteerd. Die vragen kunnen we niet ontlopen. De opleiding van kaderpersoneel van welzijnsinstellingen, de militantenvor-

Lauwers

ming of de opleiding van natuurgidsen of rodekruishelpers, worden allemaal gesubsidieerd. Niemand betwist het nut daarvan. Maar men kan zich afvragen of dat allemaal een sociaal-culturele finaliteit heeft, en of men die initiatieven op dezelfde wijze moet subsidiëren als instellingen als de Stichting Lodewijk De Raet. Ik wil die vraag over de grenzen van het doelpubliek van het sociaal-cultureel werk niet koppelen aan een discussie over ontzuijing. Daar gaat het mij hier niet om.

In 1995 hebben we niet de moed gehad om drastisch in te grijpen en de wildgroei ten gevolge van het vijfde decreet en de KB's van 1969 en 1974 af te bouwen. Zo is dat dienstendecreet een restsector geworden ; dat moeten we eerlijk durven erkennen. Het principe van één dienst per thema is goed. Het heeft niet altijd zin om drie organisaties te hebben voor volkssterrenwacht, vredesproblematiek, natuureducatie, of wat dan ook. Ook dan zullen we moeten bepalen wat sociaal-cultureel werk is, en daarbij zullen zeer delicate knopen moeten worden ontward. Doet een vereniging voor alleenstaanden die als doel heeft mensen opnieuw in een langdurige relatie te verenigen, aan sociaal-cultureel werk ? En zo ja, is dat dan een vereniging of een dienst ?

Ik wil nog iets zeggen over de bovenbouw. Hoe meer ik daarover nadenk, hoe meer ik ervan overtuigd ben dat het een kwestie is van mensen ; van een sociaal passief ; van nestwarmte en solidariteit onder mensen ; en van het vasthouden aan wat vertrouwd is, veel meer dan een principiële discussie. De situatie vandaag is bijzonder verwarrend. In die bovenbouw hebben we nood aan belangenbehartiging, beleidsadviesing, veldondersteuning en waardenverdieping. Die vier functies worden vandaag allemaal door de koepels waargenomen. De raden zijn opgestart door de vorige minister. Ze functioneren beter dan de oude. Ze zijn ook minder gepolitiseerd en verzuild dan de oude. Die raden mogen de beleidsadviesing verzorgen.

De steunpunten die de minister in alle beleidsdomeinen opzet, moeten veldondersteunend en niet beleidsuitvoerend of beleidsvoorbereidend werken. Daarover bestaat enige verwarring in de beleidsnota, want op bladzijde 73 worden die door elkaar gebruikt. Dat is een vergissing.

Voor de belangenbehartiging hebt u een gesprekspartner nodig. Dat moeten de werksoortelijke federaties zijn. Ik neem wel afstand van het voorstel van decreet dat vroeger voorlag en nu opnieuw ter

bespreking voorligt, en waarin is bepaald dat het om gesubsidieerde instellingen moet gaan. De steunpunten in de federaties hadden in ons voorstel van decreet de dubbele functie van belangenbehartiging en ondersteuning van het veld. Vermits de ondersteuning gebeurt door de steunpunten, moet men geen aparte structuren subsidiëren. Ik geloof wel dat de federaties als dusdanig moeten bestaan, en desnoods van het steunpunt een administratieve ondersteuning moeten krijgen.

Hoe zit het ten slotte met de waardenverdieping ? De enige zinvolle functie die de koepels nog overhouden, is het waken over het waardegerichte van het sociaal-cultureel werk en de dienstverlening aan organisaties op dat vlak. Ik pleit dus inderdaad voor een christelijk geïnspireerde dienstverlening in het sociaal-cultureel werk, een vrijzinnige dienstverlening en eventueel islamitische of andere filosofisch geïnspireerde diensten. Ik pleit niet voor politieke ideologisch geïnspireerde diensten, omdat we de politieke partijen en vormingsinstellingen, eventueel via de financiering van het Vlaams Parlement, zelf de verantwoordelijkheid moeten geven om dit te doen. Dit mag niet meer worden opgenomen in het sociaal-cultureel werk.

Als ik minister zou zijn, zou ik het zo doen. Maar ik ben natuurlijk geen minister. (*Applaus*)

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil nog even antwoorden op een aantal vragen en bedenkingen die hier zijn geformuleerd.

Ik heb het inderdaad over twee doelstellingen : de ontplooiing van het individu en de ontplooiing van en het kansen geven aan de samenleving. Dit samenspel lijkt me een boeiende uitdaging. Bij een nuchtere lezing van de beleidsnota komt dit evenwicht misschien niet voldoende tot uiting. Bij deze poging wou ik echter vooral duidelijk maken dat mijn interesse niet enkel uitgaat naar het sociaal-culturele aspect.

Het kunstenbeleid is voor mij vrij nieuw. Mijn geloof daarin is 7 maanden oud. Nochtans ben ik ervan overtuigd dat de link tussen een geïntegreerd beleid inzake kunsten en een geïntegreerd beleid vanuit de Vlaamse Gemeenschap een essentieel onderwerp is van het cultuurbeleid. Het cultuurbeleid is maar zinvol als het is ingebed in die bewegende samenleving. Het krijgt pas een echt maatschappelijke dynamiek als het samenspel tussen de

Anciaux

individuele ontplooiing en de ontplooiing van de samenleving kan worden samengebracht.

Het is te eenvoudig gewoon te zeggen dat het ene te maken heeft met kunsten en het andere met het sociaal-culturele. Het is te eenvoudig om dit als een kunstmatige splitsing te beschouwen. Die passanten zijn misschien op zoek naar hun identiteit. Een kunstbeleid heeft in die context wel degelijk belang om tot een verdere uitbouw van de samenleving te komen. Dit beleid kan voor veel mensen een aanzet betekenen om tot meer verantwoordelijkheid te komen. De heer Lauwers heeft daarnaar verwezen toen hij het had over onze visie op het erfgoed. Men moet de mensen in onze huidige, steeds wisselende samenleving met haar wisselende waarden en haar wisselend aanbod een aantal herkenningspunten voorhouden. Dit helpt de mensen om aan hun identiteit te werken. Men kan die identiteit evenwel niet loskoppelen van het samenspel tussen individu en de zich ontwikkelende samenleving. Ik ga hier nu echter niet verder over uitweiden.

Daarnet is ook een concrete vraag gesteld over het percentage aan experimenten. Het toen aangehaalde voorbeeld is echter niet accuraat. Het is een bekend gegeven dat de musea en de beeldende kunsten nog een immense achterstand moeten inhalen. Die achterstand is veel groter dan bij de muziek, de letteren, de podiumkunsten of het sociaal-cultureel werk. In het kader van die fundamentele achterstand mag men de daarnet opgebouwde redenering niet op de BKM toepassen. We moeten eerst de achterstand inhalen. Pas dan kan er sprake zijn van het tot stand brengen van 25 percent experimenten. Het mag met andere woorden zeker niet ten koste gaan van het inhalen van die achterstand.

Ik ben het gedeeltelijk eens met de opmerking inzake het Cultureel Infrastructuurfonds. Vooral de communicatie met de buitenwereld is enigszins misgelopen. De pers heeft zelf een aantal zaken geselecteerd om over te berichten.

Er zijn een aantal mooie en grote projecten in het vijfjarenplan opgenomen. Het is echter ook zo dat voor de kunstcentra jaarlijks een structureel bedrag van 30 miljoen frank is voorzien. Er is een gelijkaardig jaarlijks bedrag voorbehouden voor het clubcircuit en ongeveer 25 miljoen frank voor de jeugdinfrastuctuur. Deze aandachtspunten zijn nog niet voldoende aan bod gekomen, maar mijns

inziens zijn ze minstens even waardevol als die grote projecten.

Indien men over grote projecten wil discussiëren, verwijst men meestal naar het Europees Theater. Dit is nu net het enige project waarvoor ik binnen de eigen middelen niet in middelen heb voorzien. Dit is wel gebeurd voor de Singel, voor het project in Brussel. Voor het Forum in Gent is zelfs in 2 miljard frank voorzien, waarvan 1 miljard frank van de Vlaamse Gemeenschap afkomstig is. Vriend en vijand hebben me al gewaarschuwd om ervoor op te letten dat dit niet uitgroeit tot een project van 5 miljard frank. Ik ga er echter nog steeds vanuit dat het huidige budget volstaat.

Mevrouw Van Hecke heeft erop gewezen dat de sociaal-culturele sector misschien te weinig als toekomstgericht is voorgesteld. Persoonlijk geloof ik sterk in de toekomstgerichte en vernieuwende rol van deze sector. Mijns inziens zullen de verenigingen echter op een heel andere manier moeten leren werken. Dit gebeurt trouwens al gedeeltelijk, net door van de aanwezigheid van die passanten of zappers. *(Opmerkingen van mevrouw Mieke Van Hecke)*

Ik vind dit geen denigrerende termen. Daar ligt een heel nieuwe rol voor de sociaal-culturele sector. Ik beschouw ze niet alleen als waardevol voor wat men in het verleden heeft gepresteerd. Integendeel, ik wil absoluut ook toekomstgericht werken.

Ik ben het eens met de uitspraken over communicatie en inspraak. Ik geef toe dat er ook van mijn kant uit wel een zekere argwaan bestond om met de sector te praten. Ik vermoedde dus dat men het binnen de sociaal-culturele sector niet op een correcte wijze wou spelen. Ik vond dat ik daarvan een aantal aanwijzingen had. Ik ga ervan uit dat er nog niets verloren is en dat het gesprek op een degelijke wijze zeker zal worden gestart. Ik heb daarover al met een aantal koepels gesprekken gevoerd. We moeten dat op een menselijke wijze doen.

Ik ben het ook eens met de opmerkingen van de heer Lauwers. We moeten geen blinde besparingen doorvoeren. Ik voel ook wel wat voor die federaties, zij het niet gesubsidieerd, als gesprekspartner. Er kan en moet nog over heel wat zaken binnen het sociaal-culturele veld worden gepraat. Voor mij is deze beleidsnota geen bijbel. We willen een bepaalde richting uit, maar er kan nog heel wat worden besproken.

Anciaux

Ik sluit af met twee bedenkingen. Eerst en vooral stel ik vast dat bij de bespreking het internationale aspect weinig aan bod is gekomen. Dat is een heel belangrijk item en ook een heel bewust item binnen de beleidsnota Cultuur.

Tot slot hebben sommigen gevraagd of dit allemaal wel haalbaar is. Ik bekijk dit als een beweging, die niet noodzakelijk onmiddellijk moet leiden tot afgebakende resultaten. Die beweging kan men met de budgetten waarover ik spreek, 5 miljard frank extra over vijf jaar, zonder enige twijfel in gang zetten. Dat is voor mij het belangrijkste. Voor mij is het minder relevant om vast te stellen waar we een punt willen bepalen en waar we als resultaat willen uitmonden. De beweging op zich, waar we met het cultuurbeleid naartoe willen, is belangrijker. Het bedrag van 5 miljard frank extra brengt dan op zijn minst een voldoende stevige sokkel tot stand, waar dan verder op kan worden gebouwd.

Inzake het lokale cultuurbeleid kan men moeilijk zomaar zeggen wat het minimum en wat het maximum is. Als men dat aan mij vraagt, zeg ik dat ik daar graag 2 miljard of zelfs 3 miljard frank voor over zou hebben. Kan men dat met 350 miljoen frank in gang zetten? Misschien is dat inderdaad wel mogelijk. Als we ervoor zorgen dat het niet een grote administratieve rompslomp wordt, waar we allemaal in verzuipen, dan kunnen we dat in ieder geval op gang trekken. De ambitie moet groter zijn dan op het einde van de legislatuur zeggen dat we met een pot van 350 miljoen frank zitten, waarmee we het lokale cultuurbeleid tot stand brengen.

Zo zijn er heel wat zaken. Binnen beeldende kunsten, musea en erfgoed kan men een begin maken. Met erfgoedconvenants kan men erfcentra tot stand brengen. Er is natuurlijk nooit voldoende. Men kan altijd verder gaan. Het is echter de beweging die we tot stand willen brengen. Ik vind dan ook dat we echt moeten gaan voor die 5 miljard frank. Ik reken daarbij op de steun van dit parlement, want dit is een voortdurende strijd. Het klopt immers dat sommigen cultuur nog steeds bekijken als een luxe en niet als een essentieel element om precies tot een samenleving met samenhang, waarin mensen zich kunnen ontplooiën, te komen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, ik heb de minister gewezen op de bezorgdheid van

bepaalde culturele centra in de Rand over de klassering op basis van het RSV. U antwoordde me dat die bezorgdheid niet nodig was en dat die centra zullen worden gesteund. Werd de terminologie van het RSV dan overgenomen?

Minister Bert Anciaux : Ik geef toe dat ik dat niet voldoende heb uitgelegd. Bij mij ligt de nadruk op het lokale cultuurbeleid. Men herleidt dat steeds tot een cultuurbeleid dat gericht is op de steden. In dat lokaal cultuurbeleid is de stedelijkheid essentieel als zuurstoftent voor nieuwe initiatieven. Dat is gewoon inherent verbonden aan de sociologie en de morfologie van steden. In Antwerpen vroeg de lokale radio me of nu al het geld van Cultuur naar Antwerpen zal gaan. Dat klopt natuurlijk niet. Er zal niet alleen geld naar de steden gaan, maar ze zullen meer kansen krijgen. In verhouding zullen ze dus wel meer geld krijgen.

We willen die basisinfrastructuur wel op mekaar afstemmen, maar dat wil niet zeggen dat we de werkmiddelen zullen verminderen, integendeel zelfs. Strombeek en Dilbeek zijn gemeenten uit de Rand, en met die situatie houden we ook rekening. Dergelijke instellingen zullen normaliter meer geld krijgen, maar ze zullen ook meer met mekaar moeten samenwerken. In Vlaams-Brabant is dat sowieso zo, maar ik zou in Vlaanderen ook echt een netwerk tot stand willen brengen, zodat niet elk cultureel centrum denkt dat het alles moet doen. De onderlinge concurrentie moet wegvallen. Daardoor kunnen sommigen zich misschien ook specialiseren.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Vermeiren, door mevrouw Van Hecke en door de heer Librecht werden tot besluit van de behandeling van deze beleidsnota met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk donderdag 24 februari 2000 om 17 uur zijn ingediend.

De bespreking is gesloten.

Wij zullen op woensdag 15 maart 2000 om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de moties en de beleidsnota houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 23.17 uur.*
